STELIAN ȚURLEA

STELIAN ȚURLEA

caz închis

virtual-project.eu

CRIME SCENE PRESS

★ roman ★

caz închis

CRIME SCENE PRESS

Stelian Țurlea
Caz închis

STELIAN ȚURLEA, 2013
CRIME SCENE PRESS, 2020 pentru această ediție.

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ȚURLEA, STELIAN
Caz închis / Stelian Țurlea. – București: Crime Scene Press, 2020
ISBN 978-606-8959-48-1

821.135.1

Coperta colecției: ALEXANDRA BARDAN
Redactor: ALEXANDRU ARION
Corectură: MANUELA ARION
Tehnoredactor: LAURA TIBĂR
Bun de tipar: martie 2020

Carte apărută cu sprijinul *Fundației Premiile Flacăra*

Colecție coordonată de Alexandru Arion

Stelian Țurlea

CAZ ÎNCHIS

Ediția a II-a

CRIME SCENE PRESS 2020

Născut în 6 ianuarie 1946, Stelian Țurlea a urmat studii de Filologie (1968) și Filosofie (1976) la București, a fost aproape trei decenii redactor de politică externă (revista „Lumea”), a condus, după 1989, pentru scurtă vreme, revistele „Lumea”, „Zig-Zag”, apoi ziarul „Meridian”, după care a lucrat în televiziune, ca șef al Departamentului de Știri al Antenei 1. Între 1996 și 2014 a lucrat la ProTv ca director editorial, între 2000 și 2016 a condus „Ziarul de duminică” pe care l-a și creat.

Este autor a douăzeci și cinci de romane, un volum de povestiri, unsprezece cărți de publicistică, nouă cărți pentru copii și două traduceri. A îngrijit șase albume.

A primit Premiul Uniunii Scriitorilor pentru Literatură pentru copii (2003), Premiul Asociației Editorilor din România pentru Literatură pentru copii (2005), Premiul Special al Uniunii Scriitorilor (2006), Premiul Asociației Scriitorilor din București (2007), Premiul „Flacăra” pentru Literatură (2011). A fost nominalizat la Premiul Uniunii Scriitorilor pentru Literatură pentru copii în 2000 și Premiul AER pentru roman în 2003.

Premii în jurnalistică: Premiul Asociației Profesioniștilor din Televiziune (APTR) pentru jurnalul de știri Observator (Antena 1), 1995; Premiul APTR pentru Observator, 1996; Premiul special APTR pentru documentarul „13-15 iunie 1990”, 1996; Premiul Fundației Pro pentru Manageriat jurnalism, 1999; Premiul Fundației Pro pentru Jurnalism, 2001; Premiul Radio România Cultural pentru „Ziarul de Duminică”, 2007.

Minunatei Cristina

Prolog

Emil Sorescu a murit în noaptea de 5 spre 6 decembrie 2011, probabil după miezul nopții, nu se putea stabili cu precizie ora, nici nu avea prea multă importanță pentru cei care descoperiseră cadavrul.

Locuia singur într-o casă veche, somptuoasă – aparținuse pe vremuri unor boieri moldoveni rătăciți prin București, pierduți la ocnă după venirea comuniștilor –, prin care se perindaseră pe rând mai multe generații de securiști. Emil Sorescu se mutase după Revoluție, după ce devenise limpede că nu mai exista vreo rudă care să revendice clădirea. Erau mai multe camere la parter și tot atâtea la etajul la care urca o scară lată de lemn, cu ornamente înnegrite de vreme. Primul lucru care le trecu prin minte polițiștilor veniți să constate decesul era că unui singur om nu-i trebuia o hardughie cât un hotel. Etajul gemea de cărți, ca într-o bibliotecă publică, li se părea prea mult. Dar nu era cazul să comenteze.

Cu atâtea camere, omul murise în bucătărie, ca un sărăntoc, cu capul căzut pe masă, lângă o sticlă cu vin desfăcută, cu două pahare în față, unul pe jumătate plin. Nu se știe cine a cerut de îndată să nu se comunice nimic presei. Oare era vreun bețiv, dar, fiind persoană publică foarte cunoscută, trebuia trecut totul sub tăcere?

La etaj se afla biroul în care obișnuia să citească și să-și scrie cărțile. Polițiștii au găsit câteva foi acoperite cu un scris mărunt de bărbat încăpățânat și hotărât și un pix negru aruncat peste ele. Următoarea carte? Aproape toată lumea știa că Emil Sorescu încă scria de mână, recurgea la laptop doar când își transcria și corecta manuscrisele. Polițiștii s-au uitat în fugă la conținutul acelor pagini, niciuna nu părea să aibă vreo legătură cu ce descoperiseră ei la parter. În tot biroul n-au găsit nicio scrisoare de adio sau vreun bilet care să explice motivul sinuciderii. Nici în altă parte în casă. Nu exista niciun coș cu hârtii aruncate ghemotoc pe care ei să le cerceteze atent.

Când au sosit alertați de menajera care îl găsise mort pe scriitor, primul lor gând fusese că vor descoperi o crimă. Dar bătrânul nu părea să aibă vreo rană și nici nu existau semne că s-ar fi luptat cu cineva. Menajera spusese că descuiase cu cheia ei, toate celelalte uși și ferestre erau închise, iar din casă părea să nu lipsească nimic. Au constatat că niciun sertar nu arăta a fi fost forțat, niciun dulap de haine n-avea nici măcar ușile întredeschise. Menajera găsise lumina aprinsă în bucătărie și în hol, atât. Greu să știi dacă vreun hoț pătrunsese în casă, nici dacă altcineva venise pentru ceva anume.

Emil Sorescu era un om bătrân după unele standarde. Ar fi putut să facă infarct, vor descoperi la autopsie, sau să moară de singurătatea greu de suportat la orice vârstă, dar mai ales la cei 70 de ani ai săi. E trist să bei de unul singur și când ajungi s-o faci, uite ce se întâmplă. Unul dintre cei doi polițiști ridică sticla cu precauție, cu mâna înmănușată, o duse la nas. Fu învăluit de un miros suav de migdale amare. Pe loc a fost convins că scriitorul nu murise de bătrânețe, ci otrăvit. Și-a chemat colegii și casa s-a umplut în scurt timp, un medic, un criminalist, un fotograf. Discutau aprins. Cum părea să nu fi fost nimeni alături de mort, nu exista decât o singură concluzie: sinucidere. Nu vedeau rostul celui de-al doilea pahar, dar sperau să se lămurească repede.

Și s-au lămurit; menajera fusese atât de șocată să-l descopere pe bătrân mort, încât abia scosese un țipăt scurt și a și înșfăcat sticla să-și toarne un pahar. Când povestea, nu i-a păsat de zâmbetele bărbaților care se și vedeau în fața unei beției. N-au întrebat-o dacă paharul se afla deja sau nu pe masă. Le-a spus că n-a apucat să toarne, a sunat telefonul, în liniștea de mormânt părea o alarmă de incendiu care îi suna în ureche, s-a speriat și mai tare, a mers în sufragerie să răspundă, dar până să ajungă acolo, să aprindă lumina, să ridice receptorul telefonului vechi și negru, din ebonită, cum nu mai există pe nicăieri, cu disc și cordon spiralat, sunetul strident a încetat, n-a mai auzit decât tonul. Atunci a sunat la poliție.

Până și ea își dădea seama că-i tremura vocea. I s-a spus să nu atingă nimic, echipajul o să sosească într-o clipă și a făcut întocmai: nu s-a mai întors în bucătărie, s-

a trântit într-un fotoliu și n-a mai mișcat, dârdâind de frică și de frig în haina din muton, pe care n-apucase s-o dea jos. I s-a părut extrem de lung timpul cât a rămas singură. A speriat-o și mai tare țârâitul ucigaș al soneriei, dar măcar nu mai era doar ea cu mortul. Iar ce a urmat a fost de-a dreptul un calvar pentru biata femeie.

I. Nicole

1.

Luni, 5 decembrie 2011, a fost o zi fericită pentru Nicole Vrăbiescu: își chemase prietenele să petreacă de onomastica ei, a doua zi era Sfântul Nicolae, dar de multă vreme își făcuse obiceiul să nu lipsească de la slujbă nici chiar de ziua ei. O petrecere e o petrecere chiar și înainte! Nu mai conta că e iarnă, că dăduse gerul, că pe seară se pusese pe ninsoare, mai degrabă o lapoviță neagră care-ți îngheța sufletul.

Îmbrăcase rochia cafenie din tafta care desena ape roșiatice, cu fundă enormă în talie, cum nu se mai poartă de multișor; o scotea din șifonier o dată pe an. Se chinuise să-și încalțe pantofii roșii din piele, cu bot lat și catarame aurii, îi ținuse să se-nmoaie la abur, apoi vârâse în ei vreo trei ceasuri șanurile întinse la maximum, dar tot o strângeau de-i ieșeau ochii. Hotărâse însă că nu se putea să poarte altceva în afara perechii de încălțări cumpărate de ocazie la scurtă vreme după Revoluție. Se vedea că se cam îngrășase, nu doar pantofii o strângeau, și rochia plesnea pe ea, s-a jurat să-nceapă o cură de slăbire după ce trece ziua ei. A dat din mână a lehamite când și-a amintit că-și mai propusese asta și cu un an înainte.

Adăstase din nou o groază în fața oglinzii pătate, să-și facă bucle din părul îngălbenit, oricât îl vopsea părea mereu spălăcit, să-și umbrească pleoapele și să-și alungească genele, indiferentă la hașurile fine din jurul ochilor pe care știa de mulți ani că nu are cum să le mai ascundă ca pe vremuri. În noaptea dinainte, când nu avusese somn, își lăcuise unghiile în culoarea sângelui proaspăt. În urechiușe își prinsese cerceii de jais care atrăgeau privirile cu sclipirile lor de gheață neagră.

În cele din urmă se declarase mulțumită, exact când pe poartă intrau cele două pupeze cu care se vedea la fiecare Moș Nicolae: Claudette, an de an mai lată, abia mai încape în haine și în fotoliu, și Aurelie, zâna durdulie

cu nas în vânt și gropițe în obraji, care-ngropase trei bărbați și ofta că nu poate trăi fără mădular bărbătesc.

Aruncă o privire grăbită spre masa împodobită. În mijloc așezase un sfeșnic cu cinci lumânări roșii, încă neaprinse, constată că nu uitase nicio farfurie, niciun pahar ori tacâm, oftă dând peste cap o unghie de rachiu ca să-și dreagă glasul și să se binedispună. Era timpul să le iasă în întâmpinare în curtea cu doi pomi scheletici și tufe de trandafiri înghețate, să le îmbrățișeze în prag, înainte ca ele să-și scoată blănurile artificiale și să umple casa cu parfumuri amețitoare.

Ca de obicei, Claudette avea să spună:

— N-ai de gând să te muți și tu într-un apartament ca lumea la bloc, să nu mai batem orașul până la margine?

Iar Aurelie îi dădea replica:

— Lasă, dragă, așa mai vedem și noi cum se trăia pe vremuri!

Dar Nicole Vrăbiescu nu răspundea, convinsă c-ar da amândouă oricât să fie în locul ei, în casa de la capătul străduței pietruite, rămasă printr-un miracol de la Dumnezeu în picioare, alături de alte vreo trei, patru, nu cu mult mai răsărite. Încă își amintea cum trecuse demult nebunul de Ceaușescu și dăduse din mână, poate n-o fi fost nebun, dar ea sigur așa a gândit când aflase că, pe bulevardul din apropiere, în goana mașinii negre în care se afla, făcuse pe neașteptate un semn cu mâna dreaptă și toate casele – aidoma celei a ei – au început să fie demolate și înlocuite cu blocuri ce semănau picătură unul cu altul, doar că a venit Revoluția și n-au apucat să radă toate străzile și nici străduța ei, blocurile s-au oprit la o aruncătură de băț. I-ar fi părut rău s-o dărâme, își petrecuse acolo copilăria, o casă solidă, construită de bunică-sa cu un veac în urmă, cu trei camere atât de mari, că într-una puteai organiza baluri, o bucătărie cât o prăvălie respectabilă și o pivniță să îngrămădești provizii pentru toți vecinii. Cine mai ridică astăzi asemenea case?

— Să fii sănătoasă, dragă, i-au zis într-un glas, prăbușindu-se fiecare în câte un fotoliu care gemea sub greutatea lor.

Își lepădaseră cizmele în hol și fiecare primise câte o pereche de botine îmblănite de casă, dar le refuzaseră, era prea cald, își tot mișcau degetele de la picioare,

dezmorțindu-le și afundându-le în covorul imens de lână cu desene spălăcite. Dacă i-ar fi demolat casa, sigur ar fi plâns că-i nevoită să-l vândă, era atât de mare că n-ar fi încăput în vreo cameră de bloc. Profitase și ea să-și lepede pantofii cu catarame aurii, convinsă că de mai rămânea încălțată cinci minute și-ar fi dat duhul. Tot în hol își lăsaseră cumetrele căciulile de blană și acum străluceau amândouă, una, blond nisipiu, cealaltă, roșcată ca o rodie.

În scurt timp aveau să se înroșească de la lichior și căldură și Nicole avea să le spună că prea se încotoșmănaseră, Claudette în taiorul de tweed cafeniu cu picățele verzi și Aurelie în rochia roșie de lână croșetată de mână, cu ochiurile lăbărțate de cât se întinseseră pe trupul enorm. Se ramoliseră într-atât încât uitaseră că și în anul dinainte veniseră îmbrăcate la fel. Sau aproape la fel.

— La masă! comandă Nicole, cu glasul unui majur care nu acceptă opoziție. N-am mâncat nimic toată ziulica!

Două zile îi luaseră pregătirile ospățului pentru pupezele venite în vizită: salată de boeuf, piftie de curcan, sarmale, cotlete de porc pe pat de cartofi, parcă ar fi fost Crăciunul. Nicole știa că niciuna nu ține post și nici nu se-ndemnau să-și pregătească asemenea bunătăți, le făcea un pustiu de bine. Casa încă mirosea a scorțișoară, vanilie și esență de rom. Când au ajuns la desert, i-au spus să nu le mai aducă și dulciuri, să nu se-ngrașe. Nicole a râs pe înfundate. Nu era să se uite-n gura lor, a adus platourile, au ras tot și abia după aceea a-nceput cheful pe care-l aștepta, a pus la bătaie sticla pântecoasă de un litru de Unicum, cumpărată, ca în fiecare an, pentru eveniment. Știau că se fac pulbere dac-o beau pe toată, dar ăsta era scopul.

Se mutaseră pe pernele din jurul măsuței de sticlă așezată lângă o veioză uriașă, de forma unei ciuperci, cu lumină slabă care să pună în valoare scânteierile jarului lucind ca o comoară în soba de teracotă din partea opusă, cu ușița întredeschisă. Nicole știa că nimic nu le îndemna mai mult să trăncănească decât atmosfera de basm. Sughițau la răstimpuri, aruncau câte-o privire umedă și nesigură pe fereastră, abia se distingea, în lumina felinarelor, cum ninge liniștit.

Măcar asta îi adusese Moș Nicolae, se gândea Nicole, pe lângă bibelourile cărate de femeile care începuseră să moțăie, dar nu se lăsau duse, era clar că vor înnopta la ea, ca altădată. Nici măcar nu le-a mai interzis să fumeze, își fluturau țigaretele și-i aruncau în față, pe rând, câte un plămân de fum, tușind din belșug, mai ales cea care cântărea un chintal și se dădea zână ghiduță. Nicole era sigură c-o să fie nevoită să aerisească două zile, dar așa e la onomastici și aniversări, mai ai și de îndurat.

Una, două, își tot întorceau capul să admire orhideele așezate într-o glastră albastră, repetau a suta oară că putea să caute ea, Nicole, și-n gaură de șarpe, n-o să găsească altele mai frumoase în tot orașul, erau comandă specială dată unei florărese care se lăuda că-și trimisese în ziua dinainte nepotul la Amsterdam să se asigure că marfa e proaspătă și de cea mai bună calitate. Doar o prietenă de-o viață aveau și ele! Nicole se abținuse toată seara să le spună că nu suportă orhideele, miros a putred, o făcuse în anii trecuți și nu mai știuse după aceea cum să le împace.

De altfel, își simțea limba atât de încărcată, ca de pâslă, că n-ar mai fi putut spune mare lucru. Își privea prietenele, și ele cu limbile împleticite, cum se hlizeau din orice vorbă, râzând apoi până se înecau în lacrimi. Încă nu se vârâseră sub plapumă, parțial îmbrăcate, cum aveau s-o facă curând, să râdă fără șir și chemând-o să li se-alăture.

După care i s-a rupt filmul.

2.

Își va aminti tot restul vieții ce făcuse clipă de clipă, de atâtea ori îi ceruseră polițiștii să repete, să spună cu alte vorbe, să scormone după amănunte, să răspundă nedumeririlor și dubiilor lor, încât ar fi putut nota totul minut cu minut.

Doar că nu-i plăcea să scrie, nu-i plăcuse niciodată și cu timpul constatase că aproape uitase s-o facă. N-ar fi mărturisit așa ceva pentru nimic în lume, se mai trezește vreunul dintre cei ce se dau la televizor luminătorii poporului c-o trimite la alfabetizare și-ar fi de tot râsul la

vârsta ei. Nicole Vrăbiescu avea și ea o mândrie! Era ea menajeră, dar lumea ar trebui să știe că puține alte meserii sunt atât de importante! Nu-i ușor să freci lună o casă, încât jupânului să-i piară orice acreală și să-l vezi cum se așază în fotoliu torcând ca un motan când nu găsește, chițibușar, fir de praf pe mobile, pe rafturi, printre cărți, în jur miroase a proaspăt, iar el începe să-și mângâie mustățile reflectate în cristalurile și oglinzile strălucinde. Nu-i ușor să te trezești înainte să se crape de ziuă, să străbați orașul când de-abia încep să circule tramvaiele în care urcă o mână de bezmetici cu ochii cârpiți de somn și să ajungi la lucru când stăpânul nici n-a apucat să-și bea cafeaua. Iar ea face asta de douăzeci și cinci de ani! Nici nu mai știe câte case a ținut curate ca-n palmă.

La ora șase fix, de trei ori pe săptămână, marți, joi și sâmbătă, descuie casa lui Emil Sorescu. Vecinii dorm, chiar și el sforăie, îl aude din hol, uneori se întâmplă să lucreze până târziu, îl apucă zorii scriind. Nicole are grijă să nu facă zgomot să-l trezească, deși e convinsă că doarme buștean, s-a întâmplat o dată să dărâme oalele și zăngănitul lor pe gresie o speriase ca la cutremur, dar pe el nu-l trezise. E mai bine oricum să nu facă zgomot. Aspiratorul e silențios, toate ușile sunt bine unse, niciuna nu scârțâie, dacă ar vrea ar putea să asculte și muzică în timp ce-și face treaba. Nu ascultă, preferă să-și urmărească fuga bezmetică a gândurilor, în timp ce deretică, șterge, mătură, așază lucruri, spală, fără pauză. N-are mare lucru de făcut, dacă vine tot la două zile. Doar o dată pe lună petrece o zi întreagă în bibliotecă, ștergând de praf rafturile cu cărți.

La ora opt punct, când Emil Sorescu intră în baie, cafeaua aburește pe masa din bucătărie și micul dejun e pregătit. Pe vremuri îi lăsa o listă cu ce anume să-i pregătească. De câțiva ani probabil că îi e indiferent sau o lasă pe ea să decidă. Nu s-a plâns niciodată de ce găsește în farfurie. Mai ales că mănâncă puțin, sucuri, pâine prăjită, uneori un ou. Nicole Vrăbiescu se asigură că Emil Sorescu are tot ce-și dorește și e mulțumit, își ia fulgarinul din cuier și pleacă. De la un timp, nici nu-l vede.

Doar în diminețile când se trezea să intre în baie și ea încă trebăluia prin casă, Nicole îl vedea într-o pijama

gălbuie de molton, ani la rând în aceeași pijama, dar ea știa cum de nu se făcuse ferfeniță, avea mai multe la fel. Dacă era așa, sigur era cam maniac. Îl privea cu coada ochiului, cu ușoare tresăriri. Spre deosebire de mai toți bărbații de vârsta lui, era înalt și atletic și fără pic de burtă. Până de curând, cât ea făcea curățenie, obișnuia să alerge diminețile devreme, pe străzile din jur. Părul grizonat era pieptănat pe spate și obrazul îi era întotdeauna proaspăt ras. Un bărbat care ținea la înfățișarea sa. Lui Nicole îi tresărea inima și scuipa de câteva ori în sân să alunge ispita.

Nu se mira că-l plăceau femeile. Auzise zvonuri că era un crai dat naibii, nu mai ținea minte cine o întrebase demult dacă nu se dăduse și la ea. Nicole strâmbase din nas în loc de răspuns, vezi, Doamne, nu se cobora ea la asemenea vorbe, și indiscreta n-a insistat. Ea una nu văzuse nicio femeie în casa bătrânului, dar băga mâna-n foc că-l vizitau multe. Simțea diminețile o boare de parfum femeiesc. Și nu același. Mai știa că unele erau fumăcioase, găsea cu duiumul în coșul de gunoi mucuri de țigări cu urme de ruj, țigări scumpe și subțiri, din care fumează damele cu ifose. Se și mira că domnul Sorescu, care nu fuma și zicea că nu suportă fumul de țigară, le lăsa să-i impută casa, dar se vede că erau ființe prea de soi să le strunească el. Ori ținea la ele și le accepta hachițele. Nicole se scutura de asemenea gânduri, nu era treaba ei, o biată menajeră.

Pentru 6 decembrie stabiliseră din vreme să vină mai spre prânz. Scriitorul îi propusese cu generozitate să sară peste curățenia din ziua asta, doar era onomastica ei, însă Nicole insistase să vină, trebuia să-și facă treaba, ceruse doar o păsuire de câteva ore. N-avea rost să-i spună că petrece în noaptea dinainte, niciodată nu ajunseseră la asemenea intimități, deși în zece ani de când venea săptămână de săptămână se socotea aproape de-a casei. A fost suficient să spună că are o treabă.

În ziua aceea se trezise în zori, pupezele venite s-o sărbătorească sforăiau cu nesimțire în patul ei lat, cu pletele încâlcite și machiajul întins pe pomeți. Nu se mai vedea nici urmă de aroganță pe fețele lor. Îi era milă să le trezească. Le-a trezit însă mirosul ațâțător al cafelei, într-o clipă apăruseră la masa din bucătărie cu țigările în colțul buzelor și cafelele aburinde sub nas. Trăncăneau,

luându-și vorbele din gură, au golit ceștile, au mai vrut, li se făcuse brusc foame și Nicole a pus masa. Parcă veneau de la munca câmpului, atât erau de înfometate.

S-au despărțit în colțul străzii, Nicole a rămas în stația de tramvai. N-a mers multe stații, și-a zis că e ziua ei și nu se face să ajungă la scriitor cu mâna goală. A coborât, a intrat într-o cofetărie să cumpere un tort, a ales unul potrivit ca mărime, numai ciocolată. Se gândea că bătrânul nu mai mâncase de multă vreme un tort și acum o s-o facă cu gândul la ea.

Când a intrat în curtea casei lui Emil Sorescu, din cartierul străzilor cu nume de capitale de pe întreg mapamondul, a fost surprinsă că jaluzelele erau coborâte, domnului Sorescu îi plăcea să fie casa inundată de lumină. A descuiat parcă presimțind ceva, asta le-a spus din prima clipă polițiștilor: parcă presimțea ceva. Dar nici prin gând nu-i trecea ce avea să vadă!

Bucătăria n-are ușă, continuă din holul de la intrare. Cum a ajuns în prag, l-a văzut cu capul pe masă.

— Vă e rău? a întrebat.

Dar îi era limpede că ceva nu era în regulă, de ce să-i fie rău în bucătărie? De ce nu s-a dus în dormitor să se trântească pe pat? L-a mai întrebat o dată. Și când l-a atins, a simțit cât e de țeapăn, a tras un țipăt și a scăpat tortul pe gresie.

Tremura din toate încheieturile. A întins mâna spre sticla desfăcută, să-și umple paharul gol, și a sunat telefonul, exact în urechea ei, îngrozitor de tare, n-a mai apucat paharul de spaimă. Nu știe cum a ajuns în sufragerie. Telefonul era ascuns, ca întotdeauna, pe o măsuță sub scară, îl auzise atât de rar sunând, încât uitase că vechitura aia neagră, ca un gândac mare, putea face atâta zgomot. N-apucase nici să-și dea jos paltonul, a făcut-o abia când a sosit poliția.

3.

N-avusese niciodată de-a face cu polițiștii, iar tot ce auzise despre cum se comportă ei o înspăimânta. Mai ales că destul de repede casa se umpluse de bărbați, unii în uniformă, alții în civil. La început i se părea că se învârtesc fără rost, prea mulți, dar apoi a văzut că fiecare

avea treaba lui, după ce medicul spusese e-n regulă, dați-i drumul. De câteva ori a sclipit un blitz, unii măsurau, alții priveau cu atenție toate lucrurile din casă, parter și etaj, o clipă s-a gândit să nu bage vreunul ceva în buzunar, dar nu putea sta cu ochii pe toți.

Și pe urmă a venit unul cu păr puțin și cenușiu, nu s-a uitat decât în fugă la cadavru, înainte să le spună să-l vâre într-un sac, să tragă fermoarul și să-l ducă afară, de parcă nu-l mai interesa. I-a spus însă tinerelului cu aparatul de fotografiat să-i facă mai înainte multe poze de detaliu.

S-a așezat într-un fotoliu alături de ea și i-a cerut să-i povestească, o mai făcuse, i-a zis Nicole, nu-i nimic, spuneți-mi și mie. Cum l-ați găsit?

— V-am spus, cu capul pe masă.

— Ce oră era?

— Probabil unșpe, nu sunt sigură. Pe stradă am auzit dintr-o casă știrile la radio, din câte știu sunt la oră fixă.

— Da, la oră fixă. Pot fi și la jumătăți de oră, a mormăit polițistul, cu ușoară enervare. Sau mai des. Depinde de post.

— Nu mă pricep, a îngăimat Nicole Vrăbiescu.

— Nici nu trebuie. Veniți mereu la ora asta? și-a îndulcit vorba polițistul.

— Vai de mine! S-a-ntâmplat azi.

— Și de ce azi?

— Știți… s-a poticnit Nicole Vrăbiescu, azi e Sfântul Nicolae, adică e ziua mea…

— Aha. La mulți ani!

— Mulțumesc.

— Și de obicei când veniți?

— La șase dimineața. Puțin după șase. De ce?

— Eram curios. Aveți cheia casei…

— Mi-a dat-o din prima clipă…

— Mai există chei?

— Chiar nu știu, spuse Nicole absolut dezarmată.

— Și rămâneți mult? nu se opri polițistul cu întrebările.

— Vreo două ore. Când îi fac și mâncare, stau mai mult, trei sau patru.

— Îi faceți și mâncare? s-a arătat polițistul surprins.

— Cam de două ori pe săptămână.

— Îi faceți și cumpărăturile?

— Se întâmplă, a admis Nicole, intrigată că bărbatul notează chiar toate prostiile spuse de ea. Că doar nu dezlega un rebus.

Nici nu părea că avea de gând să-i mai pună vreo întrebare. Dar tot a făcut-o:

— Când s-a întâmplat ultima oară?

— Ce anume?

— Cumpărăturile.

— Nu mai știu. Cred că sâmbătă. Sau vineri.

— Adică săptămâna trecută n-ați mai venit sâmbătă, cum spuneați că făceați de obicei?

— A fost sigur vineri. Zicea că sâmbătă pleacă din oraș și n-are rost să vin, așa că am trecut vineri, să-i fac șnițele pentru drum…

— Deci l-ați văzut ultima oară vineri…

— Da. Sigur vineri.

— Și ce impresie v-a lăsat?

— Când, vineri?

— Când l-ați văzut ultima oară.

— Ca întotdeauna.

— Vreau să spun, față de altă dată, era trist, părea bolnav, era îngândurat, cu capul în nori?

— Era foarte vioi. Mereu e foarte vioi, mă gândesc că multe femei ar vrea un bărbat ca dumnealui.

— În formă?

— Nu știu să spun. Dar nu l-am văzut vreodată bolnav. Nici atunci. Și avea o energie…

— Cum vă dădeați seama?

— O femeie vede multe, a spus repede Nicole, sperând să-i închidă odată gura polițistului.

L-a văzut cum o privește insistent și s-a fâstâcit, convinsă că a spus vreo prostie.

— Vinul de pe masă, dumneavoastră l-ați cumpărat?

— Nu i-am cumpărat niciodată băuturi. Nici măcar apă.

— Înțeleg. Și le cumpăra singur.

— Nu știu. Nu l-am întrebat. Probabil că da. Sau le primea.

— Le primea…

— Nu venea nimeni niciodată cu mâna goală, a spus Nicole.

— De unde știți? Doar nu erați aici toată ziua.

— Îmi spunea să arunc sticlele goale. Sau să le așez în cămară, pe rafturi anume, pe căprării, dacă n-o făcuse el și dacă nu erau deschise. Și bodogănea mereu că parcă se simt obligați să-i aducă toți sticle peste sticle de poșircă, că ăla nu se pricepe, că ălălalt e cărpănos. Mă gândesc că toți îi aduceau câte ceva.

— Cine-i aducea poșircă?

— Nu știu, n-am reținut numele. Erau atâția…

— Venea lume multă… Vă spunea cine venea în vizită?

— Nu. Dar scăpa uneori niște nume, de unele nici n-am auzit. Mulți. Pe unii i-am văzut la televizor.

— Bărbați sau femei?

— Sigur și femei.

— De unde știți?

— De la mucurile de țigări cu urme de ruj. Nu găseam decât mucuri cu urme de ruj. O femeie sau mai multe care fumau. Bărbații veniți în vizită cred că nu fumau, domnul Sorescu reușea să li se impună. Dar nu i-am văzut niciodată în casa asta. Era normal să vină multă lume. Doar e un om sus-pus. Era…

Nicole s-a oprit brusc, ca și cum s-ar fi înecat, realizând din nou cum îl găsise mort pe Emil Sorescu.

Apoi izbucni în plâns. Polițistul făcu ochii mari:

— Țineați atât de mult la el?

— Țineam, îngăimă Nicole Vrăbiescu după o pauză în care își suflă zgomotos nasul într-o batistă bărbătească. Își șterse apoi lacrimile de pe obraji, convinsă că i s-a întins rimelul și fața ei arată ca dracu'. Suspină și-și mușcă buza să nu izbucnească iar în lacrimi. Țineam, repetă. Mă obișnuisem și am refuzat slujbe mai bănoase. Și-acuma n-o să am de lucru.

— Nu se poate să nu găsiți de lucru, sunteți foarte pricepută, o îmbărbătă polițistul.

— Glumiți. Nu știți cum e în plină criză, oamenii nu-și mai fac curat. Nimeni nu o să vrea să mă angajeze. Sunt prea bătrână.

— Nu sunteți bătrână deloc, spuse polițistul uitându-se jenat în hârtiile lui.

— Nici măcar nu vă uitați la mine când spuneți asta.

— Liniștiți-vă, repetă polițistul. Să revenim la ce ați găsit în dimineața asta. Sigur nu mai era nimeni în casă când ați intrat?

— Asta m-a și uimit. Era o liniște de… Doamne, iartă-mă! făcu Nicole, închinându-se repede. Era să spună „mormânt” și mortul era încă alături. De obicei, dacă e treaz, ascultă muzică simfonică…

— Și acum era liniște…

— Cât v-am așteptat, mi-au țiuit urechile.

— Știa că nu veniți astăzi ca de obicei?

— Bineînțeles! A spus că-i încântat c-o să doarmă mai mult după chef. Dar nu era să-l cred, se trezește mereu ca ceasul, la opt punct…

— După chef…

— Așa spunea mereu când stătea mai mult la taclale cu oaspeții săi. Sigur nu era vorbă fără un pahar. Și după un pahar vin și celelalte.

Nicole Vrăbiescu și-a mijit ochii amintindu-și-l pe scriitor cerând una sau alta. Tare chipeș i se mai părea! Întotdeauna în casă purta niște pantaloni cenușii de flanelă și un pulovăr alb pe gât, indiferent de anotimp, de parcă n-ar fi simțit frigul sau căldura. Doar când ieșea vara în grădina din spatele casei își punea o cămașă în carouri mari, ochelarii negri îi ascundeau privirile albastre, arăta ca un actor din filmele americane, lui Nicole îi bătea inima. Se îmbrăca în haine de oraș când primea o vizită. În bucătărie îl găsise în haine de oraș, nu putea spune dacă plecase undeva ori nu. Dar sigur așteptase o vizită. Însă Nicole nu credea că-i necesar să-i spună polițistului toate astea.

— Primise o vizită? încercă polițistul.

— Nu știu. Cred că da. După cum e îmbrăcat.

— Adică?

— Nu primea pe nimeni în haine de casă.

— Adică ieri aștepta pe cineva?

— Sigur asta. Nu mi-a spus, dar cred că urma să vină iarăși dom’ Florin. Avea o neliniște înainte să-l vadă. Sau poate a venit altcineva. Dom’ Florin era la urma urmei de-al casei, nu se mai îmbrăca special pentru el.

— Cine-i dom’ Florin?

— Un tânăr la care ține mult domnul Sorescu, vorbește despre el de parcă-i fiu-su. E ziarist, nu știu

unde, domnul Sorescu zice că-i o fițuică de scandal, nedemnă de scrisul lui, eu una nu mă pricep.

— Îl știți…

— Oho!

— L-ați văzut de multe ori? Ziceați că stați maximum trei, patru ore…

— De trei ori pe săptămână.

— De trei ori pe săptămână și numai dimineața…

— Îl găseam uneori în casă, semn că rămăsese peste noapte și când veneam eu tocmai se pregătea să plece la ziarul lui. Pe nimeni în afară de el n-am găsit în casă diminețile, putea să fi ținut cheful cât de mult.

— Adică dormea aici?

— Cum altfel? Nu părea cu ochii scoși. În dormitorul de la parter. Toată casa mirosea a cafea proaspăt râșnită în diminețile când dădeam de el în bucătărie. Nu-i plăcea cafeaua gata măcinată cumpărată de la magazin, zicea că-i râncedă, voia să și-o macine singur. Și cât sorbea cafeaua fierbinte și eu îmi vedeam de treabă, îi plăcea să mă tachineze, se ținea după mine ca un copil să-mi spună toate grozăviile petrecute în lumea teatrelor și a muzicii, nu-i păsa că dădeam din mână să mă lase-n pace. Zicea că trebuie să știu cine-s oamenii pe care-i văd la televizor. Cine pe cine a păcălit, cine a câștigat potul cel mare la nu'ș ce concurs, cine a divorțat, cine și-a bătut nevasta sau amanta, cine stă să moară, nu se lăsa să nu pună și bomboana pe colivă, cine cui i-a mai tras-o, nu-i păsa că roșeam și mă făceam că n-aud…

— Cam vorbăreț dom' Florin ăsta!

— Și-ncă cum! Da', altfel, tip de treabă.

— De unde știți?

— Mă întreba mereu dacă mă poate ajuta cu ceva, cred că-i săritor de felul lui.

— Credeți…

— Și sigur ține la domnu' Sorescu, am priceput că-l știe de mic, niște chestii îmbârligate cu prieteni de familie, poate rude-ndepărtate, nu mi-am băgat nasul.

— Adică n-a apărut peste noapte în casa asta.

— Da' de unde! Acum zece ani când am început eu să fac curățenie, dom' Florin era de-al casei. Ziceai că face parte din familie, așa am și crezut o vreme, că-i nepot sau ceva de genul ăsta. Da' m-am lămurit că nu-s

rude. Însă domnu' Sorescu, care-mi povestea multe, n-a vrut să vorbească niciodată de treaba asta, mă lăsa să cred ce voiam. Sau nu-i păsa.

— Și dom' Florin urma să vină?

— Așa cred. Ar trebui să-l sun să-i spun ce s-a-ntâmplat.

— Aveți telefonul lui?

— În sertarul măsuței cu telefon e o foaie cu câteva numere la care domnu' Sorescu mi-a spus să sun în caz că se întâmplă ceva…

— Ce să se-ntâmple?

— Nu știu. Așa a zis. În caz că i se face rău…

— De ce să i se facă rău? I s-a întâmplat asta?

— De câteva ori. Mă ruga să-mi țin gura, nu voia ca lumea să afle că s-a șubrezit. Cu inima, cred. Avea medicul lui personal, pe care îl suna la orice oră. Da' nu voia să se știe. Era sigur că, dacă se află, îl și bagă-n groapă ăilalți.

— Cine?

— Erau destui care nu-l înghițeau. Invidioși pe puterea lui.

— V-a spus el asta?

— Nu. L-am auzit vorbind la telefon. Era în altă încăpere, dar când vorbea, striga întotdeauna. Nu puteai să nu-l auzi. N-a dat importanță bolii lui. Prea era un munte de om să-l văd căzând la pat…

— Și ați sunat la dom' Florin?

— Nu. Abia ați venit dumneavoastră…

— Poate ar fi vremea s-o faceți.

II. Victor

1.

Marțea era o zi de lucru ca oricare alta, Victor Stamate n-aștepta să-l cheme nimeni, cum i se întâmpla în weekend, la prima oră intra în sediul secției de poliție. Își făcuse obiceiul să sosească primul, își lua o cafea de la automatul hodorogit, își trântea picioarele cu gleznele încrucișate pe marginea biroului, sorbea cu poftă, cu ochii închiși, întrebându-se câtă vreme o să mai facă asta. Într-o zi or să-i spună să se pensioneze. Până atunci, se bucura de singurele momente de liniște din ziua lui de lucru.

Deschidea ochii și se holba la harta mare și îngălbenită a orașului agățată pe perete, în fața sa, mâzgălită cu linii, triunghiuri, săgeți colorate fel și fel, toate amintindu-i de cazuri demult îngropate. Lângă hartă atârna un panou aproape la fel de mare, din carton presat, în care erau înfipte cu pioneze file îngălbenite de blocnotes cu însemnări și nume ale unor indivizi care, cei mai mulți, zăceau la pârnaie. Victor Stamate era singurul care mai adăuga săptămână de săptămână câte o fițuică cu însemnări. Mai erau prinse cu pioneze fotografii de urmăriți general, aproape toți holbându-se la aparat, poze făcute toate la poliție, semn că nu se învățaseră minte și continuau să calce strâmb, pe mulți îi prinsese prima oară sau a doua oară chiar Victor Stamate.

Iar printre fotografii, lipită cu scotch, o foaie de hârtie îngălbenită pe care era scris cu cariocă roșie „Briciul lui Occam” și dedesubt: „În zadar se face prin mai multe ceea ce se poate face prin mai puține.” Legea parcimoniei, întotdeauna cea mai simplă explicație e de preferat, i-o spusese demult un student pe care fusese nevoit să-l elibereze după ce-l arestaseră aiurea alții. Nici nu știa dacă era vinovat sau nu, nu exista nicio probă și erau vreo trei alții la fel de vinovați. Și dacă tot îl eliberase după ce-i explicase cum e cu legea parcimoniei, Victor Stamate fixase foaia pe perete, s-au

holbat la ea zâmbind strâmb toți polițiștii secției, ani la rând, dar nu i-a cerut niciunul o lămurire, de parcă fuseseră familiarizați de când lumea cu filosofia lui Occam.

Cât timp privește harta, polițistul învârte între degete unul dintre pixurile îngrămădite în paharul de pe birou, lângă o călimară așezată acolo de formă, în care cerneala se uscase de decenii. O găsise lângă un cadavru, la unul dintre primele lui cazuri, în tinerețe, probabil cu ea i se spărsese capul victimei. Nimeni nu știa de ce-o adusese și la ce-i folosea, nici măcar el, dar ceruse tuturor să nu se atingă de ea. Toți ridicaseră din umeri, fiecare cu damblaua lui.

Așa cum îl lăsau în apele lui când prefera anchetele solitare. I se părea că dă mai repede peste dovezile relevante, își putea imagina mai ușor scenariul crimei, chiar i se întâmpla asta. Dacă nu trăgea totul pe spuza lui, ceilalți erau mulțumiți, le ușura treaba.

Cei din tura de noapte erau încântați să mai schimbe o vorbă și să-i dea raportul. Dar nu dura mai mult de câteva minute. Vorbea puțin. Le făcea semn să plece, rămânea el. Când soseau cei din tura de zi îl priveau cu suspiciune, morocănoși de la prima oră, nu le ieșea din cap, orice le-ar fi spus, că nu vine atât de devreme doar ca să le dea lor peste nas. Noroc că nu le era șeful cel mare, să le ceară să apară și ei cu noaptea-n cap. Victor Stamate ridica din umeri, se plictisise să le tot repete că n-are de gând să impună nimic.

Nu spune nimănui că de mai bine de un an, de când a rămas singur, iar nevastă-sa a plecat în Italia, dă orice să stea cât mai departe de casa care i se pare pustie. Nu interesează pe nimeni ce i se întâmplă lui. Toate au urmat tăierilor ălora de leafă din vara lui 2010, dar se gândea că dacă au tăiat la toată lumea, înseamnă că așa trebuia făcut, cum dracu' să ieși din criză dacă nu strângi cureaua? Tocmai atunci nevastă-sa se pusese pe cheltuieli și voia bani și iar bani, nu mai era zi fără scandal.

A discutat cu ea de mii de ori, ea nu și nu, că ăștia trebuie dați jos, că mai bine moare decât să-i mai voteze, nu te pune nimeni să-i votezi, femeie, dar așteaptă să vezi cum merge treaba până la sfârșit. Ce să mai aștept, bărbate? Să mă usuc pe băț? N-a fost chip s-o

lămurească, și-a strâns catrafusele și-a plecat în Italia la muncă, zice că-i mai bine acolo, n-ar recunoaște pentru nimic în lume că trage ca proasta doar pentru doi euro în plus, e prea orgolioasă.

Dacă pleci, plecată rămâi, i-a adus el ultimul argument. Femeia, încăpățânată, a dat din cap, plecată rămân, nu mă mai întorc, n-o să mai auzi de mine.

Și uite-așa s-au dus naibii opt ani de căsnicie, el se mințise că-i perfectă, căsătorie la bătrânețe, aiurea, afară-i vopsit gardu', înăuntru-i leopardu', exact așa fusese. Acum și italienii erau pe buza prăpastiei și-o s-ajungă și nevastă-sa să tragă mâța de coadă, n-o s-o recunoască nici arsă cu fierul roșu.

Ce-i rău e c-a luat cu ea și fetița, cică s-o dea la școală acolo, el moare de dorul ei, dar n-are ce face, legea zice peste tot în lume că merge după mamă copilul, oriunde s-ar duce ea. Unde-i lege, nu-i tocmeală, măcar el trebuie să știe asta, dacă tot e pus să o apere.

De mai bine de un an, de când a rămas singur, casa i se pare pustie, dă peste jucăriile copilei când nu se-așteaptă și înțepenește cu ele în mână și-un nod în gât care nu se duce nici de-al dracului. Nu-l alină că știe că sunt mulți ca el, nici că nu-l împiedică nimeni să-și ia bilet la autocar și să se ducă s-o vadă când e pe cale să se topească de dor. Gândul că după aia o să-i fie și mai rău îl ține locului. Își pune un CD cu slowuri la saxofon pe care le ascultă cu privirea pierdută pe fereastră, fără să vadă ceva. Își amintește de un film cu Jack Nicholson, cu decenii în urmă, cum ședea țintuit întocmai într-un scaun, cântând la saxofon și urmărit de la distanță de camera de filmat. Ba nu, era Gene Hackman în *Conversația.*

Nu știe câte țigări înnoadă, ajunge să taie cu mâna fumul din jurul său. Chiștocurile le aruncă în scuipătoarea din colțul biroului cu câte un bobârnac bine țintit, fără să se ridice din scaun, de fiecare dată își zice că dacă nu va nimeri va avea necazuri. Nimerea fără greș, dar necazurile tot veneau.

Cu luni în urmă și-a propus să pună capăt fumatului. Știa că, dacă o să renunțe la țigări, o să fie nevoit să arunce și scuipătoarea, o adusese special când au făcut renovări la poliție și au dat-o la casat, ce faci, dom'le, cu o scuipătoare împuțită de pe care a sărit

smalțul? l-au întrebat. O curăț. Îmi amintește de alte vremuri. Și nu e treaba voastră, le-a închis el gura. Noroc că șefului puțin îi pasă, altfel îl trimitea în stradă cu scuipătoare cu tot. Era cât pe ce să reușească să pună capăt țigărilor, când a apărut povestea cu fătuca drogată cu etnobotanice pe care a găsit-o în ploaie, în comă, la marginea unei păduri. Dar i-a scăpat din mână firul care ducea la capul rețelei, când l-a împușcat pe cel trimis s-o lichideze pe puștoaica aflată în spital, a făcut o criză de nervi și atunci a lăsat baltă promisiunile, fumează la fel ca înainte.

Uneori se gândește că putea fi mai rău, unii o dau pe băutură și-ajung de râsul lumii. A trebuit să răspundă în fața unei comisii care se întrunise să-l cerceteze la insistențele unor avocați pentru care orice ar face un polițist e rău, spre deosebire de faptele infractorilor care sunt de-a dreptul îngerești. Legile lui Pește Prăjit! Noroc că a avut de partea sa mărturia medicului care văzuse cum se strecurase asasinul în spital, doborâse doi polițiști și fugise fără să se sinchisească de somație. Avocații îi dădeau întruna cu aiureli despre brutalitatea poliției care, în acest caz, pusese capăt vieții unui fost campion K1, nu mai conta pentru ei că ditamai campionul se dăduse cu lumea interlopă. Lumea interlopă e o sintagmă lansată de poliție, ca să aibă presa ce mesteca în timp ce-i laudă pe polițiști, crima organizată nici măcar nu există! strigau avocații. Lui Victor Stamate i se părea că nu se mai termină calvarul, audieri peste audieri. În cele din urmă, un judecător cu scaun la cap i-a dat dreptate, dar șeful cel mare tot i-a spus s-o lase mai moale o vreme, or să stea cu ochii pe el, dacă iese iar în față și i-o mai trage unuia, nu-l mai scapă nimeni.

Adică să nu mai prindă niciun derbedeu? Să-i prindă, dar să-i lase-n viață!

Același om care-i spusese între patru ochi, exasperat că poliția arestează indivizi periculoși pe care judecătorii îi lasă în libertate: Dacă tot ai o armă, folosește-o!

N-avea cum comenta.

Uneori, mai ales în lunile reci și ploioase de toamnă, se oprea într-un bar să bea ceva, o țuică, o votcă, un vin, niciodată bere. Niciodată nu bea să uite de el. Niciodată nu i-a înțeles pe cei care se lasă conduși de

băutură. Dar chiar și așa, tot adormea greu și-și visa fetița.

În restul timpului nu făcea decât să se apere de frigul care-i pătrundea în oase. Își adusese în birou un calorifer electric. Șeful protestase, n-are în buget fonduri să se încălzească el! Dar i-a răspuns c-o să plătească din buzunar, iar ceilalți l-au susținut, or să contribuie și ei, Victor Stamate știa că până la sfârșitul lunii or să uite ce-au promis, dar nu-i ardea să le amintească. Numai să nu abuzezi, a încheiat șeful. Victor Stamate habar n-avea dacă funcționa caloriferul și când nu era el la birou.

De luni de zile nu face decât să meargă la fel și fel de accidente, a dat unul cu mașina peste careva, a sărit altul pe fereastră, a fost călcat cutare de tramvai, s-au bătut unii într-un bar, pe stradă, la poarta stadionului. Treabă de rutină, o poate face oricine. Se simțea tras pe-o linie moartă.

2.

Marți, 6 decembrie, zăcuse în birou, se apucase să încheie rapoarte, după ce-și trăsese caloriferul mai aproape. Când a auzit de moartea lui Emil Sorescu, n-a așteptat să-l solicite careva, i se păruse firesc să urce-n tărăboanța lui și să se înființeze la casa scriitorului. Ai fi zis că-și dorise din tot sufletul să-i cadă pe cap și o crimă și uite că se-ntâmplase. Nimeni nu vorbise despre crimă. Se spusese doar „Sorescu a murit” și ajunsese la el o echipă. Dar el avea un simț care nu-l înșela.

Ce-o fi cu moartea scriitorului ăstuia o să vadă. În prima clipă i s-a părut suspectă. Dar seamănă și a sinucidere. La vârsta lui, omul s-o fi săturat de singurătate într-o casă pentru trei familii.

Îl știa de la televizor, îl văzuse într-una dintre serile trecute, i se aduceau osanale după ce luase un premiu pentru ultima carte, iar omul vorbea stând prăvălit în fotoliu, lăsând să se-nțeleagă că toate onorurile din lume i se cuvin. Arogant la culme! Lui Victor Stamate nu-i plăcuse defel. Îi citise o singură carte, cu mulți ani în urmă, nu-i plăcuse, poate nu se pricepe, i se tot părea că acțiunea trenează, prea multe vorbe. Sigur nu se pricepe

el, cei care îl ridicau în slăvi și-l premiau aveau argumente, altfel s-ar fi făcut de râs.

Victor Stamate ceruse nu numai să se facă multe fotografii, ci și să se cerceteze cu lupa obiectele de pe masa din bucătărie, treabă de rutină, dar peste care văzuse că băieții lui săreau cu dezinvoltură, plictisiți. Mai mereu făceau așa. Nu fuseseră niciodată convinși că toate amănuntele ascund povești pe care le poți desfășura ca firul de lână de pe ghem. Obosiți permanent, înainte de vreme. Altă generație, nu ca a lui. Și nici măcar nu erau înnebuniți de telefoane mobile și alte scule modeme, sau cu ochii-n computere, cum văzuse că-s tinerii, pur și simplu erau lipsiți de chef. Nici poliția nu mai era ca pe vremuri!

Pe Nicole Vrăbiescu, care tremura ca varga, o luase la întrebări pentru că așa se face și poate îi servea pe tavă vreun detaliu, altminteri sărea în ochi că n-avea treabă cu sinuciderea. Sau cu crima. Prefera să spună crimă, spre deosebire de puștanii care se agitau cu mortul din bucătărie, văzuse multe la viața lui și învățase că niciun om cu scaun la cap nu se sinucide când e în glorie, chiar dacă trăiește singur cuc. Doar dacă-l presează cineva s-o facă, și atunci tot crimă e. I-a spus lui Nicole Vrăbiescu să nu plece încă și a urcat la etaj.

Nu văzuse în viața lui o casă cu atât de multe cărți. Acum înțelegea de ce-i spusese menajera că are nevoie de o zi întreagă, la o lună, să șteargă praful, i se părea chiar puțin. Majoritatea autorilor erau străini, nume de care nu auzise niciodată. Victor Stamate nu-și făcea probleme, fiecare cu meseria lui, poate că nici Sorescu nu avea habar cum se face o anchetă ca la carte. Chiar dacă scrisese și romane polițiste. Victor Stamate nu i le citise, nu mai citea niciun roman polițist, convins că toate nu sunt decât aiureli care n-au de-a face cu vreo brumă de realitate. Mai ales despre fătucele despre care auzise că publicaseră în ultima vreme roman după roman avea o părere foarte proastă. N-ai cum să scrii o carte bună, credea el, dacă n-ai trecut prin viață, iar ele nu-și șterseseră încă mucii, la nici două'ș'cinci de ani. Iar ce știau despre viața din poliție, mai bine să-și țină gura.

Pe câteva rafturi erau ordonate chiar romanele scrise de Sorescu, fiecare în mai multe exemplare, Victor Stamate a numărat titlurile, a fost surprins să constate că

scrisese atât de mult. Ultima carte despre care îl auzise vorbind la televizor era deschisă pe birou, cu mai multe pagini subliniate cu marker roșu. A citit câteva rânduri, nu i-a sărit nimic în ochi, s-a gândit că probabil trebuie să citească toată cartea să înțeleagă ceva. O s-o facă, dacă va fi nevoie. Deocamdată o lăsă cum o găsise, deschisă la paginile subliniate.

A privit atent rafturile cu cărți ridicate pe doi pereți până aproape de tavan. Un al treilea perete era spart de o fereastră uriașă acoperită de o perdea ca un văl sidefiu. În marginile ei atârna până la parchet o draperie vișinie cu falduri bogate. Privind-o, Victor Stamate s-a simțit în fața unei scene cu cortina abia ridicată, prin vălul sidefiu răzbăteau luminile intermitente alb-roșii ale mașinii poliției oprite în fața casei, o clipă se întrebă de ce nu le stinseseră, nu făceau decât să atragă curioșii și te trezeai în scurt timp cu presa pe cap. Detesta să stea de vorbă cu presa. Când era nevoit s-o facă, răspundea în doi peri, îi ieșise vorba de morocănos incurabil și-l evitau. Exact ce dorea el.

A mai făcut câțiva pași prin încăpere și și-a dat seama ce-l șocase din prima clipă. Parcă pășea prin puf, niciun zgomot, niciun scârțâit. Podeaua era acoperită pe toată suprafața de o mochetă cafenie și moale, cu fir lung, în care i se înfundau tălpile. Nu mai întâlnise nicăieri o asemenea mochetă, costase probabil o avere, aducea cu covoarele groase de lână. În liniștea aceea ar fi putut scrie până și el!

Pe al patrulea perete erau expuse fotografii înrămate, nicio pictură, cum te-ai fi așteptat într-o asemenea casă, doar zeci de fotografii de toate dimensiunile, alb-negru și color, cu Emil Sorescu ținând cuvântări, dând autografe, acordând interviuri, primind premii, decorat de președinte, coborând din automobil, pe scara avionului, cu toca de Doctor Honoris Causa, primind însemnele de academician, singur sau înconjurat de oameni care păreau să-i soarbă vorbele și să-l adore. Peretele devenise un album de familie, fără familie. Nicio poză care să te îndrume spre altceva decât viața publică a omului, de parcă trăise numai pentru asta.

Victor Stamate se întrebă cât de orgolios și plin de sine trebuia să fii să atârni pe pereți atâtea fotografii, în loc să le închizi într-un sertar. El avea doar câteva poze

cu fetița plecată în Italia, le privea rar, când suferea de dor, dar mai degrabă nu le privea, să nu-i vină să-și ia câmpii. Mai avea o poză cu nevastă-sa, abia li se născuse fetița, femeia râdea cu gura până la urechi. Ce vremuri! Ce tânără i se părea! Dar n-avea vreo fotografie cu el însuși, nici măcar de la avansarea în grad, din urmă cu câțiva ani, când fusese nevoit să dea de băut întregii secții. Se păstra una la poliție, așa era obiceiul.

În știrea pe care o văzuse de curând la televizor, cu Emil Sorescu premiat pentru ultima lui carte, fuseseră și câteva dintre fotografiile înrămate pe pereți, o repetaseră pe cea în care scriitorul fusese făcut cavaler de către președintele țării. Nu-i de colea! Și nu te sinucizi după asta, fără doar și poate, doar dacă nu ești sărit de pe fix. Victor Stamate nu auzise ca Emil Sorescu să fie sărit de pe fix.

Prin urmare n-avea de ce să se sinucidă. Dar în sticla cu vin de pe masa din bucătărie era ceva care-l omorâse, or să descopere la laborator ce anume. Sau n-or să descopere, o să se spună că n-au descoperit nimic, iar lui o să i se ceară să lase lucrurile cum au căzut, e mai bine să nu facă valuri, poliția trebuie să raporteze rezolvări și dacă nu e nimeni să le impună să meargă până-n pânzele albe cu cazul, n-are rost să se mai dea ei peste cap. Lui Victor Stamate i se mai întâmplase. Nu o dată. Depinde ce interese sunt dincolo de poliție.

N-o să ajungă acolo. Nicole Vrăbiescu îi spusese destule. Cu mirosul lui de vulpoi încercat, știa că are o groază de piste. Nu știa încă pe care s-o apuce mai întâi, nici care-i câștigătoare. Dar avea mai mult noroc decât în alte dăți, când nu avusese cine să-i spună nici a zecea parte și tot a ajuns la liman. O să-i ceară șefului să-l lase să scormonească cum se pricepe el mai bine, de unul singur, nu însoțit de cârlanii care vor s-ajungă peste noapte la rezultat și să se umple de glorie. El n-avea nevoie de glorie, aflase că nu duce la nimic, cel mult o să-i înflorească pipota o zi, două, apoi o să se dezumfle, nu se mai dau nici recompense, nici n-ar mai avea cum să avanseze, nici măcar nu-i aduce fetița înapoi. O face pentru că e convins că așa e bine, altfel se lasă de meserie și se face dulgher.

Și, totuși, de ce s-ar sinucide un om în plină glorie? Care are tot ce-și dorește? Că e singur? Că n-are o

femeie care să-l cicălească? E bolnav incurabil și lumea nu știe? E șantajat? Nu mai are ce scrie și vrea să dispară în triumf? Îl urmărește vreun necaz nerezolvat de demult? Și-a pierdut mințile, cum li se întâmplă unora când se satură de prea mult bine?

Dacă ar găsi pe undeva urme de corespondență, le-ar cerceta. Deși astăzi prea puțini mai scriu scrisori, lumea rezolvă totul prin e-mailuri. Ar trebui să facă demersurile să-i cerceteze computerul, sigur ar da de scrisori. Poate l-ar lămuri de ce ajunge să se sinucidă un scriitor în glorie.

Scriitorii țin jurnale, așa știe el. Răspunsul ar putea fi într-un jurnal, dacă există. Trebuie să-l caute.

În casă oricum nu crede că sunt alte urme, nici pașii vreunui nepoftit, nici vreo efracție. Sigur n-a fost vreun hoț care să fi intrat pe nepusă masă, când omul bea și el un pahar, și să-i fi dat una în cap când a fost descoperit. Nici n-ar fi avut mare lucru ce să înhațe din casă. Dar un hoț poate gândi altfel, Victor Stamate știe din experiență, hoțul vede casa impunătoare pe-afară, hai să intru, își zice. Sigur n-a fost un hoț, e bine să elimine pista asta.

Coborî la parter, își dădu seama că și livingul avea covoare la fel de moi, nu i se auzeau pașii. Mobilierul era tapițat cu același material vișiniu ca al draperiilor. O casă în care să trăiești. O casă în care să te odihnești. În niciun caz o casă în care să mori.

O rugă pe Nicole să-i facă o cafea tare, urcă din nou la etaj cu cana în mână, sorbind cu zgomot. Deschise câteva sertare. Nimic. Surprinzător. În orice casă în care locuiești ani la rând strângi fel și fel de mărunțișuri te miri unde, nu lași sertare goale. Doar dacă ai o manie. Se mai uită în rafturile cu cărți. Nu părea să fi umblat cineva să le deranjeze de multă vreme. Se așeză într-un fotoliu, privind cu atenție. Ceva nu se lega.

De ce să se sinucidă un om în culmea succesului și care are tot ce-i trebuie? Zări pe un colț al biroului un teanc de foi, acoperite de un maldăr de cărți din ultima apariție. Un scris mărunt, tot al lui Sorescu. Fără titlu, fără început. Un rând îi sări în ochi: „Cum foștii au continuat să rămână la putere”. Care foști? N-avea timp să citească. Îndoi foile și le îndesă cu greu în buzunar.

La parter descoperi cu neplăcere că ajunsese Micuțul.

III. Micuțul

Procurorului Sandu Ciocan aproape că-i uitase lumea numele, toți îi spuneau Micuțul. În contrast cu numele, era un bărbat înalt și lat în umeri, cât un urs, cu ochi mici și urechi mari, clăpăuge, fruntea brăzdată de șanțuri și părul rar lins pe spate. Numai mușchi. Imposibil să nu-l recunoști într-o mulțime. Iarnă și vară nu umbla decât într-un costum cenușiu strâns pe el, plesnea la încheieturi, cu pantalonii veșnic boțiți și mânecile hainei mai scurte, de ziceai că-i primită de pomană. Mulți se întrebau cum se făcea ca un procuror cu câștigurile lui să nu aibă decât un costum, dar dulapul îi ascundea vreo zece identice, era imposibil să nu te prinzi după o vreme, toate boțite și roase la manșete. Toate cămășile lui erau albe, le purta cu nasturele gulerului descheiat și cravată vișinie, neglijent înnodată. Un munte de om și nimeni nu știa de ce i se spunea Micuțul, apelativul îl însoțise oriunde lucrase, până și el se obișnuise.

Venise de câteva luni în București, detașat din Dobrogea, însoțit de faima de a fi stat prea aproape de o mână de personaje corupte pe care nimeni nu le clintea din scaunele lor, deși toți vedeau cum fac avere doar combinând fire și relații. Nu-i deranjase nici măcar cu vreo întrebare. Se scrisese despre el că cercetase în libertate un om de afaceri care călcase un copil pe trecerea de pietoni cu jeepul la volanul căruia se urcase beat criță. După care omul scăpase basma curată. Un oraș întreg se revoltase. La scurt timp s-a dovedit că și autorul articolului avea un parapon pe procuror pentru că-i arestase o rudă și nu mai știai unde-i capătul de adevăr. Mai umbla vorba că ascultă orbește sfaturile unui lider politic local care-i înlesnise plecarea la București să aibă o mână capabilă să-l spele în forurile mai înalte. Dar asta s-ar fi putut spune despre mulți și nu era cine știe ce scofală, oricum veneau alegerile și liderul își putea pierde influența pe cale naturală. Se mai spunea că-i place să-i trimită după gratii pe cei prinși chiar și pe o

simplă supoziție și judecătorii nu mai pridideau să-i respingă cererile de arestare.

Peste toate, mai făcea și pe șeful, se învestise singur și nu-i scoteai din cap că nu le poate da ordine colegilor când i se năzare. Îi scotea din sărite pe mulți pentru că, orice părere ar fi avut, de partea unuia sau altuia, versiunea lui trebuia să fie sută la sută cea bună.

Victor Stamate era prea hârșit să creadă toate vorbele de clacă.

Dar nu-i plăcuse procurorul pentru că, una, două îi îndemna pe polițiști să-i rețină pe oameni. Dacă n-ai probe, e aiurea să-i reții, oricum îi eliberează judecătorii. Micuțul se încăpățâna s-o facă și în arestul poliției era mai mereu înghesuială.

La scurtă vreme după ce fusese detașat băgase după gratii un țigan frumos ca o cadră, întorceau capul după el femei și bărbați, de-abia îi dăduseră tuleiele, cânta la vioară într-un restaurant și furase un portofel, sau așa credea patronul, pentru că era singurul mai oacheș prin preajmă.

— Nu mă-nchide dom' polițist, mă jur că n-am făcut-o! Mă regulează ăia acolo și n-am să fiu în stare să mai cânt!

— Nu ți se-ntâmplă nimic, o să-ți dea drumul judecătorul dacă-l convingi că ești curat.

Dar n-a mai apucat. Nimeni nu știa de unde făcuse rost de-o curea, poate nu i-o luaseră, în graba să-l închidă, poate nu-l controlaseră bine și avea o dublură, l-au găsit după câteva ore atârnat cu limba scoasă și după o zi sau două au dat și de portofel, patronul se jura mai departe că hoțul nu putea fi decât țiganul, mereu ăștia fură și mint.

Victor Stamate era convins că închisoarea nu-nseamnă nimic, nu face decât să te îndârjească și mai tare, îi trimiți acolo doar când ai dovezi de necontestat. Istoria cu țiganul l-a convins o dată mai mult.

Nici nu-l văzu bine pe Victor Stamate și Micuțul îi aruncă întrebarea tipică:

— Ai reținut pe cineva?

— Nici nu știm dacă e crimă, răspunse polițistul.

— Cum să nu fie? Miroase de la o poștă. Mi-au spus că au găsit o sticlă care puțea al dracului.

— Nu al dracului, de-abia o urmă. Și mai trebuie să ne confirme laboratorul.

— Pentru mine e suficient! Cineva a avut grijă să-i ia maul. Trebuie să aflăm cine.

— Aici sunt de acord.

— Băbătia din bucătărie ce caută aici? A avut vreun rol?

— Ea l-a găsit. Face curățenie. N-are treabă.

— Ai discutat cu ea?

— Destul cât să-nțeleg că n-are niciun amestec.

— Vreau să-i pun și eu niște întrebări.

— O sperii degeaba.

— Ce te freacă pe tine grija? Mulți despre care puteai spune că-i sperii degeaba erau departe de-a se afla în treabă. Vreau să ne dea numele tuturor care au fost pe aici. Pe toți pe care-i știe. Vreau o listă cât mai lungă. Omul ăsta a avut dușmani, dar a avut și mulți prieteni sus-puși. Foarte sus. Or să facă presiuni cumplite. M-au și întrebat dac-am priponit pe cineva și nici măcar n-a aflat presa! Să vezi după aia tămbălău!

— Sper că n-ai de gând să mă scoți din circulație…

— Depinde cu ce ieși.

— Caut un ziarist, Florin Vifor, care-și făcea veacul pe-aici.

— Cum ai descoperit asta?

— Nicole, menajera, îl știe.

— Îl vreau aici pe Florin ăsta înainte să se-ntunece. Și ce mai știe Nicole?

— Mai nimic.

— Poate ar fi bine s-o strângem puțin?

— Nu te ține de mârșăvii. E o femeie în vârstă.

— Sunt sigur c-ai văzut cu duiumul din astea care meritau să zacă la pârnaie.

— Pot să țin ancheta cum știu eu?

— Nu te-mpiedică nimeni. Pe mine nu mă interesează decât să-i rețin!

IV. Ileana

1.

Luni, 5 decembrie, Ileana Caragea se simțise toată ziua confuză. Se trezise cu senzația că lucrurile îi scapă din mână, și nu era obișnuită. Era de-a dreptul frustrant să aibă impresia că trebuie să se agațe de ceva, nici măcar nu înțelegea pentru ce anume. De regulă era stăpână pe sine și nu-i era greu să controleze totul, așa părea chiar și când nu se întâmpla asta și, fără știrea celorlalți, bâjbâia. Mintea îi juca rareori feste. Nimeni nu trebuia să știe. Își expunea imaginea de ființă sigură pe ea însăși, unii o numeau aroganță. Era mai bine decât să pară vulnerabilă.

Un ziarist nu uită niciodată momentul când simte gustul vanității: un nume gravat pe o cupă, pe o placă de bronz sau doar tipărit pe o diplomă. Motivul e mereu unul nemărturisit: cupa, placa de bronz ori diploma vor trăi mai mult decât el. În orice caz, mai mult decât activitatea efemeră de zi cu zi. Faima de reporter de televiziune premiat pentru investigațiile sale cu cea mai râvnită distincție care se acorda în domeniul emisiunilor de știri, o dată pe an, la Atlanta, ar fi trebuit s-o amețească pe Ileana Caragea. Dar după ce coborâse de la tribuna de la care vorbise celor câtorva sute de invitați strânși din toată lumea, cei mai mulți jinduind, ca și ea, premiul cel mare, își spusese că nimeni nu va trebui să afle vreodată cât de mult îi tremuraseră genunchii de emoție și cum era pe punctul să leșine înainte să-și încheie cuvintele de mulțumire. Noroc cu ochelarii fumurii pe care și-i tot sălta pe șaua nasului, mulți vor fi crezut că e un tic și nu o infinitezimală pauză să-și înghită saliva care, altfel, simțea că ar fi înecat-o.

Revenită în țară, i se părea că seamănă cu un soldat antic întors de la război sub scut, nu pe scut, și a acceptat sărutările, îmbrățișările, strângerile viguroase de mână, felicitările oricui, a dat interviuri în care nu mai știa ce spunea, a fost primită de patronul televiziunii pentru care lucra, invitată pe canapeaua albă din piele, alături de el,

să se uite împreună la filmul oficial al ceremoniei pe care acesta abia îl primise și a fost convinsă că peste noapte i se va schimba viața, când i-a cerut să facă anchete ca și până acum, dar de una singură, cum o taie capul. Adică avea mână liberă. Nu mai trebuia să dea socoteală nimănui. Era în sfârșit cineva!

Multe dintre fostele colege de școală sau prietene care habar n-aveau cum e viața ei de ziarist erau convinse că se îmbogățise peste noapte și că ea nega insistent doar ca să nu le crape lor pipota de invidie. Oricum, toată lumea, chiar și mulți dintre colegi, ar fi jurat că salariul îi crescuse exponențial. Dezmințirile ei nu făceau decât să le întărească convingerea și zâmbeau cu îngăduință, fără doar și poate fetișcana din fața lor se transformase peste noapte. Nu vedeau decât aparențele.

Cum să explici altfel, se întrebau ei, rochiile, fustele, pantalonii și bluzele schimbate zilnic? Nu conta că ea se străduia să le spună că-i plăcuse și înainte să se-mbrace la fel! Au uitat? Dar pantofii, continuau ei, cizmulițele, balerinii de toate culorile pe care îi vedeau întâi în reclamele revistelor conduse cu mână forte de Andreea Esca și Alice Năstase și apoi în picioarele ei sau chiar în picioarele ei înainte să le fure ochii în reviste? Cum să explici tunsorile fistichii apărute peste noapte, care nu puteau fi decât produsul elaborat al unor profesioniste, fără dubiu costisitoare? Ce rost ar fi avut să-și schimbe mașinuța cumpărată la mâna a doua cu o alta pentru care plătea o rată cât o leafă de bugetar, dacă nu să le dea peste nas? Că doar nu era să creadă explicațiile că avea nevoie să ajungă mai repede la casa ridicată într-un cartier nou mărginaș, alături de altele la fel de arătoase, fiecare cu grădină și garaj. Casa asta din ce bani apăruse? Cine-și permite să locuiască într-un cartier păzit zi și noapte de bodyguarzi și în care intri cu cartelă? Cum plătești dintr-o biată leafă?

Înțelegea furiile soră-sii vitrege Ilona, despre care criticul acela grăsuț care prezenta cărți la ProTV, ca aducătorul de ploaie, spusese că nu întâlnise femeie mai afurisită. De când se știa o invidiase, o copia în toate și se încrâncena să fie ea cu un pas mai în față, dându-i sentimentul că orice succes, cât de mic, e pe cale să-i provoace icterul.

Puține dintre vocile acestea știau de pasiunea Ilenei pentru site-urile americane de chilipiruri, de constanța cu care urmărea vânzările pe *ebay,* după ce consulta biblia de cumpărături on-line, Patricia Davidson, mereu actualizată, la care nu renunțase niciodată, cărțoiul cu sute de site-uri care te trimit la magazine de lenjerie, articole din piele, blănuri, genți, pantofi, cizme, espadrile, ochelari de soare, ceasuri, bijuterii, curele, brățări, bluze, fuste, rochii, cravate, geluri de duș, farduri și, firește, cadouri cât cuprinde. Puținii care știau erau la fel de shopaholici și nu li se părea nimic anormal. Căuta cu înfrigurare, mai ales noaptea târziu, comanda online ce își dorea, aștepta să se facă dimineață în America să-și trezească colegii sau prietenii aflați acolo, îi ruga să plătească urgent taxa modică de expediere, ea le trimitea banii online. Erau o minune cumpărăturile astea pe net! Era o minune și că ani la rând avusese prieteni peste Ocean, cu burse ori la muncă. Iar pe hainele și încălțările care stârneau invidie plătea cu mult mai puțin decât în magazinele bucureștene și era zi de zi la modă. Asta era damblaua ei!

Trecuse de la obținerea premiului mai bine de un an în care se obișnuise repede cu statutul de vedetă, dar mai greu cu invidia. Ajunsese la concluzia că singurul lucru de care trebuia să-i pese era iubirea ei pentru Alex. Dar nici pe Alex nu reușea să-l înțeleagă.

Băiatul ăsta cutreierase mai întâi lumea, fără să știe careva pe unde a umblat un an de zile, fotografiind, căutând imaginea unică, ascunsă privirilor tuturor, așteptându-l pe el s-o descopere ca să-l facă celebru, chipuri, mii, zeci de mii de chipuri, femei și bărbați, urâți, frumoși, schilozi, paralitici, sportivi, obosiți, veseli, mâhniți, nedumeriți, îngâmfați, năuci, fricoși, oameni trudind, odihnindu-se, plimbându-se, meditând, dansând, petrecând, bocind. Cu cele mai expresive chipuri a deschis o expoziție care l-a propulsat pe loc printre cei mai buni fotografi. A primit comenzi, le refuza, au curs oferte de angajare la ziare și reviste, le-a ignorat. Abia întors în București, dispărea din nou, nimeni nu știa unde, dar în puținele ore petrecute cu ea, o ținea în brațe, iubind-o și lăsând-o fără reproșuri. După care iar dispărea, spre disperarea ei. Și brusc s-a trezit că înfiază un băiețel de zece ani al fratelui său, rămas orfan

după ce părinții îi muriseră într-un accident în Spania. Își renovase casa în care adusese și o rudă îndepărtată de prin fundul Moldovei să aibă grijă de băiat cât ședea el pe drumuri, dar mai ales să-l facă să nu se simtă singur și disperat în vuietul marelui oraș în care ajunsese după ce trăise toată scurta lui viață la marginea unui sat ascuns între dealuri.

2.

În acea dimineață de 5 decembrie 2011, Ileana Caragea se trezise cu senzația că lucrurile îi scapă din mână. Alex dispăruse din nou, îl căuta de două zile, toți ridicau din umeri, plecase în vreo expediție neanunțată să fotografieze, pățise ceva, nu răspundea la telefon, nimeni nu știa nimic. Nu-i plăcuse niciodată să aibă un telefon la el, să-l caute cui îi trecea prin minte când n-avea el niciun chef să răspundă.

Ileana Caragea se simțise toată ziua confuză. După o relație cu Alex de mai mult de doi ani, își dădea seama că nu știe unde se află. N-avea niciun control. Îi plăcea să dețină controlul, măcar asupra minții proprii. I se părea că-l pierduse și pe acesta, chiar dacă n-ar fi acceptat nici moartă. Era frustrant.

O năpădiră lacrimile. Nu știa de unde să apuce lucrurile. Se străduia să nu se lase cuprinsă de panică. I se mai întâmplase. Venea de niciunde, o toropea, nu-i rămânea decât să se ghemuiască asemenea unui copilaș și să plângă, cum făcea când era mică și se simțea nedreptățită. Atunci se cuibărea în brațele tatălui să se liniștească, acum acesta îmbătrânise vizibil, n-avea rost să-l amărască. Toate succesele de până atunci, aprecierile și vorbele bune deveneau în clipele acelea apă de ploaie. Și ca să-și revină, își impunea să lucreze ca o apucată, își propunea subiecte grele, habar n-avea de unde să le înceapă, dar uita de ea însăși.

A petrecut toată ziua ca un robot, străduindu-se să îndepărteze starea de disconfort. Aștepta seara, să-i alunge confuzia. Era invitată la Operă, la Gala Premiilor anuale „Flacăra”, unde, alături de celebrul George Arion, prezenta prietena ei de demult, Bianca Brad. Puțină diversitate în viața ei de reporter era bine venită. Toată

seara nu s-a gândit decât o singură dată, în fugă, la iubitul ei Alex.

Se așezase la întâmplare, în mijlocul sălii, într-o mare de necunoscuți, cei mai mulți prieteni ai laureaților. În fotoliul de alături s-a trântit un bărbat, în clipa în care pe scenă apărea Arion, în costumul său negru cu papion. Bărbatul a oftat de plăcere. Ileana l-a privit intrigată, oftatul omului acoperise primele vorbe ale lui Arion. Era subțire, între două vârste, cu părul bogat pieptănat într-o parte, cu o cravată aparent neglijent strânsă sub gulerul cămășii cărămizii.

— Cât pe ce să n-ajung, spuse cu o voce joasă, ca o scuză.

Ileana Caragea nu i-a răspuns, a-ntors capul spre scenă, nu-l mai văzuse pe bărbatul de lângă ea și nu obișnuia să stea de vorbă cu necunoscuți.

Într-una dintre pauze, bărbatul îi întinse mâna:

— Aurel, șopti el. Aurel Băeșu.

Ileana Caragea îl privi lung. Fără să-i răspundă. Detesta nepoliticoșii care se vâră în discuție și întind primii mâna să se prezinte și avea parte tot timpul de ei. Lumea nu mai era cum învățase ea că trebuie să fie.

Bărbatului nu-i păsa că fusese ignorat.

— Eu sunt cu scrima, continuă el. Abia le aștept pe cele patru, să-mi înroșesc palmele.

Ileana aruncă un ochi pe desfășurător. În partea finală, la secția sport, urma să fie premiată echipa națională feminină de spadă – Ana-Maria Brânză, Anca Măroiu, Simona Alexandru și Loredana Dinu. Le-o fi fost prieten.

— Dumneavoastră pentru cine ați venit? insistă el.

Ileana se gândi să-l ignore. Dar fusese învățată să nu răspundă impoliteții cu impolitețe.

— Pentru toți, zise ea după un timp. Îl privi drept în față și fu surprinsă de privirea rece de oțel.

— Asta-i cel mai bine, se grăbi să răspundă bărbatul, fără stânjeneală.

Ileana Caragea nu-l mai băgă în seamă, deschise caietul program și începu să citească ostentativ.

Când se termină festivitatea, ieși grăbită în hol, căutându-și prietena. O descoperi ușor în mulțime, mulțumită rochiei ei roșii strălucitoare. O îmbrățișă îndelung.

— Nici nu știi de când te caut! îi spuse Bianca. De când ai luat premiul ăla la Atlanta. Ți-am pierdut urma. Cred c-a fost grozav atunci!

— Mare scofală!

— Unde n-aș lua și eu un premiu în America și s-ajung să spun „mare scofală”!

Ileana n-apucă să răspundă. Între ele se vârî bărbatul care șezuse alături în fotoliul vișiniu. Avea în mână două pahare cu vin roșu. Bianca înhăță unul, o îndemnă pe Ileana să-l ia pe-al doilea, nu putea refuza.

— Eu nu beau, spuse repede bărbatul. Conduc. Despre ce premiu vorbeați? întrebă el.

Bianca Brad îi zâmbi cu gura până la urechi:

— Aurel dragă, nu e sindrofie să nu te văd…

— Deh, ca omul…

— Vorbeam despre premiul luat de Ileana la Atlanta. E cea mai mare ziaristă pe care o avem.

— Vă cunoașteți? îngăimă Ileana cu uimire.

— De multișor.

— Nu mi-o prezinți și mie pe prietena ta? În sală n-a vrut să vorbească cu mine.

— Cum așa? Mai sunt pe lume femei care să-ți reziste? Trebuie s-o cunoști pe prietena mea, Ileana Caragea. El e Aurel Băeșu.

— Mi-a spus deja.

— Cum adică?

— Să trecem peste.

— Are cea mai grozavă firmă de impresariat, precizează Bianca.

— Dacă până și tu admiți, așa o fi, oftă bărbatul.

Ileana ciuli urechile, un impresar cunoaște o groază de lume, în meseria ei oricând putea fi util. Se îmblânzi pe loc, o fi fost omul mitocan, dar n-avea alte motive să se arate țâfnoasă la nesfârșit. Pe deasupra, părea o prezență agreabilă.

Bianca își înmuie de câteva ori buzele în paharul cu vin roșu, îi ceru Ilenei numărul de telefon, îi smulse promisiunea să se vadă curând la taclale la o cafea și spuse că trebuie să plece, dimineața devreme avea filmări pentru un clip publicitar. Aurel insistă s-o ducă acasă, Bianca îl refuză, venise cu mașina.

— Măcar pe Ileana o pot duce acasă?

— Chiar te rog, spuse Bianca. Mai ales că a-nceput să ningă.

— Nu vă faceți probleme pentru mine, o să iau un taxi.

— Nici să nu-ți treacă prin cap! spuse bărbatul imediat, așa îmi spăl păcatul de a fi fost agresiv în sală.

N-a tăcut o clipă tot drumul. Îi povestea despre lumea showbiz-ului, despre capriciile vedetelor, cu multe se ciocnea uneori pe culoarele televiziunii.

— Întotdeauna am vrut să știu cum e la o mare sindrofie a celor mai buni ziariști ai lumii, spuse Aurel.

— Ca la orice sindrofie.

— Nu-ți place să povestești.

— Am făcut-o de atâtea ori, că m-am plictisit. Și ar fi nepoliticos să-ți spun să citești pe blogul meu cum a fost.

— Am citit.

Nu-și putu reține surpriza:

— Serios?

— Voiam să te aud povestind. Ai o voce frumoasă.

— Îmi faci cumva curte?

— Ce-i rău în asta?

— Sunt…

— Nu trebuie să-mi spui că ai o relație. Presupun.

— Nu-ți spun, șopti Ileana.

Se întreba dacă avea într-adevăr o relație. Timpul nu înseamnă nimic, toate se pot spulbera într-o clipă, ca și cum n-ar fi fost. Filosofie de doi bani la miez de noapte, își zise.

— Vreau doar să știi că-mi face plăcere că te-am cunoscut în sfârșit, l-a auzit spunând. Dacă n-ai nimic împotrivă, putem bea ceva înainte să ajungi acasă.

— Pentru că ne-am cunoscut? E tentant. Dar nu știu dacă se cuvine. N-aș vrea să-mi pară rău pe urmă. Sau să-ți pară rău.

— Chiar nu mă interesează dac-o să-mi pară rău.

Ea râse:

— Glumeam.

Adevărul era că i se făcuse foame. După premii, în holul Operei, bufetul i se păruse prost organizat, două locuri de servit la care se înghesuiau sute de persoane, nu se putuse apropia.

— Serios. Poate fi și o cafea.

— La o adică, de ce nu?

3.

A fost o cafea, apoi un vin roșu și o gustare. Ileana nu mai ținea minte de când nu mai fusese la un pahar de vin cu un bărbat.

— Tata mi-a zis mereu să nu m-arunc în brațele bărbaților, oricum vin ei, dar nu mă-nvăț minte.

— Tata?

— E prea complicat să explic.

Ar fi trebuit să-i spună întreaga poveste, tata care s-a-nsurat să o poată crește ca lumea, când se născuse ea și mama murise de febră puerperală, noua lui nevastă avea o fată mai mare, Ilona, cum a crescut suportând invidia ei pentru orice pas pe care-l făcea, o socotea mai frumoasă, mai deșteaptă, mai descurcăreață, mai plăcută lumii, toate erau greu de acceptat, se simțise ca în povestea cu fata moșului și fata babei, uneori se mai simțea și acum, când se trezea netam-nesam cu soră-sa pe cap, dornică s-o convingă să facă exact în acea clipă ce ea nu-și dorea în ruptul capului nici atunci, nici altă dată. Cum să spui unui străin toate astea?

Dar în același timp, o voce o ademenea, fredonând cântecul celor de la Beatles: „*Would you believe in a love at first sight? Yes, I'm certain that it happens all the time*"…

Sigur avea nevoie de încă un pahar.

Ameți se și se gândea că i s-ar fi putut întâmpla din nou să se trezească înainte de ivirea zorilor, cu o durere de cap și un bărbat alături. Iar am făcut-o, să-și spună. Se vedea intrând în grabă la duș, punând cafea la fiert, dând de mâncare pisicii și simțind jena pe care o mai încercase cu vreo doi ani în urmă, tot după un chef, când se trezise alături de un mascul ce se dădea feroce. Pe atunci împărțea apartamentul cu Yvona, dar între timp Yvona se mutase cu iubitul ei Puiu, cu care continua să se certe tot la două săptămâni și să-l numească nemernic.

— Unde ești?, auzi întrebarea.

N-ar trebui să mai bea, vinul o face să uite de ea însăși.

Își făcu curaj să-l privească în față pe bărbatul proaspăt ca un Adonis în miez de noapte, în privirile căruia citea pofta. Era sigură de asta. Ar trebui să înceteze cu comparațiile de doi bani, sigur așa va fi gândit și data trecută. Și sigur dragostea nu apare la prima vedere.

— Încă o cafea? întrebă Adonisul.

— N-ar fi rău.

— Mi se pare sau chiar ești supărată?

— Mă doare capul. Și ai spirit de observație.

— Fără spirit de observație n-aș rezista în meseria mea.

— Și ce-ai mai observat?

Nu-i răspunse. Sorbea din cafeaua tare și aburindă. Nu se simțea deloc în largul ei. Nu se gândea decât la un lucru: puteau discuta despre orice, puteau fi buni prieteni, dar niciodată mai mult. Ea avea un iubit, în viața reală, despre care nu știa unde se află și uneori nici ce gândește, dar era convinsă că este iubitul ei. Nu mai avea șaptesprezece ani, să i se pară definitorie o pipăială la un pahar după o ieșire în oraș. Și nici nu era în lumea Beatles.

— Sunt cam ametită.

— Așa mă gândeam și eu. Dar ești simpatică și când ești ametită.

— Faci mișto de mine?

— Presupun că te mai pot suna.

— Poți.

Simțea nevoia să se bage în pat și să doarmă neîntoarsă.

4.

Apoi spre prânz a venit știrea care a trimis-o pe altă pistă: scriitorul Emil Sorescu murise, părea să fie o sinucidere. Nu-i venea să creadă, n-avea nicio noimă, omul era dintre cei mai împliniți pe care-i cunoscuse. Sau își imagina că-i cunoscuse.

Stătuse de vorbă cu el de mai multe ori, ultima dată cu o săptămână în urmă. Lucra la un documentar despre raporturile unor personalități cu fosta Securitate, iar punctul de plecare fusese cartea abia publicată a lui Emil

Sorescu. Mai avea mult până să încheie documentarul, în cele câteva săptămâni de când îl începuse își modificase de mai multe ori punctul de vedere și planul, în funcție de ce afla în discuțiile cu interlocutorii ei. Pornise de la Emil Sorescu, care i se relevase diferit de imaginea vehiculată în presă. I se păruse un introvertit arogant, care nu se sfia să-și mărturisească erorile. Admitea că lucrurile nu evoluaseră în viața sa întotdeauna cum își imagina sau se aștepta el, dar n-ar fi acceptat că făcuse greșeli pentru care ar fi trebuit măcar să se căiască, dacă nu să plătească. Ileana era convinsă că rămânea ceva nespus și ascuns, însă Emil Sorescu refuza să-l scoată la lumină. O vină? Un păcat? O malformație?

Ultima lui carte era o radiografie cinică a raporturilor oamenilor cu poliția secretă a regimului comunist, în care analiza factorilor care-i determinau să semneze, să colaboreze și să devină turnători era aproape impecabilă. Părea un eseu liber de constrângerile studiilor istorice fundamentate pe documente, mai degrabă interpreta mărturii rareori atribuite explicit cuiva, în afara unor inițiale, încât persoanelor acelora nu li se putea solicita să confirme ori să dezmintă. Dar tocmai de aceea se stârnise un val de interes, lumea era convinsă că toate cazurile sunt reale, comentatori nenumărați încercau să citească printre rânduri, să descopere cine se ascundea sub inițiale, comparau cu cărțile și dezvăluirile anterioare, afirmau cu îndrăzneală că eseul era o piatră de hotar de care nu aveai cum să nu ții cont în orice cercetare viitoare a fostei Securități. Iar acum începuse o carte chiar incendiară, pe aceeași temă, despre care știa doar o mână de oameni, poate.

Emil Sorescu i se păruse Ilenei Caragea dispus să se confeseze, în anumite limite, în fața camerei de luat vederi. În paralel cu documentarul, se gândise să înregistreze o emisiune de o oră, în care scriitorul să spună tot ce încă nu spusese, afirma el, în carte. Ileana știa că reacția de respingere a conducerii televiziunii va fi instantanee: cum să difuzezi un interviu de o oră, cu un singur personaj, oricare ar fi el? E moartea ratingului pentru o televiziune comercială! Oricum ar fi fost filmările, tot erau statice, orice ar fi spus personajul, tot deveneau plictisitoare. A fost nevoită să le pună sub nas un referat în care să susțină că vor fi dezvăluiri

incendiare. N-au crezut-o, dar i s-a permis să filmeze o parte a interviului, care să fie văzută de directorul de programe, după care să se decidă ce urmează să facă.

Ileana Caragea se întâlnise de două ori cu Emil Sorescu, o dată să-l convingă, altă dată, în urmă cu o săptămână, pentru o primă înregistrare. Stabiliseră să nu-i pună întrebări, să lase camera să meargă în timp ce el vorbește, ca într-o confesiune, cu reveniri, bâlbe, reluări, să vadă împreună totul la final și să selecteze pentru documentar. Materialul brut rămânea proprietatea televiziunii, cu obligația, printr-un contract, să nu-l difuzeze decât în anumite condiții. În mod straniu, Ileana bănuia că va dori să rămână secret până după moartea lui. Șefii Ilenei au fost de acord, s-a semnat contractul, iar reporterița avea sentimentul straniu că se pregătește să asiste la un fel de testament. Nu mai încercase niciodată în meseria ei starea aceasta. Prima înregistrare i-a întărit senzația.

Ar fi trebuit să-l vadă din nou în seara de 5 decembrie, l-a rugat să amâne câteva zile și scriitorul a fost de acord. Mai mult, îi spusese că va încerca să-și găsească vreme să ajungă și el la Operă, unul dintre viitorii premianți al revistei îi era prieten de-o viață. Nu i-a spus și cine. Probabil istoricul. Și pe acesta Ileana Caragea urma să-l intervieveze.

Dimineața se trezi devreme, din nou cu senzația că lucrurile îi scapă din mână. Când se răspândi, spre prânz, știrea despre decesul scriitorului, telefonă la sursele ei din poliție, dar nu află nimic în plus față de informația laconică a morții. Doar că erau convinși că e vorba de o sinucidere. Ileana Caragea era stupefiată. Un om așa cum îl cunoscuse pe Emil Sorescu n-avea niciun motiv să-și ia viața.

— Cine se ocupă de anchetă? insistă ea.

— Victor Stamate.

Nu-l cunoștea. Nu auzise de el. Sursele din poliție i-au spus că-i un tip de ispravă, obișnuit să meargă până-n pânzele albe, dar cu ceva pete pe carieră.

— Pete?

— A împușcat doi tipi care se opuneau arestării, avocații l-au târât prin tribunale, a fost cercetat și cât pe ce să fie dat afară.

Era omul ei.

V. Florin

1.

Florin Vifor scria de cinci ani la tabloidul „Pe gaura cheii”, apucase vremuri de declin, dar și vremuri de glorie, cu tiraje ce se apropiau de cifrele fabuloase din primii ani post-decembriști, când orice fițuică se smulgea din mână, doar-doar o fi având vreo dezvăluire despre cei care tot apăreau nopțile la televizor. Semna cel puțin un articol pe săptămână, nu se ocupa de can-can-uri și nu promova bârfele care ofereau deliciul cititorilor, dar ținea o rubrică de fapt divers care începuse să fie căutată, pentru că nu era număr să nu cuprindă cel puțin o surpriză inexistentă în vreun alt ziar. Nu-l întreba nimeni de surse, nici nu protestase nimeni față de ce scria el, așa că șefii ziarului erau mulțumiți.

Singura lor cerință fusese, către toți redactorii, de altfel, să nu dea frâu imaginației și să inventeze subiecte, se prăjiseră cu ani în urmă cu un tânăr care se așeza la mașina de scris și scotea pagină după pagină de crime inventate, cu detalii macabre, declarații ale polițiștilor chipurile veniți la fața locului și arbori genealogici copleșitori ai victimelor, le citeai pe nerăsuflate, dar te și întrebai în ce țară de oribilități am ajuns să trăim, până se întâmplase ca un polițist al cărui nume se ivise de sub pana autorului deja celebru să fie real, să locuiască de când se știa în satul despre care făcea vorbire articolul și să protesteze că nu declarase nimic din ce spunea reporterul că declarase. Pe deasupra, nici crima n-avusese loc. Ca să închidă incidentul, ziarul a fost nevoit să-și ceară scuze, proprietarii au vrut să-l despăgubească pe polițist, adică să-i închidă gura, dar s-au temut să nu intre în altă dandana, pe care s-o exploateze fără milă concurența, mită sau corupere, așa că, într-o acțiune filantropică, anunțată cu tam-tam, au dotat poliția satului cu telefoane mobile și computere la care se uitau toți ciracii ca la poarta nouă, până când un puști i-a învățat să lumineze singuri ecranul și să joace Solitaire. O săptămână tot satul s-a strâns în spatele puștiului, ca la

cinematograf. Mulți primari din sate la fel de uitate de lume au trimis pe urmă ziarului scrisori înlăcrimate, solicitând, fără vreun rezultat, continuarea acțiunii filantropice. Redactorul n-a mai călcat pe la ziar, știrea despre isprăvile sale s-a răspândit ca fulgerul și nu s-a mai auzit de numele lui vreodată în presă.

Florin Vifor nu inventase în viața lui vreun subiect. Nici n-ar fi fost în stare. N-avusese aplecare spre partea literară, spre deosebire de majoritatea jurnaliștilor, nu aspira să devină scriitor și nu s-ar fi închipuit o clipă dând viață unor personaje. Nu era numai cu picioarele bine înfipte în pământ, ci și lipsit de imaginație. Niciodată știrile și articolele sale nu făceau presupuneri și nu lăsau să se întrevadă ce s-ar întâmpla. Erau de-o exactitate stupefiantă, musteau de amănunte și nimeni nu știa cum găsea întotdeauna cuvântul cel mai potrivit să descrie o situație, un caz, un om, o acțiune, încât îți era imposibil să nu vezi totul. Florin Vifor se mulțumea însă cu acest dar pe care puțini dintre condeierii ziarului îl aveau. De fapt, nici meseria de ziarist nu-l interesa în mod deosebit, era una ca oricare alta, era fericit c-o are, cum ar fi fost dacă ar fi fost instalator, sculer sau inginer. N-avea aplecare spre nimic în mod deosebit.

Fusese crescut de bunici, oameni stricți și cu frică de Dumnezeu, dar care bombăneau mereu că, dacă n-ar fi fost regimul comunist, ar fi trăit și ei îndestulat cu averea moștenită, confiscată fără vreo explicație, când se confiscase totul. O singură dată protestase bunicul în tinerețile sale, prin anii cincizeci, stătuse o vreme la pușcărie și se învățase minte că nu se poate pune cu cei mari. Fiică-sa Maria, mama lui Florin, învățase carte și ajunsese cercetător la un institut de proiectări. La sfârșitul anilor șaptezeci, fană înfocată a lui John Lennon, a fost atrasă de meditația transcendentală. N-a convins-o nimeni, considera ea însăși că-i o provocare binevenită pentru spirit, exerciții de relaxare de două ori pe zi. Îi plăcea atât de mult, încât i-a chemat și pe alții după ea. Dar după trei ani, practicanții meditației transcendentale au devenit dușmani ai poporului, nu mai conta că organizația obținuse, pentru seminariile din mai multe instituții, aprobările celor mai înalte foruri politice, peste noapte s-a spus că-i o sectă, că răspândește misticismul, că-i o adunătură de spioni. Exercițiile de

relaxare prin mantra, în care repetai mintal cuvântul fără sens, nu puteau fi decât spălare de creier. Toți adepții au fost anchetați, dați afară din serviciu, trimiși în producție ca muncitori necalificați, chiar dacă aveau doctorate.

Cel care o anchetase pe Maria fusese de părere din prima clipă că n-avea ce să mai caute în cercetare, din moment ce era lipsită de discernământ. Femeia nu se putea împotrivi, a fost trimisă la o fabrică de confecții din Caracal, ca simplă muncitoare. S-a sinucis după mai puțin de un an. Nimeni nu i-a înțeles motivul. Florin a trecut în grija bunicilor, avea vreo trei ani. Pe tată nu l-a cunoscut niciodată, nu-l cunoscuseră nici bunicii.

La o vreme după sinuciderea mamei, a început să le sosească bunicilor în fiecare lună o sumă de bani. N-au știut niciodată de unde vine, nimeni nu le putea spune cine îi trimisese, nu-i puteau returna nimănui, expeditorul nu exista și la adresa menționată nu locuia nimeni cu vreun nume măcar asemănător. Le-a fost teamă multă vreme să se atingă de bani, convinși că la mijloc e o greșeală a poștei și într-o zi o să vină cineva să-i ceară înapoi. Nu erau mulți, dar se adunau. I-au folosit când s-a îmbolnăvit bunicul, pentru doctori și medicamente. Dar bunicul tot s-a prăpădit, așa îi fusese soarta. Banii continuau să sosească lună de lună. N-au mai întrebat de unde.

Când a ajuns student, Florin l-a întâlnit la o adunare pe Emil Sorescu, scriitor celebru și în regimul comunist, și în cel care i-a urmat. Știa că fusese în Comitetul Central al fostului partid comunist, că demisionase și trimisese scrisori scandaloase în care critica regimul, dar nu pățise nimic, spre stupoarea tuturor. Unii spuneau că așa se petrec lucrurile când ești celebru. Alții erau convinși că nu putea fi decât securist, și încă unul mare, dacă nu-l aruncaseră la bulău a doua zi. Alții susțineau că era o diversiune, pentru amăgirea străinătății, cu alte cuvinte oricine îl poate critica pe Conducător, dacă o face cu decență. Cu decență sau fără, nu fusese nimeni, în afara lui, care să nu fi fost aruncat după gratii. Florin nu-i citise decât o singură carte din raftul pe care îl scrisese și rămăsese convins definitiv că el n-are stofă de scriitor: dacă toată lumea îi lăuda scrisul lui Sorescu, cum poate lui să nu-i placă? Pur și simplu nu-i plăcea.

Dar omul părea fermecător. Florin s-a simțit măgulit că Sorescu îl invitase de mai multe ori la masă, îi oferea cărți și-i acorda din timpul lui, îndrumându-l. Se întreba, firește, de ce, dar nu era naiv să creadă că ar fi avut vreun farmec personal.

A presupus o vreme că toate se întâmplau pentru că scriitorul era singur și tânjea să aibă un fiu; dar ar fi putut să adopte de mult pe cineva și oricum erau atâția tineri mai dotați în jur, încât doar alegerea ar fi fost dificilă. A mai presupus că, ajuns la o vârstă respectabilă, dorea un discipol; dar i se părea mai nimerit să și-l aleagă dintre cei cu talent literar, capabili să-i continue opera. A alungat gândul că scriitorul ar fi atât de meschin încât să nu-și dorească decât ca discipolul să nu ajungă la performanțele lui.

În cele din urmă, oricare va fi fost motivul, și-a spus că fusese ales pentru că era un aluat maleabil, pe care cineva cu minte l-ar fi putut modela cum dorește. Gândul acesta l-a deprimat multă vreme, apoi l-a umplut de optimism: însemna că până la urmă era ceva de capul lui. Orgoliul i s-a trezit când colegii care-i văzuseră împreună nu și-au ascuns invidia.

În scurt timp, Florin Vifor a devenit un obișnuit al casei din cartierul cu străzi cu nume de capitale de pe toate continentele, iar scriitorul l-a îndemnat să nu se sfiască și să-i spună pe nume, dacă-l consideră prieten. Flăcăul a terminat facultatea, nu chiar printre cei din urmă, iar Emil Sorescu i-a sugerat să intre în presă, ar fi avut libertate mai mare decât în orice altă meserie, spunea el. Nu l-a împins spre o redacție anume, l-a trimis doar să discute cu câțiva oameni cărora să le spună că vine din partea lui. Decizia unde să rămână trebuia s-o ia singur.

Florin Vifor a ales „Pe gaura cheii”, n-ar fi putut spune de ce. Dar în momentul alegerii, ziarul era pe val și părea să fie o onoare să lucrezi pentru el, ți se deschideau lesne toate ușile. După ani, ar fi putut spune că se număra printre veterani, deși era foarte tânăr. Adevărul era că Florin Vifor intuise că nu i se vor cere eforturi deosebite la această fițuică și tot ce-și dorea era să nu se spetească muncind. N-o făcuse niciodată, după exemplul multora din jur, care oricum se descurcau binișor.

Acum raiul părea pe ducă. Se închiseseră ziare serioase, nu le mai cumpăra nimeni, abia de-și acopereau tipografia, oamenii nu mai aveau bani sau pur și simplu se plictisiseră să citească, era mai simplu să caști gura la zecile de posturi de televiziune cu bericica în față. Cine mai avea încă o brumă de bani și redactori valoroși trecea la presa online. Citise că se întâmplă aidoma cam peste tot în lume. Tabloidele gen „Pe gaura cheii" rezistau, la jumătate de tiraj, la sfert de tiraj, cu oameni mai puțini. Florin Vifor fusese printre cei păstrați, era convins că Emil Sorescu pusese o vorbă, se jena să-l întrebe.

Se amăgea cu gândul că-i erau recunoscători, spusese, într-o doară: „*Dom'le, nu putem pune și noi niște gagici cu țâțe mari pe prima foaie, să ne vindem mai bine*?", o făcuseră, uitând de jenă, și o vreme era ca-n timpurile bune, dar după câteva luni tirajele au scăzut iar sub un sfert. Florin Vifor era convins că oamenii voiau în continuare gagici cu țâțe mari, iar ale lor erau cele mai faine, prin urmare nu acesta era motivul căderii.

A vorbit cu Emil Sorescu, dar se părea că nu-l interesa subiectul.

— Nu citesc foaia voastră, nu știu ce conține, i-a spus.

Oricât de surprins a fost Florin Vifor, tot a continuat discuția. Se temea că rămâne pe drumuri, dar scriitorul a ridicat din umeri, ești major, cine vrei să te țină în spate? Florin Vifor abia s-a abținut să nu-i spună că-i era dator. Doar la sfatul lui intrase în presă, altfel și-ar fi făcut o meserie ca lumea. În mintea tânărului, scriitorul era părintele și mentorul lui și avea datoria să-l păstorească cât timp era în viață. Cum văzuse el prin filme.

Nemărturisit, era convins că-i datorează asta. Se temuse să discute vreodată subiectul, dar ajunsese să creadă că scriitorul are o vină față de el. Se imagina spunându-i așa ceva, acela admitea și Florin Vifor era atât de tulburat de gând, că se rușina, dar se și temea să meargă mai departe. Iar după o vreme își relua dialogul mental aproape de la punctul în care îl lăsase plutind și, în raționamentul lui, Emil Sorescu admitea ba una, ba alta. Până la urmă, scriitorul nu doar îi era dator, aproape că Florin Vifor îl avea la mână. Convingerea că lucrurile ședeau cum le ticluise el când dialoga cu sine îi dădea lui

Florin Vifor o siguranță deosebită, o dezinvoltură care sărea în ochi și-l făcea să piardă din vedere cum stau lucrurile. Dar scriitorul părea să nu observe.

Sau nu-i păsa.

2.

La începutul anilor 2000, după ce intrase în ziaristică, Florin Vifor s-a apucat să adune articole și memorii despre meditația transcendentală. N-avea intenția să scrie vreo carte, se știa incapabil, voia doar să afle de ce se sinucisese mama. Când s-au deschis cu adevărat arhivele Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în primul mandat al președintelui Băsescu, a depus o cerere pentru dosarul mamei sale. A fost surprins să afle că fusese urmărită pas cu pas, deși nu avusese niciun fel de activitate politică. Nicăieri nu se spunea motivul urmăririi, dar pagini întregi erau pline de „numita Maria V." care a făcut și a dres. Se angajase în vreo acțiune secretă, de care nu știa nimeni, nici bunicii? Avusese ceva pe conștiință? Devenise un pericol? Erau cumva fabulațiile unui urmăritor care trebuia să-și justifice slujba? Când a apărut cartea despre meditația transcendentală scrisă de Doina Jela, Cătălin Strat și Mihai Albu, a aflat că mulți alții pățiseră la fel. Numele ei nu era menționat în carte, dar era convins că numele multor sute nu erau menționate. Ca întotdeauna, plevușcă.

Emil Sorescu nu se arătase prea încântat de interesul lui, dar nu l-a împiedicat să cerceteze cât voia. Era însă foarte dornic să afle tot ce mai descoperise tânărul și răsuceau împreună pe toate părțile informațiile. Florin Vifor părea încântat, îi făcea plăcere să vorbească despre mama lui, pe care abia și-o mai amintea. Nu i-a fost greu să-și dea seama că scriitorul era tobă de meditație transcendentală, îl corecta de multe ori, îndreptând nume greșit citate sau adăugând unor fapte elemente care le schimbau imaginea. Sau semnificația. Tânărul se întrebă cu voce tare cum de știa atâtea, răspunsul a fost prompt: un scriitor trebuie să fie foarte bine informat, nu se știe când fapte din jur se transformă într-o poveste demnă de așternut pe hârtie. Nu-l putea

contrazice, nu scrisese în viața lui nici măcar o povestire. Dar scriitorul părea să fi știut mult mai multe, nu doar despre meditația transcendentală, ci și despre institutul de proiectări unde lucrase mama sa. Cum se făcea?

— Am trecut pe acolo.

Florin n-a aflat mai multe. A insistat:

— Înseamnă că ai cunoscut-o pe mama!

— Da.

Șocul a fost atât de mare, că tânărul n-a mai știut ce să întrebe. A revenit degeaba de multe alte ori. Scriitorul era zgârcit cu amintirile. Florin și-a făcut cu greu o imagine despre cele petrecute: cum, necum, Emil Sorescu o cunoscuse pe maică-sa, poate îi fusese apropiat, poate o sfătuise, dacă nu cumva o urmărise. Toată lumea știa de legăturile lui Emil Sorescu cu Securitatea, poate asta fusese sarcina lui sau una dintre sarcinile lui, să urmărească oameni, să facă informări despre ei.

— Ai urmărit-o pe mama?

— Nu. Era prea măruntă.

Florin Vifor abia și-a stăpânit indignarea. Știa că mamă-sa nu fusese un personaj deosebit, dar când auzi asta din partea cuiva care îți e apropiat, te revolți.

— Atunci cum de știi atâtea?

— Știu.

Adică discuția e închisă. Ori de câte ori a vrut Florin Vifor să revină, a primit mutenie. Începuse să creadă că e ridicol cu insistențele, doar nu se putea aștepta la mărturisiri tranșante, da, dom'le, am urmărit-o, am făcut-o să nu mai știe de ea, am agasat-o și am determinat-o să-și ia zilele. I-ar fi plăcut să audă asemenea vorbe și să-și rezolve neliniștile, dar în viață lucrurile nu sunt atât de simple. Și poate Emil Sorescu chiar nu știa mai mult.

Cuiul a rămas în sufletul lui și sfredelea pe zi ce trecea. Și tot pe zi ce trecea Florin Vifor simțea cum crește în el obida, uneori ca o nemulțumire, alteori ca o furie, niciodată într-atât de fermă și motivată încât să stârnească o nouă discuție ori să-și ia la revedere definitiv, cum îl bătea gândul în momentele cele mai negre.

3.

A sărit brusc din somn, cu ochii injectați, holbându-se la telefonul care țârâia insistent pe noptieră. I-au trebuit câteva clipe să-și dea seama unde se află, să-și amintească cum plecase din București cu un tren înaintea zorilor. Ajunsese după mai bine de trei ore la Sinaia și înotase prin nămeți până la casa iubitei. Căzuse într-un somn adânc, atât de obosit că nu schimbase cu ea nici două vorbe.

A răspuns când în ușă apărea Denisa, în pulovărul lălâu cu glugă, cu fermoarul tras până sub bărbie, de parcă i-ar fi fost foarte frig. Întotdeauna îi era foarte frig, chiar și când în încăpere aerul frigea.

Menajera Nicole îl anunța că unchiul lui, Emil Sorescu, murise. Așa îi spunea mereu: „unchiul matale". Nu știa ce se întâmplase. Poliția încă nu plecase din casă. Tremura toată și refuza să creadă. Dar i-au cerut să-l anunțe. Sigur or să vrea să stea de vorbă și cu el. Ar fi bine să se întoarcă în București cât mai repede, să se ocupe de înmormântare, „unchiul" n-avea pe nimeni altcineva.

Nu era în stare să-i spună mai nimic. Denisa era o femeie exuberantă, adora să vorbească, o enerva cumplit tăcerea bărbatului.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, îndesând doi bușteni în soba de teracotă.

— Emil. A murit. Trebuie să plec.

— Nici n-ai sosit bine.

— Crezi c-ar trebui să fac altceva?

Denisa se așeză pe patul din care Florin abia se ridicase, cu picioarele strânse sub ea, trăgând de pulovărul lălâu să-i acopere genunchii osoși.

Într-o clipă îi trecu prin fața ochilor anul de când îl știa pe Florin. Se cunoscuseră într-un tren aglomerat care îi ducea pe amândoi de la București la Sinaia, el îi oferise locul și rămăsese trei ore înghesuit în picioare în fața ușii compartimentului. Denisa simțise că trebuie măcar să schimbe câteva vorbe cu el, drept mulțumire, și vorbele acelea se transformaseră în lungi discuții. I se părea simpatic și plin de umor, deosebit de toți bărbații lenți la minte pe care îi cunoscuse până atunci. A ajutat-o

să-și ducă bagajul greu acasă și tot drumul nu i-a tăcut gura. Se vedea că e ziarist.

— Vrei să mă cucerești, de vorbești atâta? îl întrebase.

— Încerc, i-a spus cu o franchețe care a dat-o gata, se aștepta s-o dea cotită, că e politicos, că așa l-a învățat mamă-sa, era sătulă de tipi care îți vorbeau despre filme și cărți, dar se gândeau doar la cum să te ducă mai repede în pat.

— Bine faci. Poate ne mai vedem, i-a zis.

S-au văzut.

Ea avea o prăvălie la parterul casei cu etaj moștenită de la părinți, pe o străduță nu departe de centru, vindea suveniruri. O mai ajuta un vecin bătrân, tobă de istorioare despre oraș, cu care-i încânta pe clienți făcându-i să cumpere mai mult decât ar fi vrut, dar omul venea doar câteva ore pe zi, din plictiseală, în rest ea ținea prăvălia. S-ar zice că era patroană. Și pe deasupra îi plăcea și voia să aibă succes. Asta însemna că n-avea timp de plimbări, de schi, de urcat pe munte, cum voia Florin de câte ori venea în oraș. Făcea drumuri dese la București să caute marfă deosebită, străbătea satele de munte după nimicuri din alte timpuri, aruncate prin poduri, avea în Covasna furnizori de unelte și figurine din lemn pe care-i vizita măcar de două ori pe an. Abia avea timp să respire.

Afacerea mersese bine o vreme. Nu era zi să nu-i intre cineva în magazin, se dusese vorba că nimicuri greu de aflat în alte părți stau aici la îndemână, la prețuri rezonabile. Denisa nu se putea plânge nici de câștig. Dar peste noapte aproape, au fost mai puțini turiști sau mai strânși la pungă, nu mai intrau atâția și nici nu mai cumpărau. Criza o atinsese și pe ea. Era nepregătită. Nu voia să-și vândă magazinul. Nu voia nici să se concentreze pe latura online a afacerii, cum a fost sfătuită, era convinsă că n-o duce mintea. Nu știa să se apuce de altceva. Florin Vifor s-ar fi bucurat nespus dacă magazinul s-ar fi închis, ar fi luat-o cu el la București sau, când ar fi venit el la Sinaia, ar fi bătut munții în neștire. Dar Denisa nici nu voia să audă, ar fi însemnat o recunoaștere a eșecului și nu cedase în viața ei la nimic. Hotărâse să-și păstreze prăvălia până la capăt și simțea că-l urăște când îi vorbea de altceva.

În nopțile lungi care le aparțineau întorceau lucrurile pe toate fețele. Păreau fericiți împreună.

Denisa era o expansivă. Dacă se simțea mințită, se închidea în ea, dar relațiile cu cel care o păcălise se rupeau definitiv. Îl avertizase din prima clipă. O amuzase auzindu-l răspunzând că pleacă el singur înainte s-o tragă în piept.

Singurul cui dintre ei era Emil Sorescu. Denisa îl văzuse de câteva ori în drumurile ei la București, scriitorul insistase s-o cunoască, curios să știe cu cine-și petrecea Florin sfârșiturile de săptămână la Sinaia.

A fost intimidată la început, până și-a dat seama că Emil Sorescu nu-i un căpcăun urcat pe un soclu. Spre deosebire de Florin, ea îi citise toate cărțile, știa personajele care se regăseau în mai multe romane, avea nedumeriri pe care i le comunica fără rezerve, de câteva ori insistase asupra deznodămintelor care i se păreau trase de păr, scriitorul era captivat și amuzat. Uitau în discuțiile lor de Florin Vifor, rămas ca o păpușă abandonată în fotoliu. Unica lui sarcină era să le umple paharele. Dacă spunea vreo vorbă, îl ignorau cu o îndepărtare de mână.

Emil Sorescu era celebru pentru aplombul și duritatea replicilor. Spunea în față oricui ce credea despre el, își făcuse dușmani cu duiumul, dar nu-i păsa. Se purta la fel și cu tinerii săi prieteni.

— E mult mai deșteaptă decât tine, băiete, a încheiat într-o seară. Nu contează că n-a trecut prin vreo facultate. Îți dă clasă. Când se va plictisi de tine, o să te lase. Bucură-te cât mai ai timp.

Amândoi erau atât de fâstâciți, că n-au avut replică. Florin Vifor se simțea umilit, Denisa nu voia să discute despre viitorul ei cu nimeni. N-au mai deschis subiectul de față cu scriitorul, dar l-au disecat de multe ori când erau singuri. Denisa a fost convinsă că bătrânul vrea să-l îndepărteze pe Florin de ea, nu înțelegea motivul și, oricât nega el, nu-i ieșea din cap că atunci când nu era și ea de față îi aducea argumente să scape de ea. I-a cerut să nu-l mai vadă pe bătrân.

— Nu pot, era tot ce reușea să spună Florin Vifor.

— Dar la urma urmei nici măcar nu ți-e rudă!

S-a auzit rostind aproape aceeași replică și acum:

— Nu ți-e rudă. De ce trebuie să sari mereu la chemarea lui?

— N-are pe nimeni.

— Nici eu n-am pe nimeni. Cred că nici pe tine nu te am.

— Nu-ncepe iar, Denisa.

— Nu-ncep, dar nu-nțeleg. Nu ți-e rudă, dar când mi-e lumea mai dragă, te găsesc la el. Spui că nu-l poți suferi, dar nu știu dacă trec multe zile pe săptămână fără să-l vezi. Mi-ai zis c-ar trebui să-l urăști, pentru că sigur a avut de-a face cu moartea mamei tale. Nu mai înțeleg nimic.

— Nici eu. D-aia tot discut cu el, poate aflu ceva din ce sunt sigur că ascunde.

— Ce naiba să afli?

— Ce nu vrea să spună. Sigur ascunde ceva. Nici ieri n-a vrut să-mi spună nimic.

— Ieri?

— L-am văzut aseară.

Denisa l-a privit lung, intrigată.

— D-aia ești furios?

— Am avut încă o zi de căcat! Și mâine o să fie la fel. Și poimâine. Nu vreau să mă mai cert și cu tine. E clar că n-o să mai stau mult la foaia aia și pe Emil îl doare-n cur!

— Dar ce-ai vrea să facă?

— Să pună umărul! Doar știe atâta lume. Se bate pe burtă cu patronii foii ăleia. Sau să-mi găsească ceva.

— De ce nu-ți cauți singur?

— Unde?

— El unde să-ți caute?

— El are relații, nu ca mine. Lui i se deschid toate ușile, nu ca mie. El e adulat, pe mine mă ignoră toți. Dacă-i spun asta, râde, când o să ajungi la vârsta mea, o să fie la fel, zice. O să fie un căcat! I-am spus-o și aseară.

— Aseară? Și pe urmă ai venit la mine. Neanunțat. Atât de furios. Ce s-a-ntâmplat?

— Nu s-a-ntâmplat nimic.

— Spune-mi.

Florin se sprijinise de soba de teracotă. Tăcea.

— Nu vrei să vorbești?

VI. Ana

1.

Uneori te trezești că lumea e complet diferită de cum o credeai. Asta a simțit Ana Știrbu în acea seară.

Își pregătea lecțiile pe care urma să le predea a doua zi elevilor. O muncă de rutină după anii lungi de profesorat, dar se obișnuise să treacă în revistă seara fiecare lucru pe care-l avea de făcut în ziua următoare. Știa cu ochii închiși ce trebuie să predea fiecărei clase, era conștientă că unora de-abia le rămâne ceva în minte oricât le repeta ea săptămână de săptămână, că unii nu reușeau să înțeleagă, iar altora nu le păsa nici cât negru sub unghie de materia ei. Nu dispera. Se obișnuise și spera în zile mai bune. Nicio ființă nu seamănă cu alta și nu poți obliga pe nimeni să urmeze pasiunea cuiva. Nu voia decât ca toți elevii ei, fără excepție, să aibă idee că pe lume există și minunățiile despre care ea le vorbea. Dacă nu-i interesa, era pierderea lor, dar măcar să știe că există. Alunga gândul rar că ar putea fi caraghioasă când se entuziasma în fața unui vers, a unei metafore, a unei descrieri, a gândurilor vreunui personaj. Știa că puștii o numeau Exaltata și-și transmiseseră porecla de la an la an. Trebuia să le deschidă ochii asupra frumuseții literaturii române. Era mulțumită dacă stârnea aceeași pasiune într-unul sau doi dintr-o serie de elevi. Cu generația ei fusese la fel, sigur și cu toate generațiile anterioare. Era convinsă că e un dascăl desăvârșit și doar perseverența avea să-i aducă rezultate. Pentru asta își pregătea minuțios toate lecțiile, le știa pe dinafară, dar de fiecare dată se comporta ca o debutantă obligată să-și revadă notițele.

Din bucătărie răzbăteau sunete înfundate. Rosa toca ceapă, pentru omletă sau vreo garnitură, naiba știe ce, era moartă după ceapă. Câteva clipe, Ana Știrbu și-o imagină pe Rosa în fața hiatului din mijlocul bucătăriei, care ținea loc și de masă, cu baticul roșu strângându-i părul mare, cârlionțat și rebel să nu-i cadă în oale, cu șorțul de bucătărie înflorat, niciodată nu se apuca de

treabă fără să-și înnoade șorțul peste sânii mari și șoldurile generoase. Nu se schimbase aproape deloc în douăzeci de ani de când o știa, aproape că nu pusese pe ea strop de grăsime, doar pielea obrajilor era mai puțin catifelată și cu vagi riduri.

Dacă n-ar fi existat Rosa, Ana Știrbu era convinsă că n-ar fi existat nici ea. Ieșise distrusă dintr-o iubire pe care o credea veșnică și dorise să-și pună capăt zilelor. Nici azi nu știa cum ajunsese la spital. Sigur încercase să-și pună capăt zilelor, n-a mai vrut să țină minte cum. Când se trezise, pe marginea patului de alături ședea Rosa, privind-o intens cu niște ochi incredibil de albaștri și limpezi. A așteptat până și-a dat seama că înțelege ce i se spune, i-a zis, ținând-o de mână:

— N-ai să mai faci în viața ta ce-ai făcut, am să fiu mereu lângă tine.

Anei îi venea să plângă, a strâns pleoapele întrebându-se în ce a nimerit, dar chiar s-a întâmplat cum spusese Rosa. Nu s-a mai gândit douăzeci de ani să-și curme viața.

Tot ce se petrecuse din clipa ieșirii din spital o luase ca valul. Rosa se purta ca o mamă. A însoțit-o acasă, i-a făcut de mâncare, i-a umplut garsoniera cu provizii. Dar se purta și diferit de o mamă. Când se îmbăia, îi spăla părul capului, o freca pe spate cu buretele, o tampona cu prosoapele moi, o învelea în halat, conducând-o spre pat.

Prima oară când a văzut-o intrând peste ea în baie, abia se despuiase, a roșit până în vârful unghiilor și a dat să se-mbrace, dar Rosa i-a șoptit să se liniștească, n-o să i se-ntâmple nimic rău, și o privea cu ochii incredibil de senini și albaștri, amuțind-o. Îi mângâia capul și o strângea la piept. Anei i se părea că s-a întors la starea de copil. Niciodată până atunci nu se simțise atât de bine. Niciodată până atunci nu avusese convingerea că îi pasă cuiva de ea.

Nu s-a împotrivit când Rosa i-a propus să se mute în apartamentul ei, mult mai mare. Nu s-a împotrivit nici când Rosa s-a strecurat în patul ei și a ținut-o îmbrățișată toată noaptea.

— N-am s-o fac decât uneori. De obicei o să dorm în camera mea, pentru că sforăi.

N-a știut niciodată de unde apăruse și ce făcuse înainte s-o cunoască, de parcă ar fi venit din altă lume.

Anei chiar așa i se părea, începând cu numele, Rosamunda. Nu i-a fost greu să afle de părinții ei, nobili poloni scăpătați refugiați la Trieste, apoi la București în timpul războiului, dar istoria se oprea aici. Îi dăduseră numele după polca celebră din Italia interbelică, răspândită apoi în toată lumea, de o exuberanță nebună. Cum era și femeia voinică, niciodată tristă.

Râdea din te miri ce. Dansa de una singură când te așteptai mai puțin. Casa răsuna mereu de muzică, nu era zi să nu asculte și Rosamunda în sute de interpretări. Venea zi de zi cu brațe de flori proaspete, le înlocuia pe cele dinainte când de-abia începeau să pălească. Îi plăcea să gătească. Își croia din cele mai neașteptate materiale cele mai fanteziste rochii pe care nu era femeie să nu le admire. Își deschisese în Centrul Vechi, la parterul unei clădiri dărăpănate pe care îl închiriase pe nimic, un atelier de modă, în care lucrau câteva fetișcane la fel de zăpăcite ca ea și care devenise atracția Bucureștilor. Bărbaților care le însoțeau pe doamnele venite să-și comande rochii și pelerine le sclipeau ochii după tinerele croitorese și le sălta inima la auzul Rosamundei care răsuna nonstop în atelier, în zeci și zeci de variante. Rosamunda câștiga cât să-și poată permite chiar să risipească. Dar zicea despre ea însăși că nu-i decât o biată croitoreasă.

Ana se simțea captivă, dar nici nu putea să se împotrivească, nu mai încercase niciodată atâta stare de bine și niciodată nu se simțise mai importantă pentru cineva. S-a obișnuit repede și nu i s-a mai părut nimic anapoda. Două femei care trăiesc împreună, probabil sunt milioane în toată lumea. Era liberă să plece oricând, să facă orice i-ar fi trecut prin minte, să se vadă cu cine voia, să-și ia un iubit.

— Numai să nu iubești o altă femeie, i-a spus Rosa, ferm, făcând-o să râdă.

— Niciodată! i-a răspuns.

O singură dată s-a speriat de gura lumii. Pe atunci era novice, rămânea în școală serile târziu cu elevii leneși, să-i ajute la teme. Întoarsă în cancelarie, și-a auzit două colege șoptind să vorbească mai încet, vine lesbiana. A turbat. Și-a dat demisia a doua zi, oricum căuta o școală mai ca lumea. Ajunsă acasă s-a dus direct în bucătărie, unde Rosamunda își ținea pachetele cu

țigări. A aprins una. Nu fuma și a început să tușească. Atunci a apărut Rosa, a întrebat-o ce e cu ea.

— Nu suport! Să te ia dracu' de vacă bătrână și grasă! Din cauza ta e totul! i-a strigat dintr-o suflare.

Nimic n-o dărâma pe Rosa. I-a smuls țigara din mână și a stins-o în chiuvetă.

— Nu-i de tine!

N-a certat-o pentru ce spusese, a condus-o pe canapeaua din sufragerie, mângâindu-i părul. N-a lăsat-o să vorbească.

— Lumea zice că ești ca mine, așa-i? Dar tu știi că nu ești. Tu știi că poți face ce vrei cu orice bărbat din lumea asta. Doar n-ai curaj. Ar fi spus oricum ce le trece prin minte. Ești frumoasă. Ești tânără. Ești pricepută. Ai viață. Astea sunt motivele. Vei fi tânără, frumoasă, pricepută orice ar zice ele, de oricâte ori ar spune că ești lesbiană. Sfidează-le! Dă-le peste nas! Fii mai bună ca ele! Ia-ți un amant și să știe lumea de el. Ce e între noi rămâne între noi.

În săptămâna aceea l-au cunoscut amândouă pe Emil Sorescu. Trecuse mai bine de un deceniu de atunci.

Acum ajunsese la aproape cincizeci de ani, profesoară respectată.

2.

Televizorul era deschis, sunetul de-abia se auzea, n-o deranja defel. Era ora jurnalelor de seară. Din fundalul vag sonor s-a desprins un nume, Emil Sorescu. A ridicat privirile din caiet. Iar a luat vreun premiu? Nu era sezonul premiilor. Iar l-a omagiat vreo asociație? Nu-i mai ajunge câte diplome are?

Vestea că murise i s-a strecurat cu greu în minte. Brusc a simțit că-și pierde răsuflarea, a căutat telecomanda, s-a apropiat de televizor, a dat sonorul mai tare. Nu putea crede. Nu putea să se fi întâmplat. Toți mor, dar nu și cei apropiați. Emil Sorescu părea nemuritor. În orice caz, sănătos tun, plin de viață, băga mâna-n foc că o să-i îngroape pe mulți.

Simțea că nu are aer, i se făcuse dintr-odată frig.

A început să strige:

— Rosa! Rosa!

A căzut în genunchi, urlând, cu lacrimile șiroind:

— Rosa!

Din bucătărie năvăli femeia plinuță, cu șorțul pestriț agățat de gât, revărsat peste sânii mari.

— Ce te-a apucat? Tăiam ceapa…

N-a spus mai multe, îngrozită de imaginea celeilalte femei care hohotea în genunchi.

— Ce s-a-ntâmplat?

Ana Știrbu nu reușea să îngaime nimic printre hohote. A ridicat o mână, arătând spre televizor. Rosa a întors privirea, Andreea Esca își citea știrile.

— Ce-i? a întrebat.

Ana Știrbu a reușit să spună:

— Emil… Emil a murit.

— Ce spui? Ești nebună! Ce spui?

A schimbat postul și a dat peste știre. Pentru prima oară de amar de vreme habar n-avea cum să reacționeze. A ridicat-o pe Ana cu delicatețe, i-a mângâiat părul, a strâns-o la piept. A lăsat-o să hohotească în voie.

Puțin îi păsa de Emil Sorescu. Dar nu-i putea fi indiferentă moartea lui, dacă o afecta pe Ana, femeii ăsteia îi promisese că n-o să mai sufere toată viața. Ba chiar făcuse în așa fel încât până și Emil Sorescu să n-o facă să sufere.

Cu zece ani în urmă când îl întâlniseră, i-a fost clar din prima clipă că bărbatul n-o să se lase până n-o să și-o vâre în pat. Un bărbat fermecător, trecut de prima tinerețe, dar în vână, de-ai fi căutat mult și bine, unul ca el nu găseai pe o rază de sute de kilometri. Înalt, fără burtă, bine făcut, cu părul ușor grizonat, buze groase și un zâmbet afurisit agățat permanent în colțul gurii. Dacă i-ar fi plăcut bărbații, pe unul ca el ar fi pus ghearele Rosamunda. Înțelegea de ce biata Ana își pierduse mințile. De ce atâtea alte femei își pierduseră mințile.

Nu i-a fost greu să afle povești teribile din viața lui personală, nu le ascundea, ba chiar le expunea cu cinism și perversitate. Avusese două neveste, amândouă își luaseră zilele, dar era greu să spui dacă le adusese el în pragul disperării sau o făcuseră din prostie. Oricum, el declarase solemn că nu se va mai însura în vecii vecilor.

Era un afemeiat celebru. Roiau ca muștele femeile în jurul lui. Una singură îndrăznise să susțină public că îi e logodnică și o umilise într-un interviu televizat, să afle

cât mai multă lume. Femeia a părăsit într-o săptămână Bucureștii și nu s-a mai auzit de ea.

Rosamunda îl acceptase pe loc pe Emil Sorescu, dar între ei era un fel de război mut, pe muchie de cuțit, sfârșit, doar în aparență, cu un stop-cadru. Oricând ar fi sărit la gâtul lui, să-l sfâșie. Iar Emil Sorescu știa asta, para, se prefăcea indiferent, dar se temea. Era singura femeie de care se temea, încât niciodată nu lăsa lucrurile nelămurite, să nu se trezească cu un topor în spate.

Rosamunda l-a urât din prima clipă, dar și-a dat seama pe loc și cât de folositor îi va fi; va lăsa să se întâmple, dar va avea grijă și să se afle. Ana Știrbu putea fi amanta celebrului scriitor și cât timp era amanta cuiva, nimeni nu va mai îndrăzni să bârfească despre ele două. Nu avea de ce să se teamă mai mult, era convinsă că Sorescu n-o să se însoare niciodată, oricât de frumoasă și deșteaptă ar fi fost Ana. Și la o adică putea da și ea, Rosa, o mână de ajutor, s-o determine să nu se lege la cap cu mariajul cu un om care băgase în mormânt două femei și care nu se gândea decât la marea lui operă.

Rosa știa că Emil Sorescu era departe de a fi ușă de biserică. Făcuse tot posibilul să afle cum își duce viața și fusese șocată să descopere câte femei îl vizitau. A insistat să aibă o discuție cu el între patru ochi.

— Știu că ești incapabil să n-o înșeli, i-a zis fără vreo introducere. Dar ai grijă să nu afle. Una e gura lumii, alta e să vezi cu ochii tăi. Să n-o faci să sufere. Te spintec cu mâna mea. Te sugrum.

Cuvintele se revărsau din ea într-un șuvoi nervos. Simțea că dacă nu spune repede ce are de spus, nu mai apucă sau nu-l convinge și totul era degeaba. A continuat la fel de vijelios, văzând că n-are replică:

— Vin în locul lui Nicole și-ți pun otravă în mâncare.

— De unde o știi tu pe Nicole?

— Nu deturna discuția. Ai înțeles ce-am spus? Să n-o faci să sufere!

— Am înțeles. Dar de unde o știi tu pe Nicole?

— Eu am trimis-o la tine.

N-avea rost să întrebe cum și când, mai ales că femeia îi dădea înainte cu amenințările.

— O să-ți tai și coaiele!

Brusc niciunul nu mai spusese nimic. După care Rosa izbucni în râs, spre uluirea scriitorului. Și-l imaginase cu voce de scapete.

— Râzi?

— Mi-nchipui cum o să fii. Și mă conving că e bine să ți le tai în ziua în care-o s-o faci pe Ana să sufere. Vezi că nu zic în ziua în care o s-o înșeli. Am priceput că ăsta ți-e felul.

Reușea să transmită o furie oarbă, fără să ridice vocea și să amenințe, ba chiar și când nu mai vorbea.

Emil Sorescu înțelesese.

De curând aflase că scrie un roman cu femei, două sau mai multe. *Niște femei.* Cum era *Niște țărani* al lui Săraru. Rosei i se părea titlul de-a dreptul disprețuitor. Îl înțelegea ca pe *Niște biete femei.* Spera să nu fie și ea una dintre eroine. Dar gândul o măcinase într-atât, încât a vrut să știe mai mult. Mergea des în casa lui Sorescu. A făcut în așa fel încât a șterpelit câteva pagini. Ea era descrisă, ba chiar eroină. S-a înroșit, a transpirat, au cuprins-o palpitațiile, a crezut că leșină, că moare de furie.

I-a spus lui Emil Sorescu să distrugă manuscrisul.

— Cum ți-ai permis să umbli în manuscrisele mele?

— Lasă asta. Distruge ce-ai scris. Sau schimbă personajul!

— Ești nebună! E cartea vieții mele.

— Nu asta e cartea vieții tale. Și mi se rupe mie de cartea vieții tale. Adu-ți aminte ce ți-am spus demult.

A ieșit trântind ușa.

Și acum omul era mort.

Rosamunda nu-și amintea dacă la ultima lor discuție mai fusese cineva de față.

3.

Ana Știrbu a zăcut până spre dimineață. O rugase pe Rosamunda s-o lase singură, să se liniștească. A acceptat ceaiul fierbinte. A acceptat și ceșcuța cu rom. Nu băuse niciodată rom. Când l-a turnat în ceai era sigură că Rosamunda, care era de față, n-o va mai deranja până la ziuă. Avea nevoie să-și reamintească tot ce se petrecuse, fără să fie tulburată.

Niciodată nu-și acceptase starea de amantă en titre a celui mai mare scriitor în viață. Era măgulitor. Știa că e

invidiată, o mulțime de femei și-ar fi dorit să fie în locul ei. Dar pe ea n-o mulțumea. Șușotelile de admirație le lua ca pe bârfe. Se simțea plebee, ființă de categoria a doua, murdară. Ieșea în lume cu Emil Sorescu, erau nelipsiți de la sindrofii simandicoase, cunoscuseră oameni care se ridicaseră pe scara socială și căzuseră, dispărând, alții în privirile cărora sclipea dorul de a parveni mai repede. Nu era lumea ei, ci doar o lume în care trăia, iar pentru Emil o lume fără de care n-ar mai fi avut vreun rost, pentru că îi oferea subiectele.

Nu lipsiseră bărbații care o măsurau hulpavi din priviri, lăsând-o să le înțeleagă dorința, numai că nu spuneau dacă poți fi a lui, poți fi și a mea. Zâmbetul ei disprețuitor îi paraliza, dădeau înapoi. Știa că unii îi deveniseră în clipa următoare dușmani și se alăturau mulțimii care colporta bârfe despre ea. A durut-o în primii ani, pe urmă se amuza. Când îi revedea, îi provoca pe cei care nu-și ascunseseră intențiile pe vremuri și fuseseră respinși, făcându-i să priceapă de cât ridicol dăduseră dovadă.

Dacă era întrebată, vorbea despre prietenia ei cu scriitorul, marea literatură e plină de prietenii platonice între creatori și muzele lor, nu putea fi contrazisă. Mustăceau doar la auzul cuvântului muză.

La începuturi, Emil Sorescu era dornic s-o vadă mai des și mai mult. Petreceau multe nopți cu pasiune. Când a aflat că nu putea avea copii, pasiunea lui Emil Sorescu părea să fi sporit. I-a mărturisit că nu voia să cadă din nou în plasa cuiva care apare la ușa lui cu burta la gură sau cere pensie alimentară.

— Cât de meschin ești! a fost tot ce a spus Ana Știrbu, dar l-a strâns în brațe și i-a cerut să facă dragoste cu ea din nou.

Dar niciodată Ana Știrbu nu s-a obișnuit. N-o interesa gura lumii. Știa că trece în ochii multora drept romantică și exaltată, că o parte dintre elevi îi râd în spate, că până și Rosamunda se lăsase păcălită. Cu Rosamunda îi era comod, o simțea ca pe o pavăză după care se putea oricând retrage, nicio lovitură să nu ajungă la ea. Apărată chiar și în fața lui Emil Sorescu.

O întrebase o dată:

— Ce mai face prietena ta, lesbiana?

I-a replicat dur, uluindu-l:

— O singură dată dacă mai spui asta, nu mă mai vezi! Nimeni n-a făcut pentru mine ce a făcut ea!

Dar Anei Știrbu nu-i plăcea situația pentru ea însăși. Nu voia să fie doar amantă. Cu anii, pasiunea de la început se estompase, mai ajungeau din când în când în pat, el – cu ardoare, ea – cu nonșalanță.

Știa cât de afemeiat este și că nu rezista să nu se culce cu orice femeie plăcută ochiului pe care o întâlnea. Prima oară când în timpul unei vizite simțise în casă un parfum asemănător cu al ei a fost șocată, dar n-a întrebat nimic, ar fi intrat în pământ de rușine dacă el i-ar fi râs în nas. Trebuia întâi să devină imună. Nu i-a luat mult timp. Mai știa că Emil Sorescu le disprețuiește pentru ușurința cu care i se dăruiau. Știa și cât de repede se descotorosea de ele. Se prefăcea însă că e convinsă că e singura femeie din viața lui. Lupta și stratagemele lui să-și ascundă aventurile, capacitatea fără limite de a inventa scuze, povești, justificări, dezvinovățiri aproape că o făceau să-l admire.

Dar voia să fie și altceva. Nu i-a displăcut când s-a gândit că lumea i-ar putea spune Doamna Sorescu. Au discutat despre asta, scriitorul s-a arătat surprins:

— Doar am stabilit demult că nu mă însor cu tine. Cu nimeni. Mi-ajung două experiențe.

— Asta a fost pe vremuri.

— Ce s-a schimbat?

— Tu te-ai schimbat.

— Ce vrei să spui?

— Te apropii de 70. O să-ți pierzi puterile. Ești un bărbat grozav în continuare, dar va veni o zi în care nu vei mai fi.

— Frumoasă perspectivă îmi descrii.

— O să vrei să fie cineva lângă tine, a continuat, imperturbabil, Ana Știrbu.

— Și n-ai să-mi fii tu, decât dacă-mi vei fi nevastă?

— Dac-o să-ți fiu nevastă, o să fiu obligată să rămân lângă tine, orice gânduri aș avea, chiar dacă nu mi-aș mai dori.

L-a pus pe gânduri. L-a enervat. A acuzat-o de șantaj. A boscorodit-o și i-a amintit câte făcuse pentru ea.

Ce-ai făcut?

Te-am scos în lume!

Ca să te admire lumea că ești potent și ți-ai tras amantă tânără!

Nu poți fi atât de afurisită!

Nu poți fi atât de meschin și de nerecunoscător!

A refuzat s-o vadă câteva săptămâni, după care a chemat-o, ca și cum nu s-ar fi petrecut nimic.

Ana Știrbu a continuat să insiste.

Obișnuiau să bea câte o sticlă de vin împreună și cu timpul a observat că Emil Sorescu nu mai rezistă la băutură ca pe vremuri. A început să-l tachineze cu zvonurile ajunse la urechile ei despre aventurile lui, despre care spunea imediat că e convinsă că sunt fabulații, născociri ale unor minți invidioase. Emil Sorescu n-avea replică. Iar limba împleticită îl împiedica să peroreze cum obișnuia. Arăta atât de frustrat că devenea înduioșător. Alteori îi istorisea zvonurile despre posibila lui căsătorie cu cutare doamnă sau cutare domnișoară, iar el, în timp ce-și umplea din nou paharul, alb la față, se revolta și jura că nimic nu este adevărat, de-abia le cunoaște pe respectivele femei.

— Ți-am lipsit, când nu m-ai mai vrut aici, îi spunea Ana după o vreme. Ai avut nevoie de mine și am fost acolo. Pe urmă ai uitat iar. Știu că ești omul care nu regreți nimic. Dar știu și că nu vei găsi pe nimeni care să-ți fie atât de devotată.

El sorbea din pahar, pierzându-se în ochii ei.

— Cum să te iau de nevastă când ai secrete față de mine? s-a trezit spunând.

— Ce secrete?

— Nu scrii o carte?

— Ba da. De unde știi? Nimeni nu știe.

În cele din urmă i-a mărturisit secretul ei. Lucra de opt ani la o carte. O tot rescria, o distrugea, o lua de la capăt. Nu știe ce vrea cu cartea aia, de ce n-o mai termină. A avut un contract cu o editură, a depășit termenul și chiar prelungirea termenului, l-au reziliat. S-ar putea să fie pe drumul bun și s-o încheie curând.

— Nu mai spune! Grozav! Despre ce?

— Despre tine. Cred că s-au adunat vreo mie de pagini.

— Și cine știe de carte?

— Nimeni. Nici măcar Rosamunda n-a văzut-o. Știe doar că tu ești centrul, de asta te-a și avertizat, dar

habar n-are dacă ești tu ca scriitor sau tu ca om… Probabil de la ea știi sau de la căposul ăla de editor…

Emil Sorescu era măgulit. Să scrie cineva o carte despre el, de o mie de pagini, și să lucreze la ea opt ani! Dar imediat se și sperie. Ce anume scrie? De ce să-l aleagă pe el subiect? Prin ce s-ar califica să ajungă personaj de roman? Sau de studiu? Sau de exegeză? Dar crede că Ana știe atâtea despre el încât, dacă le așterne pe toate pe hârtie, îl poate distruge.

— Dă-mi să citesc!

— Niciodată!

— Atunci de ce scrii?

— Pentru mine.

— Și o să citesc vreodată?

— După ce se publică…

De câte ori a încercat Emil Sorescu să redeschidă subiectul, a fost refuzat cu un sărut.

La fel i se întâmplase și cu o zi înainte.

Numai că, fără să-și dea seama vreunul, discuția degenerase. Gluma s-a transformat în acuză, fiecare se ținea tare, dreptatea îi aparținea pe rând fiecăruia, numai celălalt e neînțelegător. S-au trezit aducându-și reproșuri, insultându-se, amenințându-se.

— Ce te-a apucat?

— Ce te-a apucat pe tine?

S-au privit îndelung.

— Mă duc să deschid o sticlă, a spus după o vreme Emil Sorescu.

— Nu beau cu tine, a replicat Ana Știrbu.

— Poate că vreau să beau singur.

— Ești liber să faci ce vrei. Întotdeauna ai făcut ce-ai vrut.

— Tu ai făcut altfel?

— Ți-am fost supusă.

— Să nu-mi spui că nu ți-a plăcut.

— Nu spun. Dar m-am săturat. Vreau altceva.

— Ai întâlnit un alt bărbat?

— Nu fi ridicol. Nici vulgar. Nici de mahala.

— Ți-a plăcut să fiu astfel.

— Și nu-mi mai place.

Cât a căutat Emil Sorescu în cămară o sticlă, Ana Știrbu și-a îmbrăcat mantoul. A mers după el în bucătărie.

— Plec, i-a spus.

— Chiar nu vrei să rămâi?

— Plec. Sunt convinsă că e mai bine.

Înainte să-i răspundă a sunat telefonul.

Emil Sorescu s-a angajat într-o discuție care părea să dureze. Vorbea foarte tare, întotdeauna vorbea foarte tare la telefon, de parcă ar fi fost surd. Părea nemulțumit, chiar enervat. A spus că are pe cineva în vizită.

Da, ea e, Ana.

Nu, n-o să plece curând, abia a venit.

Nu văd de ce insiști.

Ne putem vedea altă dată.

Ce carte? Mă bucur că ți-a plăcut.

Nu, nu m-am apucat să scriu, îmi fac doar notițe.

Dacă o să fie nevoie, te întreb.

Știu că știi mai multe decât oricine.

Firește, sunt băiat mare.

Ce treabă ai tu cu asta?

Doar nu crezi toate zvonurile.

Dacă chiar trebuie, poți trece.

Deschid sticla până atunci, te aștept.

Ana Știrbu i-a făcut semn de rămas bun. I-a răspuns cu alte semne care puteau însemna orice. L-a lăsat vorbind la telefon. Era vizibil furios că ea pleacă. Sau poate furios de vizita anunțată.

Stând în pat și gândindu-se la ce puteau însemna acele semne, Ana Știrbu simțea că disperă. N-o să-l mai vadă niciodată. Și era la un pas să-l convingă să se însoare cu ea…

VII. Florin

Drumul până la București i s-a părut lui Florin Vifor dintre cele mai lungi și mai plicticoase. Fără o explicație, simțea un fior de teamă. Dacă îl chemaseră de urgență, poate nu era doar să se ocupe de înmormântare. Poate cred că el ar fi implicat în moartea scriitorului. O clipă s-a gândit cu emoție cum or să-l salte din gară, ca pe atâția despre care scrisese și el în fițuica lui.

Nu-l aștepta nicio mașină a poliției, n-a apărut nimeni să-l aresteze. Nu știa dacă să meargă la casa lui Emil Sorescu, la morgă sau direct la poliție. A socotit că e mai bună ultima variantă, le rezolvă pe toate.

— E o anchetă de rutină, n-aveți de ce să vă speriați, i-a spus polițistul care se recomandase Victor Stamate.

— Nu mă sperii.

— Dacă spuneți…

I-a relatat polițistului vizita făcută scriitorului cu o zi în urmă. N-a ascuns că s-au certat.

— De ce?

— Ne certam de fiecare dată când apărea în discuție mama mea.

— Mama dumneavoastră?

— S-a sinucis când eram eu mic, participase la meditația transcendentală și fusese trimisă la munca de jos, ca toți ceilalți.

— Și ce legătură avea domnul Sorescu cu mama dumneavoastră?

— A cunoscut-o. Știa mai multe decât voia să spună și de fiecare dată când îl rugam să-mi spună, ajungeam să ne certăm.

— Ce anume știa?

— Asta încerc să vă spun: nu știu!

— Și ce-ați făcut după ce v-ați certat?

— I-am reproșat că nu-i pasă de nimeni și nu se gândește decât la el. Am fost nedrept, n-aș avea meseria pe care-o am dacă n-ar fi fost el. Dar am strigat la el și am plecat trântind ușa.

— N-ați băut nimic?

— Când?

— Când stăteați de vorbă.

— Nici măcar un ceai. Cred că abia aștepta să plec. Îl găsisem scriind și cât am fost acolo a primit un telefon, cred că de la doamna pe care o aștepta, mi-a și spus că se duce să se schimbe.

— Cum adică să se schimbe?

— Când scrie e mereu îmbrăcat într-un trening, răpciugos mi se pare mie, peste care pune un halat vișiniu. Numai așa se simte bine când scrie. Dar nu era să primească în felul acela o doamnă…

— O doamnă…

— Poate o fi fost Ana, profesoara.

— O știți?

— Oho, de mulți ani! Umblă vorba c-or să se însoare. Dar poate o fi fost altcineva…

— Noi l-am găsit în pantaloni și cămașă, peste care îmbrăcase un sveter subțire roșu.

— Sigur s-a schimbat! Dar nu l-am văzut în ce s-a schimbat. M-am dus la gară, oricum urma să plec la munte să aflu niște amănunte despre un caz pentru ziar.

— Ce caz?

— Niște tipi care s-au dat drept alții și-au escrocat câțiva bătrâni cu o casă. Am scris despre asta acum o lună și au apărut informații noi.

— O să verificăm, auzi Florin Vifor o voce cavernoasă.

Nu observase intrarea altui bărbat în încăpere.

— Foarte bine, a zis ziaristul. Pot pleca?

— V-aș mai pune niște întrebări. Eu sunt procurorul de caz, Sandu Ciocan.

— Unde scrie că sunt obligat să răspund la atâtea întrebări?

— Nicăieri, spuse Micuțul. Scrie doar că te pot reține douăzeci și patru de ore fără aprobarea vreunui judecător. De-abia după douăzeci și patru de ore o să vezi înalta față, care-o fi ea, prin tragere la sorți. Dar până atunci…

— Până atunci?

— Te pot pisa cum doresc, n-ai cum să te împotrivești. Și te pot face să accepți orice vreau.

— O să anunț la gazetă.

— Mă doare pe mine-n cur de gazeta ta! Eu vreau să aflu ce-ai făcut aseară.

— Am spus.

— Mai spune o dată, să văd cum te-ncurci.

VIII. Radu

Nu trebuie să-și bage el nasul, poliția e capabilă să se descurce și fără ajutorul lui. Dar e convins că el are o intuiție ca nimeni altul și e bine s-o împărtășească și celorlalți. Era mândru că, de regulă, nu-l înșelase flerul.

Radu Bazilescu s-a îmbrăcat tacticos, pregătindu-se să meargă să spună ce știe. Gândea că orice om care știe cât de cât ceva e obligat să spună poliției, să se afle adevărul. Din clipa când s-a zvonit că prietenul lui, Emil Sorescu, a fost asasinat, nu poate admite ca făptașul să umble nestingherit prin urbe, să se așeze satisfăcut la o masă în barul lui preferat, oricare-o fi, și să-l sfideze cu nerușinare. Din păcate, puțini sunt ca el, săritori, cetățeni-model.

Era un bărbat solid, înalt, cu fața aproape rotundă, ca și capul complet chel, cu nasul turtit și plin de puncte negre, cu mâinile foarte mari, ca niște lopeți, n-ai fi spus că reușea să țină un pix între degetele foarte groase, asemenea unor cârnați. Dar scrisese totuși o carte cu decenii în urmă, trăia de pe urma ei și de atunci tot anunța an de an că e pe cale să încheie o capodoperă care va fi punct de cotitură în literatură. Nimeni nu-l mai lua în seamă.

Văzându-i figura, nu-l bănuiai scriitor, mai degrabă boxer care își rupsese nasul în bătăi în tinerețe. Cine-l cunoștea bine știa că făcuse box, dar se retrăsese, incapabil să câștige măcar un turneu. Unora le este imposibil să supraviețuiască fără să aibă și un câștig din care să se hrănească mai departe.

Radu Bazilescu își petrecuse aproape toată viața în facultate, ca student, asistent, lector, conferențiar. Când să ajungă profesor, l-au obligat să se pensioneze. A făcut cereri inutile la minister să fie lăsat la catedră în continuare, a avut nevoie de un an să accepte ideea pensionării. Ranchiuna nu l-a mai părăsit. A căutat vinovați, care nu puteau fi decanul – era o biată slugă, nici rectorul – se amăgea că are putere, nici ministrul – un politruc care i-ar putea fi coleg, nici prim-ministrul – ăsta îndeplinea ordine cu strictețe, vinovat nu putea fi

decât președintele care-și asumă tot. I se părea normal să înceapă să scrie articole vitriolante împotriva președintelui. Abia și-a ascuns satisfacția când textele i-au fost preluate și citate în mitinguri electorale.

Se obișnuise atât de mult cu tinerii, încât suporta cu greu alte medii. Nimeni nu reușea să înțeleagă cum de o hidoșenie de bărbat ca el, cu lipsa lui de charismă, își făcea fani în fiecare generație de studenți, nu puteau pune totul doar pe seama camaraderiei arătate la repetatele ieșiri la cafea, votcă ori bere la Capșa, unde devenise de-al casei, chelnerii îi păstrau o masă într-un colț în jurul căreia îngrămădeau scaune în funcție de numărul junilor care-l însoțeau.

Tinerii aceștia erau singurii care îi mai citeau opera de tinerețe, din curiozitate sau oportunism. Câțiva scriseseră dizertații sofisticate, unii își dăduseră licența cu scrierea de tinerețe care se perpetua, nemeritat, din serie în serie de studenți, drept o operă-reper, fără de care nu poți înțelege literatura română. Radu Bazilescu nu tempera zelul nimănui, părea imun la critici și laude deopotrivă. Cu discreție însă, le alimenta zelul, încât ajunsese un scriitor despre care se vorbea intens și mult și în jurul căruia se crease o legendă. Puținii care încercaseră să demonteze mitul fuseseră întâmpinați cu dispreț și oprobriu de liota gălăgioasă de aplaudaci ai lui Bazilescu, ajunși, nu se știe cum, mai toți în poziții cheie la reviste literare.

Nu se căsătorise, dar stătea în preajma femeilor din interes, le asculta bârfele pe care le nota cu scrupulozitate în carnețele groase, convins că îi vor oferi într-o zi subiectul unui roman faimos. Și mai mult îi plăcea să le încânte cu vorbe mieroase și adulări și cu istorisiri fără număr despre isprăvile sale pe care niciuna nu le verifica, dar pentru care, cu trecerea anilor, devenise un erou și un model. Câtorva, ale căror soți dețineau poziții importante în ierarhia statului, le povestise fragmente de telenovele pe care urma să le scrie și ale căror personaje feminine le împrumutaseră trăsăturile. Erau atât de seduse și emoționate, încât niciuna nu îndrăznea să întrebe când avea să publice telenovela, dar, în așteptarea acelui moment glorios, nu mai pridideau să-l laude pe scriitor în dreapta și-n stânga, mai ales puternicilor lor soți, spunând cui voia și cui nu

voia să asculte și să creadă că nimeni nu se compara în literatură cu Marele Radu Bazilescu.

Le ajunsese atât de indispensabil, încât era nelipsit la orice sindrofie, oricât de măruntă, în care devenea instantaneu sufletul petrecerii, cu glume fără perdea, pe care le îngăduiau înfrigurate, ca niște adolescente. Era ca un vrăjitor, le făcea să roșească și le excita în egală măsură.

Era mai popular decât oricare dintre liderii politici pe care îi încondeia în articole publicate de felurite gazete încântate de colaborarea benevolă și periodică a unui personaj atât de celebru al urbei. De când ieșise la pensie, cu puțini ani în urmă, nu-și trecea timpul decât alergând din sindrofie în sindrofie, scriind uneori câte o filă care devenea pentru scurtă vreme poziție a opozanților președintelui și anunțând la răstimpuri că nu mai are mult până să-și încheie capodopera.

Locuia singur într-un apartament de două camere cu vedere spre parc, în care nu intrase nimeni de trei decenii, în afara menajerei Nicole Vrăbiescu, pe care i-o recomandase cu ani în urmă prietenul lui de-o viață, Emil Sorescu. Nici ea n-avea voie să clintească nimic din cărțile și hârtiile mâzgălite cu scris lăbărțat împrăștiate pe birou, ștergea praful ridicând atent fiecare lucru. Rolul ei era mai degrabă să-i facă mâncare. Zecile de cămăși de toate culorile cu care umpluse o garderobă cât peretele le aducea călcate de la spălătorie. La fel și costumele.

Se purta elegant, mereu în costum, cămăși cu mâneci lungi încheiate cu butoni auriți, avea grijă să-i fie mereu remarcați, întotdeauna cu eșarfă neglijent înnodată la gât, cu o batistă din același material ițindu-se din buzunarul pieptului hainei, pantofi invariabil negri, lucitori, scârțâitori.

Vestea morții lui Emil Sorescu l-a surprins în zumzetul unei sufragerii. Doamne și domni beau în cinstea unui sărbătorit care-i urmărea cu privirea, furios că nici nu veniseră bine la petrecerea lui și-l ignorau cu desăvârșire. În prima clipă a simțit o împunsătură în inimă. A crezut că-l strânge eșarfa și și-a eliberat gâtul vânjos. În clipa următoare a fost convins că e o glumă sinistră sau că n-a auzit bine. Dar a văzut știrea pe toate

posturile de televiziune și a înțeles că era foarte adevărată.

Spre surpriza lui însuși, a simțit o ușurare. Pentru prima oară după multe decenii începea să aibă sentimentul că domină lumea. Universul întreg începea să fie al lui. Era deja al lui. Zâmbea tuturor. Din fericire, nimeni nu-i privea chipul, toți căutau cu înfrigurare alte posturi de știri sau telefonau cunoștințelor să afle amănunte.

Toți știau că Emil Sorescu și Radu Bazilescu fuseseră apropiați de mai bine de o jumătate de secol, nu numai prin aplecarea spre literatură, dar și pentru că fuseseră colegi de facultate. Drumurile li se separaseră, fiecare cu altă meserie, dar se întâlneau cât de des puteau, puneau lumea la cale și erau văzuți împreună mai frecvent decât oricare alt cuplu de scriitori. Erau printre puținii reprezentanți ai literaturii apărute în fostul regim rămași mereu în centrul atenției și cărora până și tinerii minimaliști, care sfidau orice și scuipau pe oricine, le acordau oarecare respect.

Puțini știau ce discutau, imaginea publică era a unei prietenii exemplare, asemănătoare celor antice. Și mai puțini știau ce e în sufletul lui Radu Bazilescu, ros decenii la rând de invidie. Ar fi dat jumătate din cât mai avea de trăit să fie măcar o lună, o săptămână în locul lui Emil Sorescu, să aibă succesul lui și mai ales să fi scris cărțile lui. Era conștient că oricâte dizertații pe marginea unicei sale cărți firave le-ar fi sugerat studenților, orice asocieri i-ar îndemna să facă și oricâte interviuri ar da în legătură cu stilul și curentul literar pe care îl provocase, de nimeni urmat doar date fiind dificultățile, nu reușise nici măcar să-l ajungă din urmă. Tot ce scrisese Emil Sorescu se detașa fără efort. Până și el era obligat să admită că romanele aceluia sunt copleșitoare. Nici măcar să-l copieze, să-i fie emul nu fusese în stare. Nu-i rămăsese decât să se arate fericit în public de succesul lui Sorescu și să simtă o amărăciune aproape dureroasă de fiecare dată când îi apărea o scriere nouă.

A fost atât de uluit de vestea morții lui Emil Sorescu, încât le-a spus tuturor că se retrage, nu poate rămâne la o petrecere când prietenul lui de-o viață s-a stins. L-au înțeles dintr-o clipire. Era convingător,

femeile s-au înghesuit să-l consoleze, de parcă îi dispăruse o rudă apropiată.

Ajuns acasă, s-a trântit în fotoliu, a deschis sticla de Jack Daniel's pe care o păstra pentru evenimente rarisime și a băut zdravăn. Avea sentimentul că se petrec lucruri măreţe, care îi schimbă viaţa. Dispariţia lui Emil Sorescu lăsa un gol imens în lumea literară. Mai erau destui care se socoteau ori chiar erau buni, poate la fel de buni, dar n-avuseseră parte de promovarea cuvenită. Puteau rămâne până mureau în rândurile din spate, dacă știa cum să convingă lumea că el, Radu Bazilescu, era unicul urmaș al lui Emil Sorescu, singurul capabil să aspire la fotoliul gloriei cald încă.

Trebuia doar să gestioneze cu inteligență lucrurile, cum făcuse până atunci. Era convins că a gestionat admirabil lucrurile și până în acea clipă, atâta timp cât nu se vorbea măcar o dată despre chipul literaturii prezente, nu se scria măcar o singură sinteză fără ca cele două nume să fie menționate unul lângă celălalt, deși argumentele axiologice îi aparţineau unuia singur. Ce urma trebuia condus cu și mai mare abilitate.

Zâmbea, în timp ce sorbea cu zgomot din paharul cu whisky. Lumea începea să fie interesantă și să merite trăită. Deceniile de frustrări puteau rămâne în urmă.

Își amintea discuția din ziua precedentă cu rivalul său.

Trebuia să spună poliției de întâlnirea lor. Emil Sorescu era cât se poate de sănătos, dar îngrijorat că n-o să apuce să-și termine cartea începută, pe care punea mare preț. Îngrijorare fără temei, era de părere Radu Bazilescu. Emil Sorescu nu se temea de nimic, ci doar avea gânduri negre. El, Radu Bazilescu, știa că atunci când gândurile negre îl frământă și-l acaparează pe un creator, pot fi periculoase, chiar mortale. Nimic nu e mai teribil decât depresia.

Când a aflat, a doua zi, pe căi ocolite, că e posibil ca Emil Sorescu să nu fi murit de moarte bună, hotărârea lui Radu Bazilescu să meargă la poliție a fost categorică. Îl văzuse în seara dinaintea morții. Se certase cu el, cum făcuse de multe ori în ultima vreme și de nenumărate ori în viață, îi reproșase că acaparează viaţa literară și nu mai lasă loc nimănui, celălalt îl acuzase de meschinărie.

Emil Sorescu îi spusese că e mărunt și ros de invidie, incapabil să accepte succesul cuiva, că n-a reușit nimic în literatură, cum n-a reușit în box și că singurele lui izbânzi, în fața cărora își pleacă fruntea, sunt relațiile cu femeile tinere. Cum izbutește el să le înhame la cauza lui nu reușește nimeni în toată societatea, orice meserie ar avea, nici măcar politicienii de care își bate joc în articole. Uite că există și un domeniu în care Radu Bazilescu e fruntea, articolele vitriolante din gazete!

Articolele astea sunt nimicuri, a replicat Radu Bazilescu, toată presa e efemeră, ce scrii azi nu mai are decât valoare sentimentală mâine, când trebuie s-o iei de la capăt, eventual cu alt articol.

Asta e problema cu scriitorii care fac presă: vor să schimbe și lumea, spusese Emil Sorescu. Scriitorul trebuie să-și vadă de creația lui, nu să administreze ori să conducă. Și să fie lăsat. E aiurea să se transforme în lider de opinie.

Păi nu este prin tot ce scrie?

Tocmai, să rămână prin creația lui, nu s-o facă explicit susținând o putere.

Să facă compromisuri?

Îi e îngăduit și compromisul pentru arta lui. Elogiul pe care eventual îl aduce unuia sau altuia e doar ca să fie lăsat să-și promoveze arta, un fel de tribut asumat, nu trebuie acuzat pentru asta, o face doar pentru a fi lăsat în pace. La viața mea am adus osanale, dar nu mi-am făcut o carieră după asta, o aveam deja, osanalele mă lăsau liber să creez în continuare, să sporesc ce făcusem. Dar sunt unii care se cațără în lume pe ele și sunt goi. N-au făcut la viața lor decât să aducă osanale și atât.

Emil Sorescu își afișase zâmbetul lui enervant: mulțumește-te, i-a spus, că măcar ai un domeniu în care triumful e al tău.

Prin urmare, admiți că mai există un domeniu de izbândă, pe lângă femei, i-a replicat Radu Bazilescu, așa că ai face bine să te gândești dacă nu mai sunt și altele și nu cumva te înșeli când lași să se creadă că nimeni nu-i ca tine.

Nici n-ar avea cum să fie altfel, nimeni nu-i ca mine!

Și, firește, ești cel mai bun.

Și, firește, sunt cel mai bun!

Poate ai avut doar noroc mai mult.

Am avut și noroc mai mult, dar mai e nevoie și de altceva.

Pe care vrei să spui că nu-l am.

E sigur asta!

Și vrei să accept! Vrei să-mi plec capul. Vrei să-ți cânt slavă. Vrei să mă bucur că ești într-un loc pe care l-aș merita și eu. N-am s-o fac niciodată!

Pentru că ești meschin și lipsit de generozitate, sau măcar de toleranță.

Radu Bazilescu își amintea aproape vorbă cu vorbă ce-și spuseseră, pentru că vorbă cu vorbă le spuseseră fiecare de multe alte ori, cu îndârjire și încăpățânare, ca niște cocoși de luptă ori adolescenți înfumurați. De fiecare dată discuțiile de felul acestora sfârșeau în hohote de râs, de o parte sau de alta, cu un pahar de vin sau cu glume deșucheate despre incapacitatea celor din jur de a se purta aidoma lor, dar lăsau urme, ca niște cicatrici. Fiecare era convins de invidia celuilalt, dincolo de jocurile înfruntărilor verbale.

Dar Radu Bazilescu mai ținea minte că Emil Sorescu îi mărturisise de mult că ține un jurnal intim cu note scurte despre toate convorbirile cu cei din jur. Când îl vor descoperi după moartea mea, va fi o revelație, mai spusese. Toate încercările de a afla mai multe despre jurnalul intim și mai ales despre ce scrie despre el au fost zadarnice. A vrut să facă și el la fel, dar în serile când se așeza în fața caietului gros pe a cărui primă filă scrisese pompos *Jurnal* nu reușea decât să aștearnă câteva rânduri de banalități, de ridicolul cărora era și el conștient. Cum poți să scrii cu adevărat un jurnal? Ce anume scoți din câte ai aflat de la și despre cei din jur?

Dacă Emil Sorescu avea un jurnal, fără doar și poate nota în el și certurile lor, frânturi din ce spusese fiecare, invidiile destăinuite, dorința mărturisită de a-i lua locul, oricum. Își spusese de multe ori să înceteze să-și mai arate nemulțumirile, dar niciodată nu reușea să se stăpânească. Dacă jurnalul exista, oricine l-ar fi putut privi cu alți ochi pe el, Radu Bazilescu.

Iar acum, Emil Sorescu mort, poate cineva îi va descoperi jurnalul, poate îl vor analiza, vor da peste încondeieri ale unuia sau altuia și, între ele, fără doar și poate, discuțiile dintre ei doi. Suficient să arunce

suspiciunea asupra lui. Dacă îl invidia pentru cariera lui exemplară și pentru locul deținut în societate, nu-i putea pune și gând rău? Numai supoziția asta l-a făcut pe Radu Bazilescu să se cutremure și să simtă nevoia unui nou pahar cu whisky.

Trebuia să meargă la poliție și să le spună că-l întâlnise în seara morții. Că Emil Sorescu era îngrijorat. Sigur nu de vreo boală ascunsă lumii, care să-i aducă pe neașteptate sfârșitul. Îngrijorat că nu apucă să încheie cartea începută. Primise mai multe amenințări voalate, cum că ar fi bine să renunțe la scrierea cu subiect primejdios, în care urmau să apară destui oameni care au și mai ales avuseseră putere. Emil Sorescu era un bărbat încăpățânat, nu renunța cu una cu două. Toți știau asta. L-ar fi putut înlătura, dacă ajunseseră să-l amenințe, pentru că niciodată eventualele lui cedări nu puteau fi crezute. Radu Bazilescu îi spusese aceste vorbe prietenului său în seara morții, iar acesta îi râsese în nas:

— Cine să mă înlăture? Rămâne ce scriu și va fi devastator!

Ar fi trebuit să știe, cum știa bine și Radu Bazilescu, că nimeni nu e imun. Doar făcuse parte dintr-o structură care se pricepea de minune să înlăture oamenii.

IX. Ileana

1.

Aș fi dat orice să fi făcut cum îmi sugerase cu o săptămână în urmă, adică să mă văd cu el două zile la rând și să încheiem filmarea. Era de o energie debordantă și simțeam că vrea să spună multe. Fusesem ultima persoană din media care se văzuse cu el, ultimul ziarist căruia îi acordase un interviu. Nu știu ce-a fost în capul meu că n-am profitat la maximum. M-am gândit să nu strâmbe șefii din nas, să nu le displacă subiectul și să nu-mi frece ridichea că le-am consumat resursele. Aș fi avut o bombă, așa o am numai pe jumătate, și încă și aceea interpretabilă. Dar trebuie să admit că în viața de reporter sunt și momente dintr-astea, dacă disperi, ești pierdut.

Eram atât de uluită că își pusese capăt zilelor, încât nu știam de unde să apuc lucrurile. Omul despre care aflasem numai orori, că își băgase în tinerețe la pârnaie semeni și prieteni fără să clipească, trimisese în mormânt două neveste, își bătuse joc de nenumărate femei, era meschin și ahtiat după onoruri și putere, dar care sfidase autoritățile, în fostul și în actualul regim, cum nu mai îndrăzniseră decât puțini, mi se arătase cu un chip aproape cu totul diferit și, pe deasupra, de o vitalitate molipsitoare.

Începuse să mă facă să cred că îi plăcea imaginea mizerabilă a lumii despre el, care nu prea era cea adevărată. Ba chiar o alimenta, îl ajuta la succesul cărților. Îi îndârjea pe toți, de câte ori i se ivea prilejul, întărindu-le convingerea că e cea mai mare canalie și sigur se amuza în sinea lui. Încă nu-i pusesem nicio întrebare despre contradicțiile din imaginea lui publică, discutasem doar despre cărți, fusese ordinea dorită de el. Nicio clipă nu mi-aș fi închipuit că un asemenea om vrea să sfârșească.

Mi-a fost îngrozitor de greu să scriu reportajul. Am făcut vreo trei variante de început, m-am întrerupt, să aflu mai multe ultime informații de la poliție. Am sunat

la Victor Stamate, de mi s-a înroșit telefonul, dar omul cu pete a catadicsit să-mi răspundă abia într-un târziu. O voce dogită, ca dintr-o peșteră, plictisită de moarte până în clipa în care i-am spus cine sunt și de ce vreau să-l văd. A făcut o pauză de câteva secunde, mă temeam c-o să-mi trântească telefonul în nas, probabil eram al sutelea reporter care-l suna să întrebe de caz și omul mai trebuia să-și facă și treaba.

A acceptat să mă vadă, fără cameră, nici n-aveam de gând să-l filmez, sau nu deocamdată, l-am întâlnit în biroul lui. Cred că era biroul lui, o cămăruță înghesuită, cu vreo trei mese la care nu era nimeni în afară de el, o hartă cu urmăriții general pe un perete întreg, sub care trona o scuipătoare mizerabilă cu smalțul sărit, cum mai vezi prin spitale și sanatorii din provincie.

Iar printre pozele cu infractori, pe o hârtie îngălbenită era mâzgălit cu un roșu decolorat Briciul lui Occam, cine știe de unde pescuise vorbele astea, m-am întrebat dacă știe ce-nseamnă. O clipă te credeai la un seminar medievalist. Și dacă ar ști că Occam nu vorbise niciodată, dar niciodată, de vreun brici! Ar fi fost măgărie din partea mea să-i fi spus de la prima întâlnire, cine știe ce mit dărâmam, sau credea că vreau să mă dau mare, oricum aveam alte treburi.

Victor Stamate părea încântat că m-am dus la el și m-am destins.

— Ați dat cea mai onestă știre, fără speculații despre viața lui particulară, care nu e una de sfânt, mi-a spus.

— Ați văzut știrile tuturor?

— Aproape. Sunt nevoit.

Înseamnă că mai sunt meserii în care ești chinuit ca hoții de cai, nu numai a mea.

Un bărbat sigur în a doua parte a vieții, cu păr puțin și grizonat, cu aspect cenușiu în totul, nu l-aș fi remarcat într-o mulțime, dar cu niște ochi care te sfredeleau și de un calm superb. Dacă aș fi fost în situația să-mi pună întrebări să se lămurească cu vreo situație, sigur m-aș fi intimidat. Probabil nu-i lua mult timp să-i pună pe mulți cu botul pe labe.

Nu i-a trebuit timp nici să-mi spună ce era nou, adică aproape nimic.

— Îmi e greu să cred că omul acesta s-ar fi sinucis, a încheiat scurta lui relatare.

— Nu s-a sinucis, m-am trezit spunând.

— Păreți foarte sigură. Pe ce vă bazați?

— Nu știu. Așa cred. L-am intervievat acum o săptămână.

— Știu. De asta și vreau să aflu cum vi se părea.

Nu m-așteptam să știe. Nu erau la curent decât două persoane cu interviul și amândouă erau șefii mei. Dar se vede că mă înșelam. Mi-am stăpânit cu greu furia, în zilele noastre nu te mai poți încrede în nimeni. N-a vrut să-mi spună cum de aflase, n-avea rost să insist. I-am spus cum mi se păruse mie și că nu întâlnisem mulți oameni de vârsta lui atât de vitali.

— Avea tot ce-i trebuia, am încheiat.

— Avea tot ce-i trebuia și nu-l împovăra nimic. După cum merg lucrurile, voi fi nevoit să închid dosarul foarte repede. N-am nicio dovadă că ar fi fost cineva implicat în moartea lui.

— Și cartea?

— Ce carte?

Puteam să-l surprind și eu! M-am gândit că mă luase gura pe dinainte, mi se întâmplă foarte rar. M-a văzut că mă închid în mine și a continuat, prefăcându-se că nu mi-a observat reținerea. Meserie!

— Am găsit pe masa lui niște pagini scrise de mână, am presupus că sunt din următoarea lui carte. Nu știu despre ce, dar mi-a sărit în ochi un rând subliniat de două ori: Cum au rămas foștii la putere.

— E titlul cărții despre care vă spun. Oricum cel provizoriu. Nu cred să se mai fi scris ceva asemănător la noi.

— V-a spus el asta?

— Mai mult. Susținea că va fi o carte devastatoare. A repetat cuvântul de mai multe ori. O să dau un fragment în Jurnalul din seara asta.

— Nu v-a dat niciun text?

— Niciun text. Dar am vorbit cu el trei sferturi de oră. Și în cea mai mare parte despre proiectul lui.

— De ce ar fi vorbit despre o carte la care mai avea destul de lucru și care i-ar supăra pe mulți? Să testeze lumea? Să-și testeze limitele?

— Nu sunt sigură, dar cred că din orgoliu. Era convins că nu îndrăznea nimeni să-l înfrunte, a făcut mereu doar cum l-a tăiat capul.

Reportajul, pe care am reușit să-l termin cu un sfert de oră înainte de intrarea în emisie și pe care n-a apucat niciun coleg să-l vadă, nu relua aproape niciuna dintre informațiile știute, abundente pe celelalte posturi de televiziune.

Poliția înclină să creadă că Emil Sorescu s-a sinucis, spuneam. Pare absurd din partea unui om care mi-a declarat, nu mai departe de o săptămână în urmă, că tot ce dorește mai mult este să finalizeze și să publice cartea despre foști lideri comuniști de rang inferior și foști securiști care, după evenimentele din decembrie 1989, prin combinații secrete și complicate, au ajuns să conducă acum totul și să se afle în cele mai înalte structuri ale Puterii. Era convins că va stârni un uragan de proteste, toți cei implicați în vreun fel aveau să-l atace necruțător, aidoma oamenilor politici care i-au sprijinit. Vor fi destui care nu-l vor crede, convinși că trecutul lui Emil Sorescu îl îndreptățește cu greu să facă asemenea dezvăluiri. Dar Emil Sorescu spunea că își va ispăși astfel toate păcatele pentru acel trecut. Cât orgoliu!

Editasem un scurt fragment din interviul în care Emil Sorescu își expunea ideile. Fostul regim comunist, spunea el, trebuie privit ca o piramidă, cu vârful alcătuit de Securitate și baza formată din activul de partid. După 1989, piramida aceasta a suferit corecții, foștii securiști s-au regrupat, ca și vechii activiști, și au început ofensiva pentru cucerirea puterii politice și păstrarea puterii economice în noul sistem pluripartit. Majoritatea liderilor politici sunt fie foști nomenclaturiști, fie chiar foști ofițeri de Securitate. Oamenii care sunt la putere nu fac decât să profite de avantajele democrației în folos personal sau de grup. Segmente importante ale fostei structuri s-au conservat, regăsindu-se în toate zonele societății: servicii secrete, administrație locală, Parlament și Guvern. Alte părți și-au păstrat o putere de decizie extrem de importantă în întreprinderile cu capital de stat, motiv pentru care în majoritatea privatizărilor printre decidenți s-au aflat ofițeri de Securitate. În economia privată se regăsește o seamă importantă de foști securiști care profită de relațiile lor.

Toate acestea s-au mai spus, îi replicasem în fragmentul televizat. Marius Oprea, de pildă, are exact aceeași teorie, a scris mult pe această temă și, cum bine știți, în urma dezvăluirilor, a fost amenințat cu moartea. Nu vă gândiți că lumea va spune că n-aduceți nimic nou?

Eu aduc în discuție cazurile, nu teoria, contracara Emil Sorescu. Ce-am spus mai devreme e imaginea de ansamblu, să se înțeleagă despre ce vorbesc. Urmează nume, o mulțime de nume și fapte concrete. Și probabil că și eu voi primi amenințări cu moartea, știu cum se lucrează în domeniu. Nu-mi pasă!

Aici se încheia prima parte a fragmentului, anunțam că în seara următoare, în preziua înmormântării, o să revin cu alte declarații ale lui Emil Sorescu din ultimul său interviu. Mai puneam o întrebare înainte să sfârșesc brusc: De ce s-ar sinucide un om care pregătește asemenea dezvăluiri?

Îmi plăcea cum ieșise, dar n-am avut vreme să mă bucur. Nici nu se încheiase bine interviul și a început să-mi sune telefonul.

Primul a fost chiar șeful televiziunii. Nu mă sunase niciodată, probabil ceruse secretarei numărul meu de telefon, sunt prea insignifiantă să mi-l știe, sau chiar pusese secretara să mă sune. Abia de-i cunoșteam vocea, nu mai auzisem de el de la întâlnirea pe canapeaua albă. O clipă am crezut că e vreo farsă a colegilor.

— Mai ai înregistrări? m-a întrebat.

— Aproape o jumătate de oră.

— Înțeleg că ai și texte. Știi unde le păstrezi? Sper că nu acasă…

— Nu. De ce? am întrebat cu naivitate.

N-am primit răspuns. A continuat să mă chestioneze:

— Și vrei să continui mâine seară?

— Sigur.

— Dă nume?

— Niciunul. A spus că le păstrează pentru carte.

— Bine. Vor fi valuri mari. Au început. Dacă vor fi presiuni prea mari, te anunț și te oprești. N-are rost să riști prea mult. Dar cred că mâine seară poți continua, pe urmă vom vedea.

Nici n-a închis bine și a sunat Victor Stamate.

— Mi-ai spus că n-ai nicio pagină de la el. Înțeleg că voiai prioritate. Dar acuma se știe, vreau să văd paginile acelea.

— Firește, nu i le mai pot da înapoi. O să vi le arăt.

— Cât de repede. Poate mă ajută.

Au urmat trei telefoane de înjurături, voci de bărbați care spuneau mesajul și închideau repede, ca și cum s-ar fi temut să nu-i înregistrez și să-i depistez cumva mai târziu. Mi se întâmplă de multe ori, dar de obicei sunt oameni nemulțumiți de vreun reportaj, care cred că le-am făcut o nedreptate și vor să ceară drept la replică, vin cu gura mare convinși că o să cedez mai ușor. De data asta erau doar anonimi, adică dintre cei viteji până la genunchiul broaștei.

— Curvă împuțită! Te-ai dat cu mincinosul ăla ordinar care nu mai poate să roadă oase și mănâncă căcat, nu-l atacă nimeni și nu-i face nimeni nimic și spune căcaturi, denigrează nația română!

Zdrang! a închis.

— Ai dat peste un jucător de mâna a doua care face un joc de mâna a doua. Dar la fel de periculos. O jigodie comunistă care se dă ca lacrima. N-o să-i fie bine și nici ție n-o să-ți fie bine.

Alt telefon trântit.

— Căcat cu ochi ce ești! Crezi că dacă s-a lingușit șeful tău pe lângă ăia de la Atlanta să-ți dea un premiu de căcat, ai dreptul să spui pe post aiurelile alea despre oameni de bine? Trebuia să-i tai macaroana împuțitului care a mâncat căcat cu linguroiul și atunci, și acum!

Măcar cel din urmă părea a fi la curent cu evenimente din viața mea recentă. Dar tot nu mi-a căzut bine. M-am perpelit toată noaptea și chiar intrasem la gânduri, dar spre dimineață mi s-a limpezit mintea. La ce mă așteptam? Întâmpinare cu flori în piața publică? Alt premiu? Asta-i meseria, mai înghiți și înjurături.

Dimineața am mai primit alte două telefoane surprinzătoare.

Primul era de la Aurel Băeșu. Nu uitase numărul, cum mă așteptam. Mă invita la o cafea sau un vin sau ce voiam eu.

— Nu sunt pregătită să am întâlniri, i-am spus. Nici nu știu dacă o să fiu pregătită.

Nu se aștepta să-i spun asta. Îi auzeam respirația precipitată în telefon, probabil eram singura femeie care nu cădea în fund la invitațiile lui.

Dar a parat inteligent.

— Prieteniile se fac și cu întâlniri. Și spuneai că viața e searbădă fără prietenii.

Dacă spusesem cumva asta, mă luase gura pe dinainte. Oricum nu mai țineam minte. Iar dacă o făcusem, mi-a plăcut că folosisem acel cuvânt frumos – searbădă. Așa că i-am spus că am prea multă treabă, presupuneam că e la curent cu evenimentele.

Al doilea telefon era de la un bărbat în vârstă, după voce, care ar fi dorit să ne întâlnim. Și-a spus numele, pentru mine nu însemna nimic. A fost oarecum surprins că nu-l cunosc, măcar să fi auzit de el. Mi se întâmplă să dau peste oameni care cred despre ei înșiși că sunt buricul Pământului. A făcut o pauză aproape imperceptibilă, ușor nemulțumit, de parcă s-ar fi gândit dacă să-mi dea sau nu lovitura de grație, am urechea fină, am știut că urmează să-mi zică ceva să mă convingă:

— Cartea despre care spuneați că o scria Emil Sorescu nu-i a lui. Cazurile nu-i aparțin.

Nu-mi venea să cred. De uimire, n-am știut ce să spun. De obicei am replică promptă, uneori prea promptă. Mi-a luat-o înainte:

— Vă aștept azi după prânz, pe la patru e bine?

Mi-a dat adresa.

Omul chiar se socotea în centrul universului.

Până să-l întâlnesc, mi-am terminat treaba pentru *Știrile* acelei seri. Mi-a fost mult mai simplu să pregătesc partea a doua a interviului, la finalul căreia reluam toate datele culese despre moartea scriitorului. La sfârșitul reportajului, anunțam că voi reveni a doua zi cu o relatare de la înmormântare.

Am navigat puțin pe internet, poate găseam ceva date despre omul pe care urma să-l întâlnesc. Mai nimic.

L-am văzut și pe Victor Stamate, îi făcusem o copie după paginile împrumutate de la Emil Sorescu, dar nu credeam să-i fie de folos, nu era decât ce folosisem eu pe post. Insistase, m-am gândit că are rațiunile lui, n-avea rost să le scormonesc eu.

Mi-am închis telefonul, să fiu scutită de o nouă seară de amenințări și m-am dus la întâlnirea cu Dumitru Calu – omul din centrul universului.

2.

Mi-a deschis o fătucă de vreo douăzeci de ani. De sub o bonetă albă de infirmieră se iteau zulufi rebeli de păr roșcat. Un nas în vânt se potrivea cu privirile jucăușe. Mutrița ei amuzantă nu se potrivea deloc cu aerul închis care m-a izbit din prima clipă, aproape m-a sufocat cât mi-am dezbrăcat paltonul în hol, casa aceea avea nevoie de o aerisire zdravănă înainte de orice. Mai înainte să gândesc altceva, cred că am înțeles de ce.

În încăperea mare în care am intrat, luminată straniu, cu spoturi gălbui la îmbinările dintre tavan și pereți, ca la expoziții, mirosea a transpirație și aerul părea stătut de decenii, jilav și copt, ca în spitalele vechi, cu multe lehuze.

Mă aștepta, prăbușit într-un fotoliu delabrat, un bătrân. Haine ponosite lăbărțate, pantofi scâlciați, cu șireturile desfăcute, părea un homeless căzut printr-o întâmplare în fotoliul unei case de oameni cumsecade, nebărbierit de un secol, cu părul încâlcit și transpirat atârnându-i în codițe pe ceafa numai piele căzută. Un nas acvilin ca de ceară, cu o hartă de firișoare dense albăstrii. În tot era numai piele și os și fața îi era cadaverică. Și nu era de vină lumina.

Nu cred că mai văzusem vreun om atât de slab, m-am gândit că dacă se ridică să facă doi pași, trebuie ajutat. Dar ochii îi străluceau, din interior, parcă aveau un bec puternic în spatele globilor. Și mai era ceva care m-a frapat din prima clipă: ședea în fotoliu, dar îi depășea speteaza cu două capete. Pentru că nu era doar slab ca un țâr, mai era și foarte înalt. Am fost sigură că are spinarea țeapănă, ca unul care a petrecut toată viața în armată și probabil nu pierdea niciun prilej să se fălească cu disciplina militară. Mi-a confirmat în câteva clipe.

M-a observat că mă strânsesem în mine când l-am văzut, instinctiv, nu mă putusem abține.

— Nu te speria, am auzit vocea cavernoasă de la telefon, parcă râcâia cu șmirghel un perete. N-am să mor

în după-amiaza asta, o să fie însă în curând. Ia loc. Unde vrei.

Mi-a arătat alte două fotolii ceva mai zdravene. Între ele trona o măsuță de sticlă cu o ceașcă cu cafea aburindă, un pahar și o carafă cu apă. O gazdă atentă, care calculase exact momentul sosirii mele. Sau eu mă ținusem de cuvânt și apărusem la timp. Lângă ceșcuță mai era o mapă albastră groasă dintre cele mai elegante, prinsă cu elastic la două colțuri.

— Camelia, poți să pleci, l-am auzit spunându-i fătucăi înțepenite în picioare în dreapta lui.

Aș fi putut jura că are un nume de floare.

— Sigur nu mai aveți nevoie de mine? l-a întrebat fals grijulie.

— Sigur. Vino dimineață.

— V-am lăsat porțiile de medicamente pe noptieră.

Și-a luat catrafusele, un rucsăcel de care atârna un Mickey Mouse jerpelit, cât o cutie de chibrituri, și a tăiat-o mai repede decât m-aș fi așteptat, de parcă voia la aer. Sigur meseria pe care o făcea vremelnic nu era de ea.

— Așadar, așa arată Ileana Caragea, spuse vocea cavernoasă. Mă așteptam să fii mai în vârstă. Se vede că generațiile de azi se maturizează mai repede. Știi cine sunt?

— Mai mult sau mai puțin, am spus.

— Probabil ce-ai găsit pe internet, informații de duzină, aproape toate eronate. Sau ce ți-a spus vreun șef de-al tău vecin cu pensia, care a cunoscut și vremurile regimului trecut. Și acelea informații eronate. Nu-mi pasă. Trebuie să știi că sunt pe moarte. Am fumat toată viața ca un năuc, nici nu cred că mai am plămâni, poate niște găuri prin tumoare prin care mai circulă aerul. Nu mai am putere nici să tușesc. Am și uitat când am avut o zi fără dureri.

Nu m-am abținut să nu-l întreb:

— De ce nu mergeți la o clinică? Sunt atâtea care fac minuni.

A stat să se gândească înainte să-mi răspundă sau poate nu reușea să respire ca lumea.

— Aș putea pleca undeva, să roiască doctorii în jurul meu, să vâre fel și fel de cabluri în mine, să-mi atârne la cap pungi cu zemuri care să mi se scurgă în

brațe, fire care să mă lege la aparate care să zumzăie neîncetat. Rahat! Nu-i vorba de bani. Tot ăla e sfârșitul, știu bine. Chiar dacă dau toți banii din lume. Mai câștig o zi, o săptămână, pe urmă durerea revine și mă stârpește. N-am chef. Crede-mă, știu ce fac. Aștept. Dar nu te privesc toate astea.

Așa era, mi-era milă de el, ca de orice suferind, dar, într-adevăr, nu mă privea. Îl vedeam prima oară în viață, nu credeam să-l mai văd și tot ce-i puteam arăta era compasiunea pentru oricare semen aflat în suferință. Dar nu străbătusem orașul pentru asta.

— Nu vreau compasiune. Îți zic cum stă treaba ca să înțelegi de ce te-am chemat. Vreau să se știe ce-ți voi spune. Dacă las un bilet scris, or să-l distrugă ai mei sau o să ajungă în mâinile cine știe cărui nătărău care o să-l arunce la coș. Prefer să spun cuiva de la televiziune, ești cea mai potrivită. Nu sunt naiv să cred că o să mă și asculți, dar merită să încerc. N-am cum să te presez, o pot face alții.

Nu începuse să-mi spună încă. A vrut să vadă efectul vorbelor lui, amenințare voalată, dar cred că n-a citit nimic pe chipul meu. M-a îndemnat să beau cafeaua. Sau apă.

— Când o să revii, dacă o să mai revii, n-o să mai fiu aici. Așa că fii foarte atentă la tot ce-ți spun.

A făcut iar o pauză lungă.

— N-aveai de unde știi. Dar ce-ai spus aseară pe post e neadevărat. Cartea la care lucra Emil nu-i aparține. Nu-i a lui. E un impostor. E un tip mare în scrisul lui, dar în altele e impostor. Paginile alea eu le-am scris.

N-am avut reacție. Dacă-i spunea pe numele mic, o fi avut motive, o să le aflu. Mă așteptam să înjure sau să dezmintă, nu să-mi spună că scrie și el aceeași carte. Prea părea de poveste. Mi-a luat vorba din gură:

— Trebuie să știi povestea.

S-a oprit din nou, gâfâind, străduindu-se să nu tușească. Probabil că tusea îi făcea mult rău. Nu știu cum reușea să se abțină, m-am gândit că, dacă începe să tușească, își scuipă chiar și ultimele urme de plămâni și e conștient de asta.

Nu l-am grăbit în niciun fel, l-am lăsat să vorbească în ritmul lui.

Îmi făcea rău.

Cât mi-a povestit, se întrerupea la câteva fraze, să-și reia respirația și puterile. Văzând că nu disper, și-a agățat o umbră de zâmbet în colțul gurii, de parcă mi-ar fi mulțumit că am răbdare. Sau poate avea alt motiv, era doar satisfăcut că povestește, nu-mi ardea să analizez.

Era prea stupefiant ce spunea.

3.

I-am fost șef lui Emil. Tot ce știe, de la mine a învățat. Vorbesc de meseria lui adevărată, nu despre scrisul lui, aia e o treabă în care nu mă bag, o fi bun, n-o fi bun, judecă alții, nu m-am băgat niciodată. Vrei să fii scriitor, treaba ta, i-am spus demult, dacă ajungi cineva e chiar foarte bine, nimeni nu mai face legături cu ce faci în paralel. Poate o să și uite ce facem noi. Pe mine doar asta mă interesa: să-i dea în gât, să-i stârnească, să le facă dosare, să-i scoată de pe linie dacă se împotriveau. Nu-i mai puteam trimite la Canal, ca la începuturi, dar linii moarte erau destule pentru toți care aveau ceva cu regimul. Era atât de bun în ce făcea, că nu puteam să nu-l promovez, a urcat peste alții incredibil de repede, a stârnit invidii, sigur unii l-au urât, dar învățaseră să se teamă și n-au arătat nimic din ce sunt convins că gândeau. Mai ales că-l făcusem principalul meu ajutor. Nu scria nicăieri asta, lăsasem doar să se știe și a fost suficient să închid gura tuturor. Nimic nu e mai de durată decât teama, chiar și printre băieții care au lucrat în domeniul ăsta. Între timp, a luat niște premii cu cărțile lui, a devenit foarte cunoscut, nu-și mai încăpea în piele de mândrie, nu mai voia tutelă. I-am spus să-și scoată din cap gândul ăsta, va fi marcat toată viața, nu se poate desprinde. În sistem intri, dar nu mai ieși. Mi-era ca un fiu. Ca un frate. Toată ziua era în casa mea. Nevastă-mea s-a îndrăgostit de el, nu știu cine a făcut primul pas, era afemeiat rău, nu-i păsa de nimic când era vorba să i-o tragă uneia. Suporți limbajul ăsta? Am avut mereu gura spurcată, lumea s-a obișnuit, obișnuiește-te și tu. Lumea nu e doar dulcegării. Când m-am prins că e groasă, l-am luat la întrebări. Cine pula mea crezi că ești să vii să-mi fuți nevasta după ce te-am făcut om? N-ai coaie să te pui

cu mine! Proasta ne-a auzit din altă cameră, a crezut c-o să mă dau și la ea, se temea al dracului de mine, și-a strâns lucrușoarele și s-a cărat. Nici n-aveam de gând să-i zic ceva, un futut trece ca spălatul pe dinți, dar nu s-a mai întors. Nici cu el nu s-a mai văzut. Dacă-l iubea, se ducea după el. Puteam să-i spun să vină înapoi, n-am făcut-o, a plecat, plecată să fie! Am pus băieții pe urmele ei, știu tot ce-a făcut zi de zi treizeci de ani. Dacă rămânea lângă mine n-ar fi ajuns să tragă mâța de coadă. O băbătie. Mă întreb dac-o să vină la moartea mea. Sau m-a uitat definitiv.

Te întrebi de ce-ți spun toate astea? Bine faci că nu te întrebi. Emil a fost cel mai bun om pe care l-am format. Chestia cu muierea a trecut ca fulgul, l-am păstrat lângă mine. N-am discutat niciodată despre cearta de care ți-am spus. Dar cred că toată viața a fost convins că nu-l iert și-o să-l lovesc pe la spate. D-aia a stat mereu lângă mine, ca și cum mă ținea el sub observație. Frica păzește bostănăria. M-am bucurat că-l duce mintea, se dădea disident, i-a păcălit pe toți, aproape îl credeam și eu, dar pe mine mă interesa doar treaba noastră bine făcută. Când s-a schimbat regimul, am ieșit la pensie. Amândoi. El oricum era marele scriitor, l-au băgat și-n Academie. Dar unele legături nu se uită și sunt utile mereu. Atât îți spun. Așa că am supraviețuit, aproape toți. L-am văzut destul în toți anii din urmă.

A scris cartea aia despre informatori. Adică despre tipii din afara noastră. N-am avut nimic împotrivă. Pe urmă am aflat că mai scrie una. Despre noi. Adică despre ce era în interior. Aici greșea. Așa că am avut o discuție cu el. Nu poți spune prostimii totul, prostimea nu înțelege, ți se ridică în cap. I-am dat toate fișele pe care le aveam și despre care el știa, să priceapă unde să se oprească. Înțeleg că nu se oprește. Fișele le-a dat drept ale lui. E o canalie. Asta trebuie să știi. Mă gândesc că până și pe mine m-a tras în piept. Vreau să fii convinsă de ce spun.

— Ia mapa și răsfoiește ce e în ea.

4.

Am făcut ce mi-a spus. Acum chiar eram uimită: aveam în față câteva dintre textele lui Emil Sorescu. Scrise tot de mână, dar scrisul era altul. O pagină, două, trei, zece. Erau zeci de pagini. De la Emil Sorescu primisem doar câteva, o mostră, spunea el.

Trebuia să-mi schimb părerea despre Emil Sorescu?

Aveam impresia că pătrund într-un teritoriu prea alunecos, ca o gheață subțire care mă poate înghiți în orice clipă.

Nu mă aflam în fața unui muribund, era doar o părere. Bărbatul din fața mea era unul dintre acei oameni care vor fi făcut mult rău, dar avea conștiința împăcată și, dacă s-ar repeta împrejurările, ar repeta fără să clipească ce mai făcuse deja. Trebuia demult să dispară. Era unul dintre acei angajați ai statului pe care lumea și-i amintește, multă vreme după ce au ieșit din joc, ca pe niște criminali. Dacă iese vreodată din joc. Unul dintre acei oameni care intră în viața cuiva, i-o schimbă pentru totdeauna și lasă urme. Și nu-i pasă câtuși de puțin. Avusese atâta putere, încât reușise să schimbe și istoria. Aproape nu lăsase vreo urmă despre existența lui, iar unde apăruse ceva, fusese ca prin farmec radiat, șters, pulverizat, înlocuit cu fleacuri, de parcă n-ar fi trebuit să se știe. Ce rămânea, trebuia să rămână ceva, erau doar amăgiri, fumuri, ceață, rătăceai drumul. Niciun indiciu. Nimic de care să te agăți. Nimic care să-l incrimineze.

Mi-l închipuiam cum fusese în tinerețe, când era în vigoare, cu spatele drept, înalt ca bradul, fălos, cu ceafa rasă cu mașina de tuns și părul tăiat mărunt, în trepte, ca al soldaților, să nu transpire, cum era moda prin anii șaizeci. Un zbir. Nu se schimbase. Doar ajunsese o ruină de om. Și își pierduse puterea. Mai degrabă așa credeau cei din jur. Așa credeam și eu. Reușise să-și creeze o pânză de păianjen din care nu scăpa nimeni, iar el aștepta într-un colț, așa nevolnic cum ajunsese. Și pânza de păianjen era acolo, oricâte furtuni trecuseră peste noi toți. Mi se făcuse frică.

— E o copie ce ai în mână, a zis vocea șmirgheluită. Tot o copie i-am dat și lui Emil. Îți repet concluzia la care am ajuns: e o canalie.

Nu prea știam ce să răspund.

— Cineva mi-a luat-o înainte și-a scăpat lumea de el, a mai spus.

M-am cutremurat:

— Voiați să-l pierdeți?

— Și încă cum!

— Chiar dacă v-a fost discipol?

— Tocmai d-aia! A uitat să învețe respectul. La vârsta lui, se plătește.

— Și m-ați chemat să-mi spuneți oroarea asta?

— Doar nu mă crezi în stare să-l fi ucis eu, în halul în care sunt.

A izbucnit într-un hârâit care ar fi trebuit să fie râs.

— Eu spun doar că merita, a adăugat.

— Și atunci?

— Trebuie să oprești propagarea minciunii pe care ai lansat-o aseară. Despre cartea pe care o scria. Nu scria nicio carte! Sau nu era a lui. Nimeni în afară de mine nu știe unde e sigilat originalul. Poate apărea oricând, să n-am probleme. Dar e mai bine să nu apară. De fapt, nici nu trebuie să apară cât sunt în viață. După aia…

— Și ce vreți să fac eu?

— Cartea lui Emil n-o să apară niciodată. Nu există. Tu știi că n-a terminat-o. Dar nici nu trebuie să existe. Să nu mai vorbești despre ea. E o ficțiune totul, asta trebuie să spui. Adică a revenit la literatură.

Mă manipulau și pe mine?

X. Denisa

1.

În biroul care se întâmpla să fie din nou gol, Victor Stamate părea vârât cu nasul în hârțoage.

Abia intrase, și Denisei aproape i se făcu rău în fața pereților scorojiți care nu mai cunoscuseră o văruială de ani buni. Denisa avea o manie: oriunde se afla, încerca să pună lucrurile în ordine, nu suporta mizeria. În sediul poliției nu era murdar, pur și simplu trebuia refăcut totul, varul crăpase, vopseaua căzuse și crăpăturile abia de fuseseră acoperite cu hărți și fotografii de infractori.

S-a așezat pe scaunul din fața polițistului și se gândea ce să-i spună mai întâi. Măcar în cămăruța asta ca o magazie nu era frigul de-afară. Plecase dis-de-dimineață de acasă, pe un ger cumplit. În tren nu fusese mult mai cald. Era convinsă c-o să înghețe sufletul în ea pe drum, așa că își pusese bocancii, pantaloni de lână peste care trăsese blugii, două pulovere unul peste altul și pe deasupra un cojoc cafeniu ros la mâneci, cu un guler bogat în care se putea înfășură și care îi purtase mereu noroc. Pe cap își îndesase un fel de cipilică de lână groasă în culori pestrițe, largă și turtită pe-o parte ca un fes de pitic, i-o împletise bunica cu ani în urmă, încă mai rezista, dacă se pornea vântul și-o trăgea pe urechi și pe frunte până-i acoperea ochii. Se privise în oglindă înainte să plece la gară – chipul tipic de provincială. Dar nu-i păsa, nu se ducea la parada modei. Trebuia să-și găsească bărbatul. Îl sunase la fițuica lui. Îl sunase acasă. Nu răspundea nicăieri. O să se ducă să-l caute la poliție, chiar dacă n-avea de ce să fie acolo. Dacă nici în momentele astea nu e alături de el, n-are rost să se mai vadă. N-apucase să-i zică vorbele astea și pe drum le-a întors pe toate părțile, cum să i le spună mai bine și dacă să i le spună și tot nu știa ce să facă. Dar sigur trebuia să dea de el și pe urmă o să vadă. Poate merg toate de la sine. I-au rămas ochii fixați pe mulțimea de fotografii cu urmăriți general, care de care mai urât, mai holbat, mai speriat. Spera ca Florin al ei să nu fie pus pe peretele ăla.

— De ce l-ați arestat? a întrebat, după ce a spus pentru cine a venit.

— Nu l-am arestat eu, a spus calm Victor Stamate.

— Cine l-a arestat, de ce a făcut-o? Nu e vinovat cu nimic!

— Știu.

— Și atunci?

— Poate s-au gândit c-o să slăbească vigilența unuia care e vinovat și se dă de gol…

— Aiurea! N-am mai auzit să arestezi un om nevinovat doar ca să…

— Am o veste bună. Va fi liber în câteva ore.

— De ce nu acum? Am venit special să-l iau, să-l duc acasă și să-l fac să uite.

Victor Stamate abia și-a reținut un zâmbet.

— Nu e ce crezi dumneata! strigă Denisa.

— Nu, desigur, spuse polițistul concesiv.

Se uita insistent la ea.

— Ce e? s-a repezit Denisa.

— Nu vă e cald? Aveți atâtea haine pe dumneavoastră…

— Dumneata știi cum e afară?

— Cred că știu.

— Habar n-ai! Și știi de unde vin? De la Sinaia! Era viscol acolo. Și trenul înghețat. Nu-mi face morală.

— Nu vă fac morală. Doar că aici e cald. Mie așa mi se pare.

— De ce-l mai țineți? E nedrept.

— Aștept hotărârea judecătorului, în faza asta doar el poate schimba ceva. Se decide peste o oră.

— Și…

— Sigur îl eliberează.

Denisei aproape îi dădură lacrimile. Și-a tras cipilica mai spre ceafă.

— Aș putea aștepta aici?

— N-aveți unde vă duce?

— Nu prea.

— Dacă rămâneți aici, măcar scoateți-vă cojocul, mi se face și mie frig. Sau cald.

2.

A fost o formalitate: judecătorul l-a eliberat pe Florin Vifor, care a ieșit din arestul poliției după o altă

oră. Era nedumerit și stânjenit de prezența Denisei. A fost atât de surprins când a văzut-o, că a uitat s-o îmbrățișeze. Erau vreo două echipe de televiziune, cu camere de luat vederi, sigur nu veniseră pentru el, dar când au început să filmeze, pentru orice eventualitate, stânjeneala i-a sporit. I-a cerut Denisei să plece mai repede de-acolo.

— De ce-ai venit? a întrebat când nu-i mai auzea nimeni.

— Să te apăr.

— Mă apăr singur, nu știi? Acum ce facem?

— Tu-mi spui. Dacă vrei să mă întorc la Sinaia, spune-mi acum.

— Nu. Hai acasă.

Era târziu. Ar fi vrut să meargă la priveghiul lui Emil Sorescu, la Ateneu, dar ușile se închiseseră de vreo două ore. Aflase în timpul zilei că Uniunea Scriitorilor preluase organizarea înmormântării, de care se ocupa celebra Casă Stoica (Cu ei vreau să discuți, dac-o fi vreodată cazul, îi spusese Emil demult, într-un moment de melancolie, când își înmormântase un prieten. Sunt cei mai buni.). Se stabiliseră funeraliile naționale, a doua zi avea să fie dus la Cimitirul Bellu și înmormântat pe una dintre aleile academicienilor. Lui, Florin Vifor, nu-i rămânea nimic de făcut, nici nu credea că se gândise vreodată cineva dintre oficiali la el. I se părea cumplit de nedrept.

— Să-ți fac ceva de mâncare? întrebă Denisa.

— Nu, nu mi-e foame. Fă-ți ție.

— Nu mi-e foame nici mie.

Se așezaseră pe canapea, dar Florin privea în gol.

— De ce te-au închis? întreabă într-un târziu Denisa. Ți-au spus?

— Pentru că l-am văzut în seara morții. Bănuiau că i-aș fi pus otravă în vin. Nici ei nu credeau ce spun! Le-am zis că aștepta pe cineva când am plecat eu. Procurorul turba că nu le spun cine, dar chiar nu știu. Cine știe cine o fi venit!?

Își trece degetele prin barbă, în două zile i-au crescut țepi mari și negri. Denisa se gândește să-i spună să se bărbierească, dar își amintește de un obicei vechi, rudele sau apropiații mortului nu se bărbieresc trei zile,

poate de asta nu s-a ras. Nu-i era rudă, dar cine știe ce e în capul lui. Nu vrea s-o bruftuluiască din nou.

— Îmi frângi inima dacă taci întruna, îi spune.

— Și ce să-ți spun?

— Nimic, dacă n-ai nimic de spus.

— Nu vreau să mă cert.

— Nici eu nu vreau.

Florin se ridică, caută în bufet o sticlă de votcă, își toarnă un pahar mare, se reașază pe canapea.

— Știu că nu vrei să bei, zice.

— Nu vreau, spune Denisa. O să stăm așa toată noaptea, tu să bei și eu să te privesc?

El ridică din umeri în timp ce soarbe cu zgomot.

— Ce te-a dat peste cap? îl întreabă.

I-ar spune „totul”, dar nici el nu știe.

A intrat în casa lui Emil Sorescu săptămână de săptămână vreme de zece ani, acum trebuie s-o uite. Se gândea uneori că îi e rudă, „unchiul matale”, cum zicea Nicole. Învățase multe de la el, se obișnuise cu arțagul lui, îi plăceau născocirile bătrânului, chiar și tachinările. Toți murim, dar îl credea nemuritor. Se imaginase uneori pe sine însuși locuind în acea casă, Emil Sorescu nu-i propusese niciodată, doar îl accepta să doarmă acolo când întârziau prea mult la taclale. Dar el își spusese că bătrânul îl prețuiește și probabil îl trecuse pe o listă a posibililor moștenitori. Între alții, desigur. Îi era suficient. N-au discutat niciodată despre asta. Nu crede s-o fi făcut. Dar se gândea că, în fond, bătrânul îi era dator, pentru tot ce pățise mama. Prea știa multe despre mama, o cunoscuse, o urmărise, știa mai multe chiar decât bunicii săi. N-avea nicio dovadă, dar poate știa mai multe și despre moartea ei. Poate i-o provocase. Nu direct, dar poate făcuse presiuni asupra ei. Erau vremuri cumplite, așa îi spunea întotdeauna bunica, nu voia să vorbească mai mult și de fiecare dată se uita speriată în toate părțile, de parcă s-ar fi temut să n-o fi ascultat cineva. Emil Sorescu nu voia să vorbească. O singură dată îl luase gura pe dinainte, dar s-a oprit brusc, toate rămăseseră suspendate. A încercat degeaba să-l provoace, se uita la el lung, privirile treceau dincolo de el, de parcă ar fi urmărit niște năluci. Îl ura în acele momente, pentru puterea lui, pentru bogăție, onoruri, darul de a se stăpâni și mai ales pentru tot ce nu spunea.

Era convins că știa prea multe, care au înghețat acum odată cu el.

Se obișnuise să-i ceară sfatul ori să se plângă de serviciul lui mizerabil. Detesta să fie ziarist, dar nu se vedea făcând altceva. Iar bătrânul îi spusese că trebuie să se maturizeze odată și odată, să afle ce vrea de la viață, ce-i place să facă și că nimic nu-l poate ajuta mai mult decât meseria pe care o avea, să privească, să analizeze, să cântărească, să decidă. Iar dacă tot nu poate afla ce vrea de la viață, să lase totul baltă și să plece în vârf de munte, departe de lume și să gândească. „Tu așa ai făcut?" „Într-un fel, așa am făcut. Dar în cazul meu nu era nevoie, am știut de la început ce vreau." „Nu te cred." „Ești liber!" Florin era convins că bătrânul nu mai voia să pună umărul, după ce-l pusese o dată. Îl detesta și pentru asta. Socotea că îi era dator. Gândea că, din moment ce ai început să îndrumi pe cineva, trebuie să-l îndrumi până mori. „Ești ridicol! se rățoia bătrânul. Cum să gândești în felul ăsta? N-am nicio obligație față de nimeni! N-am vrut să am niciodată. N-am nicio obligație nici față de tine! Te-am ajutat pentru că te simpatizam și îmi păreai handicapat de-a dreptul. N-oi fi vrând să te țin în spate toată viața! Maturizează-te!"

— Unde ești? îl înghionti Denisa. Mai sunt și eu pe-aici!

— Mă gândeam la ce-am pierdut, răspunse într-un târziu.

— Ce-ai pierdut?

Nu vrea să spună nimic, dar îl ia gura pe dinainte:

— O casă, o rudă, un îndrumător, poate o moștenire.

— Vorbești serios? Spune-mi că nu vorbești serios!

— Nu-nțelegi…

— Ce nu-nțeleg? Tu chiar îți doreai toate astea? Chiar îți dorești toate astea? Astea sunt importante pentru tine în viață?

— Sunt importante pentru orice om.

— Și de ce n-ai spus niciodată până acum? De ce m-ai amăgit?

Pare revoltată. E revoltată. Furioasă.

— Cum te-am amăgit? îndrăznește el.

— Cu alte idealuri. Nu cu astea… nici măcar mic-burgheze.

— Vorbești ca Emil.

— Nu ții minte că spuneam că semănăm? se repede Denisa. Sau oricum că sunt foarte diferită de tine? Dacă îi semăn și tu ai ajuns să-l urăști, treaba ta pentru ce anume, mă urăști și pe mine sau o să mă urăști într-o bună zi când n-o să obții ce-ți dorești…

— Ți-am spus că n-am chef de ceartă.

— Nici eu. Sunt chiar foarte calmă după o zi pe drum, în ger. Și după ore de așteptat într-un sediu de poliție care mă deprima. Și după alt drum catastrofal spre casa ta, în care o clipă n-ai spus că te bucuri că mă vezi, sau că-ți pare bine că sunt alături. Sunt atât de calmă, încât mă întreb ce surprize mă mai așteaptă!

O privește lung. Își mai toarnă un pahar. Să-i răspundă?

— Tu chiar ești dusă cu capul? Crezi că-mi stă mintea acum la giugiuleli?

— Nu fi mitocan!

E revoltată de-a binelea. Continuă, gâfâind:

— N-am venit pentru asta. Am venit să nu fii singur. Am venit să te sprijin. Am venit pentru că țin la tine și te iubesc. N-au nicio importanță toate astea. Nu trebuie să mimezi că îți este bine. Mă pot întoarce de unde am venit în orice moment. Cu cât o fac mai repede, cu atât mai bine. Nu vreau să-mi plâng în pumni după un bărbat care m-a părăsit.

— Cine a vorbit de părăsit?

— Nimeni. Nici nu e nevoie.

— Atunci de ce vrei ceartă cu tot dinadinsul?

— Nu vreau. Doar că nu pot să-ți ascund și nici nu cred că e bine să-ți ascund furia din mine. M-a cuprins în sala aia de poliție care stătea să cadă pe mine, pentru că te reținuseră fără motiv. Împotriva sistemului. M-a cuprins pe drumul spre casă, când nu mi-ai spus o vorbă. Mi-am zis că ziua cât fuseseși închis fusese prea traumatizantă, te înțelegeam și furia era tot împotriva sistemului. Dar acum ești acasă, într-un loc în care ar trebui să mă simt și eu acasă și nu mă simt. Pentru că tu te gândești la ce-ai pierdut, vreo influență sau vreo moștenire sau naiba știe ce!

Gâfâia, vorbele i se încălecau, dar erau foarte clare:

— Acuma furia e îndreptată împotriva ta. Am crezut că facem un cuplu. Nu-l facem. Tu trăiești în lumea ta

egoistă în care aștepți totul. Eu vreau să muncesc și să lupt.

O privește lung, siderat.

— Ești nebună! De discuția asta îmi arde mie acum?

— Nici mie nu-mi arde. Ți-am spus doar pentru că ai întrebat ce mă frământă. Asta mă frământă, ce-ai auzit.

— Și de ce te îmbraci?

— Pentru că în următoarele minute o să plec. Emil Sorescu nu-mi era atât de apropiat încât să particip la înmormântarea de mâine. Dacă voi suferi că nu știu ce se întâmplă, o să mă uit la televizor, doar sunt funeralii naționale. Și o să fie puhoi de lume, n-o să observe nimeni absența mea. Noapte bună!

— Denisa, dacă pleci, pleci de tot!

S-a oprit în ușă, l-a privit lung, cu lacrimi în ochi, împungea aerul cu degetul, de parcă i-ar fi împuns lui pieptul.

— În ce roman ai citit replica asta? Da, plec de tot!

XI. Ileana

1.

Când am intrat, mi s-a tăiat respirația. Toată casa era cu fundul în sus, sertarele împrăștiate pe covor, cărțile aruncate din bibliotecă, casetele cu filmări personale claie peste grămadă. Nici n-am apucat să văd întreg dezastrul și lumina s-a stins cu un pocnet, ca atunci când sare siguranța.

În fața apartamentului meu, pe stradă, e un stâlp de iluminat, în multe seri îmi place să zac pe canapea fără să aprind lumina, doar la lumina galbenă a becului stradal, să mă gândesc la ale mele, cu Pisi torcându-mi în brațe. Am tresărit când s-a ars becul, dar vedeam câte ceva, m-am îndreptat spre hol să schimb siguranța. Îmi cunosc casa și cu ochii închiși. Am auzit un foșnet. Cineva era înăuntru. În afară de Pisi.

Am întors capul și am dat de-o umbră, reușeam să disting un bărbat probabil tânăr, se apropia, plin de mușchi, un cap crescut parcă în prelungirea gâtului de taur, pe care își trăsese un fes negru până la bărbie, ca o cagulă, cu două găuri enorme pentru ochi. Nu cred că doar întunericul deforma totul și întrezăream un monstru. Gâfâia, de parcă atunci făcuse un efort să urce scările, eram pe punctul să-i spun să mai slăbească, o să-l lase inima când se așteaptă mai puțin.

N-am apucat să scot o vorbă, m-a lovit cu un pumn cât o măciucă, în pomete și ureche, dacă nu mă feream cât de cât, instinctiv, îmi zdrobea nasul. Oricum am văzut stele verzi, s-a învârtit lumea cu mine și am căzut pe o parte, m-am lovit de ceva tare, poate un scaun sau tocul ușii. Probabil mi-am fisurat niște coaste sau brațul, am simțit o durere sfâșietoare și s-a lăsat peste mintea mea un întuneric mai mare decât era în încăpere. Altceva nu mai știu.

M-am trezit pe patul spitalului.

În aceeași noapte.

2.

Mi-a trebuit destul să înțeleg ce e cu mine și unde sunt și pe măsură ce înțelegeam mă apuca furia. Mă aflam în miezul unui zumzet continuu, într-un salon cu mai mulți bolnavi, poate operați, poate accidentați.

Iar o pățisem. Fusesem avertizată, dar trăiam totuși în 2011! Și încă într-un cartier rezidențial păzit!

Lângă pat, pe un scaun, era iubitul meu Alex. Apare când nu mă aștept și când am nevoie, ca un Făt Frumos. Mereu a făcut așa, m-a mai salvat o dată, când se pornise să dea în mine un derbedeu, ca să-mi fure geanta. Aveam și eu un înger păzitor.

Era prea multă învălmășeală în mintea mea, să întreb ce s-a întâmplat cu mine, să întreb unde fusese și cum de apăruse și se afla acolo. M-am pus pe bocit, mă uram că nu mă pot stăpâni, dar o porție bună de plâns face bine și m-am simțit ușurată.

Îmi mângâia mâna și mă întreba:

— În ce te-ai băgat din nou?

Ce să-i spun? Că habar n-aveam? Nu m-ar crede nici el, nici altcineva. Că ajung uneori să cred că se țin necazurile scai de mine? Mi-ar spune să nu-l mânii pe Dumnezeu, că am avut mereu noroc cu carul. Că sunt riscurile meseriei? M-ar întreba pe bună dreptate de câți ziariști am auzit eu că, una, două, sunt azvârliți pe patul de spital?

Să fi vrut, n-am avut vreme să spun ceva.

Pe neașteptate, s-a produs vânzoleală. Un doctor tânăr însoțit de o soră s-a oprit în dreptul patului meu și mi-a spus că e obligatoriu să mă transfere într-o rezervă. În acea clipă!

— Șeful dumneavoastră, mi-a șoptit infirmiera.

Mai departe mă lăsa să înțeleg singură.

N-am apucat să întreb de ce, un brancardier musculos m-a ridicat în brațe, atent la mâna mea imobilizată în ghips, m-a așezat pe un pat-cărucior și a pornit cu mine în viteză pe culoarele spitalului. Parcă trebuia să prindem pe cineva din urmă.

Nu mi se uscaseră bine lacrimile și m-a bufnit râsul. Eram într-un film polițist de duzină, cu brancardierul zigzagând în fugă pe culoarele spitalului, printre medici, asistente și pacienți, să mă ferească de o mână răuvoitoare care se ascundea cine știe pe unde.

— E bine că râzi, l-am auzit pe Alex, care alerga în urma patului cărucior.

N-avea rost să-i spun că râsul a fost o clipă doar, îl înghițisem cât se poate de repede, o durere cumplită îmi sfâșiase obrazul. Am pipăit, eram jumătate de cap numai bandaj.

Însemna că lucrurile se complicaseră și în casa mea nu intrase un simplu hot cum mă încăpățânasem să cred. Altfel n-avea rost ca șeful să vorbească cu directorul spitalului, să pună pe jar atâta lume, să-i oblige să mă mute singură într-o rezervă, să mai facă și vâlvă trimițându-și unul dintre bodyguarzi să se plimbe prin fața rezervei, jucând rolul unui vizitator îngrijorat. Atrăgea prea mult atenția, dar n-aveam cu cine vorbi. Cum de reușise, nu-mi închipuiam. Probabil șeful știa mai multe decât mine. De unde, era treaba lui.

Sigur știa mai multe decât mine. Îl sunase careva după reportajul din seara precedentă, pe care eu n-apucasem să-l văd, și-i spusese că e groasă rău. Așa se exprimase. Nu s-ar fi făcut de râs, apărându-mă împotriva vreunor hoți de mâna a paișpea, deși aflasem că avea obiceiul să exagereze când era vorba să-și apere oamenii. Dar acum nu părea să fi fost vorba de un simplu hoț. Individul acela căutase ceva, de aia îmi răscolise casa. Nu putea să vrea decât caseta cu înregistrările, nu știa că sunt la redacție. Sau puținele pagini scrise de Emil Sorescu, pe care le filmasem în reportaj. N-avea de unde să știe că sunt puține și oricum le pusesem bine la păstrare.

Șeful era întotdeauna extrem de convingător, în orice împrejurare, chiar și când n-avea dreptate. Oricum, eu una nu știam vreo situație în care să nu fi avut dreptate.

Încăperea în care am ajuns, cât o bucătărioară, nu mai fusese văruită din Antichitate, adică de la construirea spitalului, avea două paturi, amândouă goale, o fereastră zăbrelită și o chiuvetă cu o oglindă cu argintul mâncat de vreme.

— Stați aici până mâine dimineața, mi-a spus doctorul, un tinerel, rezident în primul an.

Știam că protestez degeaba, dar am făcut-o, totuși, de dragul spectacolului. Cum să dorm noaptea acolo? N-am casa mea, patul meu? N-are cine să mă apere, la o

adică? Nu mă gândisem că putea să-mi răspundă foarte simplu: Ca până acum?

Pe Alex l-au mai lăsat cu mine. M-am rugat de ei să facă asta, a trebuit să roșesc până în vârful urechilor, să le spun că e iubitul meu și nu l-am mai văzut demult. Primiseră ordine stricte.

— Doamnă, nu vreau să-mi pierd pâinea, spunea doctorul. Dacă vine altul peste dumneavoastră? Am înțeles că-i atrageți p-ăștia care terciuiesc oamenii. E vorba de drogați?

Am dat din cap, nu știu ce-a înțeles. A ieșit spunându-i lui Alex să nu rămână mult.

În sfârșit am rămas singură cu Alex al meu care s-a aplecat și m-a sărutat pe obrazul nebandajat. Doamne, ce l-aș mai fi strâns în brațe și m-aș fi tăvălit cu el! Dar mă dureau toate. Mai ales stânga pe care căzusem, se rupsese și acum era în ghips până la cot. Cântărea o tonă.

Nu știam ce să-l întreb mai întâi: cum a ajuns cu mine la spital sau pe unde a umblat de câteva zile. Mi-a ieșit altceva:

— Ai văzut reportajul?

Drept răspuns am primit o întrebare:

— E chiar adevărat ce spune omul ăla?

— Sorescu?

— Da, scriitorul.

— Foarte adevărat.

— De-aia l-au omorât?

Uite că un om ca Alex care habar n-avea de nimic din ce știam eu s-a gândit înainte de toate la asasinat. Înseamnă că așa gândește și publicul. Eram pe o pistă bună.

— Abia sosisem, în seara asta, a început el să povestească. Mi-era dor să te văd. Imediat ce s-au terminat știrile, l-am lăsat pe Petrică la televizor și am plecat spre tine. Nu-mi plăcea deloc că nu răspunzi la telefon. Am găsit ușa apartamentului dată de perete. Înăuntru era întuneric, pisica mieuna la capul tău…

— Mititica!

— …erai trântită lângă prag. Plină de sânge. Nu știam dacă să te mișc sau nu, am sunat la 112, au sosit în cinci minute. Au acceptat să mă ia cu voi. Pe drum am sunat-o pe șefa ta. N-aveam mare lucru să-i spun; ai fost agresată, mergem la spital. Poate știau ei mai multe? Cât

te operau, m-a sunat bossul televiziunii, i-o fi dat numărul șefa ta, altfel n-avea cum, un bărbat foarte ferm, abia de m-a lăsat să scot două vorbe, îmi dădea indicații ce să fac. Sunt la spital, dom'le, am apucat să-i spun, eu n-am ce să mai fac. Lăsați totul în seama mea, a spus. Sigur nu sunt hoți. Și a închis. Sigur după aia a vorbit cu directorul sau poate cu ministrul, a stabilit să te aducă în rezerva asta și să-și trimită bodyguardul. E atât de groasă?

Era al doilea om care folosea cuvântul ăsta în legătură cu tot ce se întâmpla. N-aveam niciun chef să spun toată povestea.

— Unde-ai umblat? l-am întrebat.

— În Afganistan.

— Dumnezeule! Pe front? De-aia n-ai spus nimic?

Era atât de încântat de ce făcuse, că radia și nu s-a putut abține să nu spună:

— Mi-au ieșit niște fotografii minunate!

Puțin îmi păsa mie de fotografiile lui minunate! Am izbucnit din nou în plâns, am vrut să mă stăpânesc, mi-a fost imposibil, când l-am văzut căscând ochii larg de uimire m-au podidit și mai tare lacrimile, eram furioasă pe mine, dar în zadar. Mă gândeam că fusesem o proastă crezând cine știe ce aventuri. Că putea să calce pe o mină în Afganistan și să nu se mai întoarcă. Sau să se întoarcă schilod. Că toată viața o să-mi tremure sufletul neștiind unde se duce. Că n-am avut noroc să mă îndrăgostesc și eu de un bărbat care să nu caute primejdiile cu lumânarea.

— Să nu mai pleci așa, am șoptit.

Mi-a zâmbit amar:

— O să-ncerc.

Dar știam că vrea doar să mă liniștească.

L-am rugat să mă lase singură, sunt foarte obosită.

După ce a ieșit, bodyguardul șefului a băgat capul pe ușă, îl știam de câțiva ani, mi-a zâmbit.

— Sunt aici, domnișoară, dacă aveți nevoie de ceva.

I-am făcut un semn de salut cu mâna. Nu-i puteam spune nimic, încă mi-era glasul înecat în lacrimi. Și ce să-i cer bietului om care trebuia să mă păzească pe mine în loc să-i țină de cald nevestei?

M-am dat jos și m-am uitat în oglindă. Arătam aproape ca o mumie egipteană, jumătate din cap

bandajat. Cum o să ies așa în lume? Cum o să mai fac reportaje? Cum o să mă duc mâine la înmormântarea lui Emil Sorescu? N-ai să te duci nicăieri, îmi spunea o voce. Să zici mersi dacă te lasă acasă!

Aș fi vrut să-mi scot bandajul, dar mă durea îngrozitor.

În timp ce-mi pipăiam jumătatea de obraz ascunsă, m-a cutremurat un gând îngrozitor: dacă m-a desfigurat? Dacă o să arăt ca dracu' și o să-mi fie și mie silă să mă uit în oglindă? Ce vină aveam eu pentru ce făcuse Emil Sorescu? Poliția înclina să creadă că s-a sinucis, dar nici eu și nici cerberul numit Victor Stamate nu credem asta. Ar fi absurd din partea unui om de o vitalitate uimitoare și care declarase că tot ce-și dorește mai mult e să-și termine și publice cartea la care lucra. Era convins că o să stârnească un uragan. Voia să-l stârnească. Nu-mi vorbise numai mie despre carte, spusese multora, orașul vuia în așteptare. Nu-mi fusese greu să aflu că lumea știa că pregătește o bombă, doar că nimeni nu știa ce fel de bombă. De ce o făcuse? Să-i sfideze pe toți? Din orgoliu? Îi plăceau jocurile periculoase? Toată viața acționase la limită, provocând destinul. Era în glorie și s-a apucat să-l critice pe Marele Conducător, sfidând pușcăria și moartea. Câștigase. S-a schimbat regimul și a fost primul care a mărturisit public că a lucrat pentru Securitate. În loc de oprobriu, a fost admirat. Ce urmărea de astă dată? De ce am căzut eu în plasa lui? Sau a lor?

Eram atât de obosită că abia m-am târât până la pat și m-am întins pe spate. Vuietul vântului care se pornise dincolo de fereastră mi se părea muzică. Am adormit pe loc. Sigur îmi dăduseră cine știe ce somnifer puternic.

3.

În timpul nopții a venit o infirmieră și mi-a mai făcut o injecție.

Mi s-a părut că visez. În aceeași muzică de dincolo de fereastră.

La ușă nu mai era bodyguardul știut, ci un altul. Dar așa e în vis, nu-i știi pe toți care apar.

Însă omul chiar fusese schimbat de un polițist adevărat, în civil, trimis de Victor Stamate. Dacă o

făcuse, chiar însemna că lucrurile nu stau bine. Sau au ei o pistă și, din punctul lor de vedere, stau bine. Toate acestea aveam să le aflu târziu, în cursul dimineții.

M-a trezit scandalul din fața ușii, o voce cunoscută insista să intre și bărbatul de pază n-o lăsa. Însă nimeni nu se poate pune cu soră-mea Ilona, fie el și polițist. A dat buzna în rezervă și atunci m-am trezit.

— Uită-te la tine! Parcă ești Ankesenamon! Sau Nefertiti pe catafalc! Cine ți-a făcut asta?

Cine-o mai fi și Ankesenamon?

Eram buimacă de somn, până să înțeleg cine țipă la mine, ce vrea și cum a ajuns în fața patului meu a trecut un timp. Ilona a crezut altceva.

— Ești sedată! Te-au drogat să nu vorbești! Ce știi și nu trebuie să spui?

Nu puteau să nu mă trezească de-a binelea vorbele astea, mai ales că striga atât de tare că eram convinsă că se aude în tot spitalul. Am zâmbit, oricât mă durea obrazul bandajat. În sinea mea bănuiam că am râs. Soră-mea era incorigibilă.

— Arăți oribil!

Ceva mai drăguț nu cred că-mi putea spune. După râs era să mă podidească plânsul. Doar că nu mi-a plăcut niciodată să-i fac pe plac și mi-am mușcat buza de jos atât de tare, că am răcnit.

— Ce-ai pățit? m-a întrebat pe loc.

— Mă doare.

— Să chem o soră să-ți facă o injecție!

— Nu-i nevoie, stai locului. Ce-i cu tine aici?

— Norocul tău că ți-ai rupt doar stânga. O să poți să scrii.

Minunată consolare!

Și-a dat jos mantoul elegant, cu nasturi maronii cât pumnul, a rămas într-o rochie mulată roșie ca focul, cu cordon lat auriu din piele. Arăta superb. Nu știu la ce sindrofie credea ea că plecase. În bucătăria în care ne aflam s-a răspândit un parfum suav și plăcut.

N-am apucat să mai întreb ceva, începuse să turuie:

— Cum să nu fiu aici? Sunt îngrijorată. Toți suntem, mama mai ales, care te roagă să-ți deschizi naibii telefonul ăla să poată vorbi cu tine. Când am aflat aseară ce-ai pățit, am rămas fără grai. Ne-a spus Alex.

Cum Dumnezeu faci că te bagi în toate căcaturile care sfârșesc pe patul de spital?

Exagera. Nu mă băgăm în toate căcaturile și nu sfârșeau toate pe patul de spital. Dar ea trebuia să se dea grijulie, ca o soră iubitoare ce se află. Cine știe cum le mai împuiase mintea celor de afară, că nimeni nu-i ca ea. Și pe Alex ce l-o fi apucat să le spună? Doar nu sunt pe moarte și nici nu e ceva grav.

— Am auzit că ai făcut un interviu de groază cu scriitorul ăla care s-a sinucis. Nu l-am văzut. Dar lumea zice că ești dată naibii, n-a spus nimănui ce ți-a spus ție. D-aia și-au pus dușmanii lui killerii să te ciomăgească?

Nu credeam că ar fi interesat-o ce se întâmplase, am dat din mână a lehamite și ea a înțeles că e întocmai cum spusese. Și dacă m-aș fi obosit să-i spun ceva, tot asta ar fi gândit.

— Crezi că merită să mă duc la înmormântare? O să fie lume ca la balamuc, e bine să fii văzut. Dar o să fie și înghesuială și multă mitocănime. Mai bine îmi văd de-ale mele. Nici măcar nu mă dau în vânt după cărțile lui Sorescu ăsta, mi se pare prea închistat, prea clasic.

Era superbă când începea să se ocupe cu critica literară. Știam că nu aștepta vreo confirmare din partea mea. Oricum n-aș fi apucat să spun mare lucru. A intrat doctorul să mă consulte, altul decât în seara dinainte, s-a arătat mulțumit, mi-a promis că mai târziu îmi va schimba pansamentul și poate mă va trimite acasă.

Ilona n-a răbdat să nu i se prezinte, e sora mea, jurist-consultul firmei cutare, neapărat trebuie să știe care mi-e starea. Doctorul s-a angajat într-o discuție profesională înainte să plece, dar nu căzuse pe spate la auzul numelui firmei, probabil era obișnuit cu fel și fel de nebuni.

După ce a plecat doctorul, Ilona nu-și găsea locul. Ar fi plecat și ea, dar nu aflase nimic de la mine și sigur maică-mea urma să-i ceară un raport detaliat. Mai ales că știa că n-o să deschid telefonul mobil ore bune de-acum încolo, de afurisită ce eram.

Dar și-a găsit locul după câteva minute. Era dimineața vizitelor. Chiar nu înțeleg cum de sunt lăsați să intre într-un spital mare, la orice oră, toți nepoftiții. Sigur lasă șpagă pe toate coridoarele.

Când a intrat în rezervă, chipul lui Aurel Băeșu era ascuns de un buchet enorm de trandafiri roșii cu tija lungă, pe puțin treizeci, cheltuise o avere. Nu știa unde să-i așeze, a găsit sub chiuvetă o găleată uitată de femeia de serviciu, a umplut-o cu apă și a așezat buchetul aproape de patul meu. N-arătau rău. Și-a scos dezinvolt cojocul ușor ca fulgul, l-a aruncat lângă paltonul elegant al Ilonei și și-a trecut cu o neglijență mimată o mână prin părul bogat pieptănat tot pe-o parte. Și de data asta cravata era aparent neglijent strânsă sub gulerul cămășii de un ocru palid. O ținută să-ți facă inima să tresară. Când privirile de oțel s-au pironit pe soră-mea, Ilona n-a răbdat să nu i se prezinte. Din clipa aceea, n-am mai contat.

M-a întrebat de formă cum mă simt, ce-am pățit, dacă am nevoie de ceva, el îl știe pe doctorul cutare, oricând sare să-l ajute. Îmi era limpede că nu se așteaptă la vreun răspuns.

N-a vrut să-mi spună cum aflase de spitalizarea mea, doar nu era o informație de presă. Îl sfredeleam cu privirea, gândindu-mă că și el aparținea cine știe cărei structuri secrete și fusese trimis să afle dacă m-am liniștit sau aveam de gând să-i mai deranjez. Paranoia curată!

Ilona nu-și lua ochii de la el. Un bărbat care lucrează în showbiz poate fi oricând o sursă minunată de bârfe, dacă mai arăta și bine, îți puteai petrece cu el timpul cu folos. Nu conta de ce venise să mă vadă. Dacă-mi făcea cumva curte, cu atât mai bine, să rămân cu Alex al meu pe care nu reușise să-l îmbrobodească cu doi ani în urmă! Era atât de vizibil ce simțea că până și eu, tolomacă cum sunt, dacă aș fi fost bărbat, n-aș fi refuzat avansurile ei. La o adică, să fim cinstiți, Ilona arăta superb și orice bărbat ar fi fost mândru să iasă în lume cu ea la braț. Eu una, n-aveam nimic împotrivă. Măcar scăpăm de avansurile lui enervante.

A găsit motivul excelent să nu-l mai lase în preajma mea; trebuia neapărat să ajungă la firmă într-o jumătate de oră, era așteptată de clienți importanți.

— Neapărat după ce ieși să-ți deschizi telefonul și s-o suni pe mama, leșină de nerăbdare să-i spui totul. Și să-mi spui și mie dacă ai nevoie de ceva.

Aurel Băeșu s-a oferit s-o însoțească. Uitase de ce venise. Ilona a acceptat cu grație. Cât de previzibilă e

lumea! Cât de ușoare pot fi relațiile între oameni!
Numai mie toate îmi merg pe dos.

X. Grigore

Voiam să știu tot ce s-a întâmplat în ziua aceea irepetabilă, poate am să scriu vreodată despre ea, cum făcea el, tata. N-am apucat să-i spun că vreau să-i calc pe urme, n-am vorbit niciodată cu el, nu m-a primit. Cât a trăit, mama insista spunându-mi să fiu demn, să nu mă umilesc. Dar văd că niciunul dintre cei care cer ceva n-o duce rău, ba chiar ajung să-ți râdă în nas. Mama nu era de acord, nu puteam ieși din vorba ei și n-am făcut-o nici după ce a murit, din respect.

Știu absolut totul despre Emil Sorescu, i-aș putea scrie biografia, i-am citit toate cărțile, am tăieturi din ziare cu texte de toate felurile despre el. Nu-l prea iubea lumea. Eram mândru de fiecare dată când primea vreo medalie sau vreun premiu, de parcă le-aș fi luat eu, dar n-aveam cui spune că sunt mândru, era secretul meu.

Nu le înțeleg pe surorile mele care-l urăsc. Fiecare își duce viața cum crede de cuviință. Dar putea și el măcar să ne recunoască. Măcar să stea de vorbă cu noi o dată în viață! Măcar acuma, când am ajuns oameni în toată firea!

Am plecat devreme de acasă în ziua aceea, să nu pierd niciun amănunt. Era depus la Ateneu. N-am intrat niciodată la Ateneu până în acea zi, mă copleșea ce vedeam. O sală enormă și, în mijloc, el într-un coșciug atât de acoperit cu flori că nu-l vedeam. M-am enervat că erau deja oameni și tot veneau, cine știe ce-și spuneau, am tras cu urechea. Dar erau aceleași vorbe din ziua dinainte, cum murise, ce rămâne după el, că-l lăsase inima, că avea diabet, că băuse ca porcul până a crăpat, că l-ar fi otrăvit cineva, chestia asta m-a lăsat mască, n-o mai auzisem, cine să vrea să-l omoare?

Nici nu ajunsesem bine și au început să se perinde mahării, cu coroane, cu condoleanțe șoptite între ei, ședeau o vreme, plecau, fuseseră văzuți de lume și filmați de televiziuni, asta era bine pentru ei. A trecut până și președintele cu ditamai coroana pe care o duceau aghiotanții. Măcar ăsta a fost demn, n-a scos o vorbă, s-a înclinat, a stat un minut, a plecat. Se făcuse afară o coadă

de sute de persoane, nu-mi închipuiam c-o să fie atâta popor, nici nu credeam că-l iubeau, erau doar curioși. Cum te poți înghesui să vezi un mort?

După vreo trei ore au ridicat coșciugul și l-au dus la o biserică din apropiere, pentru slujbă. Mă țineam cât de aproape puteam, dar la biserică era deja atâta lume care aștepta, că n-am reușit să mai intru și eu, nu știu nimic din ce s-a spus acolo. Am rămas afară, era un frig cumplit.

Atunci le-am văzut pe surorile mele, se îmbrăcaseră în negru, nu ca mine. Atrăgeau atenția, lumea se holba la ele, nu vezi pe toate drumurile două ființe identice, ca-n oglindă. Acum erau și ca niște ciocli. Le-am făcut un semn cu mâna, dar nu m-au văzut, sau nu voiau să mă vadă.

Apoi l-au scos și mulțimea adunată în fața bisericii a aruncat cu flori. Mașina în care a fost așezat coșciugul a fost și ea acoperită cu buchete de flori, după care a pornit spre cimitir. Abia m-am ținut după ea. Am avut noroc, altfel n-ajungeam la timp. M-am rugat de unul care șezuse tot timpul lângă mine – m-am prins că are mașină – să mă ia și pe mine, m-a privit lung și neîncrezător și m-a întrebat cine sunt, dârdâiam de frig, nu i-am zis adevărul, ci primul lucru care mi-a venit în cap, un discipol și ziarist, a părut uimit, a răspuns cu un hai. Pe drum n-a scos o vorbă, iar la cimitir l-am lăsat să parcheze și m-am repezit în curte, unde era popor și mai mult, mii de oameni.

Așezaseră coșciugul pe un catafalc, începuse deja slujba, mai și fulguia pe deasupra, se țineau discursuri, au fost atât de multe că începeam să mă plictisesc, toți îi aduceau laude, toți îi fuseseră prieteni, când eu citisem că dusese o viață de singuratic, toți se mândreau că îi stătuseră aproape, că îi fuseseră contemporani, sau că îi admiraseră lupta pentru dreptate, îi citiseră și recitiseră cărțile care mergeau drept la suflet. Se amestecau fraze pompoase despre omul cetății, personalitatea complexă, atitudinea publică, omul providență, ascuțișul cuvântului său. Cred că nu le asculta nimeni, doar așteptau să vadă dacă nu leșină careva, dacă nu se întâmplă ceva să-l tot repeți după aceea curioșilor la un pahar de vin.

Un fost președinte a plictisit și mai mult asistența, spunând că Emil Sorescu n-a fost un scriitor de curte,

cum susțin detractorii lui, că nu i-a adus omagii fostului dictator, ci a avut coloana vertebrală dreaptă, dar că pe lume nimeni nu-i perfect.

Unul înghesuit lângă catafalc flutura un steag, nu înțelegeam defel ce legătură avea cu înmormântarea. Niște cucoane bombăneau lângă mine, că prea exagerau cu discursurile, s-au întors vremurile de dinainte și-i elogiază pe toți securiștii. Vorbiseră cam tare, un bătrânel obosit și cu un pumn de medalii de tinichea înfipte în piept le-a apostrofat pe loc:

— Ia mai tăceți, dracului, cucuvelelor! Hai, dați-i cu praf de mers!

A cântat fanfara și s-au tras salve de pușcă și iarăși nu m-am putut apropia de mormânt decât târziu, îmbrâncit de fel și fel de curioși, vedeam cum își dau florile din mână în mână să le depună pe sicriu sau pe mormânt, de parcă ar fi stat scris pe ele de la cine sunt.

Atunci mi-am văzut din nou surorile, nu știu cum ajunseseră și ele, păreau disperate să vadă ceremonia. Eram convins că se străduiau să stea cât mai aproape de oamenii zilei, numeroși, doar-doar le-o remarca vreunul să le întrebe cine sunt, iar ele să-și verse năduful. Le spusesem de mii de ori că n-or să se aleagă cu nimic și uite că așa se întâmplase.

Aflasem că nu-și făcuse testament și se vor repezi corbii care îi fuseseră mai aproape să împartă totul. Lor, sau nouă tustrei, n-o să ne rămână nimic. Degeaba știam că ne fusese tată, n-aveam niciunul în fața legii niciun act, nicio dovadă, doar ce ne povestise mama, cum rămăsese însărcinată și tata spusese scurt: Ce dracu' vrei să fac eu cu tripleți? Și apoi o mai văzuse de câteva ori în viață, să-i dea niște bani. Praful de pe tobă ne rămâne nouă.

Surorile mele insistau că n-au nevoie de niciun sfanț, doar de recunoașterea lumii, aiurea, niște japițe, ar fi uns pe oricine să se-aleagă și ele cu ceva! Ba chiar sunt convins că ar fi împărțit egal cu binefăcătorul care le-ar fi introdus la împărțirea averii, doar să se înfrupte și ele. Numai că nu știau că nu rămânea mai nimic de pe urma lui, eu aflasem, dar nu le-am mai spus și asta, chiar nu voiam să le văd cum își smulg părul din cap.

Am rămas până au ars toate lumânările. Lumea se împrăștiase de mult, plecaseră până și bezmeticele mele

de surori.

Mai erau acolo niște rătăciți, printre ei două femei, una voinică, cu o pelerină vișinie până aproape de glezne și pălărie cât roata carului, o alta subțirică, în negru toată, părea bătută. Habar n-aveam cine sunt, bocitoare – nu, actrițe – nu, le-aș fi văzut măcar o dată la televizor și mă uit seară de seară, rude – sigur nu, că nu mai avea pe nimeni în afară de noi trei, poate iubite. Dar nu puteau fi amândouă deodată iubite, poate din ani diferiți, așa că mă întrebam ce căutau acolo, curios, când am văzut privirile de un albastru sfredelitor ale femeii trupește, m-am îndrăgostit pe loc de ele, m-am apropiat și am auzit-o spunând:

— Hai, Ana, să mergem, nu-l mai întorci.

M-au lăsat singur în apropierea mormântului atât de acoperit de coroane că părea un deal. Când m-am îndepărtat și eu, începea să ningă vârtos și se apropiau țigani să fure florile coroanelor, să le vândă a doua zi la poartă.

XVI. Victor

S-a întâmplat cum anticipase.

Laboratorul a descoperit urme de cianură în sticla cu vin. I-au spus lui Victor Stamate la telefon. În raportul tipărit, sosit câteva ore mai târziu, scria că nu descoperiseră nicio substanță periculoasă. Nu era nevoie să întrebe ce se întâmplase între timp. Nimeni n-ar fi spus că existaseră alte concluzii.

Într-o mapă groasă aflată pe biroul său, Victor Stamate strânsese depozițiile câtorva persoane. Toate îl văzuseră pe Emil Sorescu în seara morții. Toate aveau un cui împotriva lui. Jurnalistul Florin Vifor era mânios că nu află cine i-a ucis mama, cu decenii în urmă. N-o să afle niciodată. Profesoara Ana Știrbu n-a mai ajuns să-i fie nevastă scriitorului. Modista Rosamunda Marcu era furioasă că a transformat-o într-un personaj cu viciul ei real. Scriitorul Radu Bazilescu era invidios pe imaginea lui în lumea breslei. Niciunul nu-l omorâse pe Emil Sorescu, Victor Stamate era convins. Cineva a făcut-o, totuși. Să afle cine, era necesar să-și construiască un scenariu. A pus cap la cap ce aflase de la toți.

Emil Sorescu scria în după-amiaza de luni, 5 decembrie 2011. Florin Vifor a trecut pe la el. Era de-al casei, scriitorul s-a întrerupt din lucrul în care se poticnise, sau poate își încheiase programul de scris din acea zi. Au discutat ce mai discutaseră de multe ori. Tânărul începuse să-l agaseze cu veșnicele lui întrebări despre dispariția maică-sii. Îi răspunzi unui om o dată, de două ori, de zece ori, te apucă dracii dacă te tot întreabă în continuare același lucru. Emil Sorescu nu era ca sursele pentru articolele lui de doi bani, nu putea fi chestionat până spunea ce voia interlocutorul.

Tu chiar n-ai treabă la ziarul ăla? l-a întrebat Sorescu.

Poate i-a făcut și morală, nimeni n-o să știe vreodată.

Zici că ai de făcut o anchetă la Sinaia. Pleacă mai repede, îți vezi și iubita, i-o tragi și te liniștești.

Florin Vifor a părăsit casa furios. Dar plecase furios de foarte multe ori, nu era o noutate.

Emil Sorescu și-a schimbat hainele. Scria întotdeauna îmbrăcat într-un trening lăbărțat, de casă. Dacă era fig, mai punea pe deasupra un halat. Scria ore întregi, fără să se întrerupă, și avea nevoie să se simtă cât mai comod. După ce a plecat Florin Vifor, s-a dus să se schimbe. A tras pe el un pantalon ușor, o cămașă peste care a îmbrăcat un sveter roșu. Era cald în casă, centrala duduia. A îmbrăcat însă sveterul pentru că Ana îi spusese că-i stă minunat cu el. Voia să-i facă și ei o plăcere. Ana Știrbu urma să sosească la lăsarea serii. Era o bucurie s-o vadă, chiar dacă de o vreme începuse să-l agaseze și ea cu însurătoarea. N-o să se însoare din nou, în veci! Sau poate o s-o facă, dar mai încolo, deocamdată avea alte planuri. Și nu se boșorogise într-atât încât să aibă nevoie de o femeie în permanență pe capul lui. Toată viața trăise independent și se felicitase pentru asta. Chiar și în scurtele lui mariajuri, tot independent fusese.

Nu-i greu să-ți închipui ce-i trecea prin minte. Nu i-ar fi displăcut ca Ana să rămână peste noapte și să facă dragoste. Nu mai era ca pe vremuri, dar tot mai rămăsese o ardoare care îl făcea să se simtă în vigoare. Era convins că un scriitor în vigoare lucrează cu mult mai mult spor. Dar se simțea bine cu Ana și dacă n-ajungeau în pat. Era fermecătoare, oarecum naivă și mai ales putea discuta orice problemă literară cu ea. Avea o intuiție feminină care îi spunea cum să rezolve mai bine un conflict literar. Finalul penultimului roman ea i-l sugerase și absolut toți criticii remarcaseră splendoarea acelui final. Polițistul și-l închipuia pe scriitor aproape invidios pe ea. Mai ales când auzise că scrie și o carte, pe care o tot lălăie de vreo zece ani. Dar poate n-o lălăia, ci era înspăimântător de exigentă. În cazul ăsta ar trebui să se teamă. Eroul cărții sau unul dintre personajele principale era el, Emil Sorescu. Poate îl încondeiase cu acribie. Nu i-ar fi convenit. O s-o convingă până la urmă să-i dea să citească înainte să trimită la tipar. Iar dacă personajul îi e defavorabil, o s-o convingă să renunțe. N-a existat vreo femeie pe care să n-o fi convins vreodată, doar să aibă răbdare.

Nici cu boșorogul de Bazilescu nu se înțelegea atât de bine cum se înțelegea cu Ana. I se întâmplă ca în

atâtea alte dăți, când se gândea la cineva și acela îl căuta. O fi ajuns medium, cu vârsta? probabil se întrebase polițistul. Se gândise la Bazilescu și acesta și-a anunțat vizita. Trebuia să pună în cui noaptea de dragoste cu Ana. Dar săptămâna abia începuse, mai avea posibilități cu duiumul. Îl încânta să-l vadă pe Bazilescu. Deși de-o vârstă, arăta mai dărăpănat. Nu pierdea niciun prilej să-l tachineze cu asta. Fetișcanele care roiau în jurul lui nu erau cu gândul la sex ca el, ci sperau că se vor alege cu un locșor călduț pe la vreo revistă. Se întâmplase asta de un deceniu, nu era promoție de studente din care el să nu culeagă una, două pentru vreo revistuță. Iar revistuțele înfloriseră ca ciupercile, zeci și zeci, deși nu le citea nimeni, apăreau și dispăreau, sigur spălau niște bani. Îl mai amuza că, mai ales după ce ieșise la pensie, Bazilescu nu-și mai putea ascunde ranchiunile, nu-l mai țineau baierele: îi ura pe decan, pe rector, pe prim-ministru, pe președinte, scuipa pe ei în articole deloc lipsite de har; dar își ura mai ales colegii de breaslă, îl ura pe el, Emil Sorescu. Iar Emil Sorescu s-a gândit să-l sperie: i-a spus că scrie un jurnal în care îi încondeiază pe toți și cine știe ce fusese în mintea lui Bazilescu, nu era întâlnire să nu-i ceară să vadă jurnalul.

Nu pot, măi, omul lui Dumnezeu, așteaptă și tu să mor.

Nu, nu și nu, el voia să știe ce scrie despre el.

Emil Sorescu era convins că nu va pierde prilejul să insiste din nou. A regretat că pleca Ana, dar măcar avea de gând să-și scoată pârleala și să-l mai fiarbă puțin pe Bazilescu. Ce se va mai distra!

Dar nici Radu Bazilescu n-a rămas mult. Se oprise doar cinci minute să-și spună placa știută, se ducea la o sindrofie. Nu era zi să stea acasă, de parcă l-ar fi apăsat pereții apartamentului.

Cine serbează azi? întrebase Emil Sorescu. Abia mâine e Sfântul Nicolae.

Ei, uite că serbează! Sunt prea mulți sărbătoriți mâine, le-am sugerat să ne întâlnim azi, nu mă pot împărți mâine între toți.

Adică vrei să spui că fac o petrecere azi, doar pentru că nu te poți duce tu mâine? Măi, să fie!

Află că așa fac! Mai sunt unii care țin la bătrânul Bazilescu! Îmi spui ce scrii?

Las-o baltă și cară-te, te așteaptă muierile!

N-a băut nimic, se păstra pentru sindrofie.

Lui Emil Sorescu îi părea rău că o lăsase pe Ana să plece. Tare s-ar mai fi retras cu ea în dormitor!

N-a apucat să se imagineze în dormitor. A sunat telefonul. Era singurul telefon din acea seară pe care nu l-ar fi dorit. Dumitru Calu. Omul din centrul universului, cum îl numise reporterița Caragea în discuția cu polițistul. Dacă n-ar fi discutat cu Ileana Caragea, Victor Stamate n-ar fi avut habar de existența lui Dumitru Calu. N-ar fi verificat lista telefoanelor. N-ar fi aflat cât de mult au stat de vorbă. N-ar fi citit o dată și încă o dată și încă o dată fișele pe care Sorescu le împrumutase ziaristei. Nu știa ce și-au spus la telefon, dar s-a străduit să improvizeze. Sută la sută era ceva legat de acele fișe. Nu putea fi altfel.

I-a trebuit ceva vreme să se informeze cine fusese Dumitru Calu. Ieșise demult din prim-plan. Unii spuneau că mai conduce din umbră, Victor Stamate nu credea. E acum la putere o altă generație, cu alte gânduri, cu alte metode. Dumitru Calu era trecutul. Vezi că trecutul nu renunță așa ușor, i-a spus unul, dar n-a vrut să se explice, Victor Stamate a înțeles pe loc că n-are niciun rost să insiste. Deci Dumitru Calu avea fișe. Despre toți. Foști și actuali. Mizerabile. Periculoase. Distrugătoare pentru un număr uriaș de persoane. Aduse la lumină, ar fi provocat valuri de demisii. Sau revoltă. Sau n-ar fi provocat nimic, lumea s-a obișnuit cu surprizele și cu cele mai mari grozăvii.

Victor Stamate e mai degrabă înclinat să creadă că nu s-ar fi întâmplat nimic. Iar cineva ar fi avut grijă să mușamalizeze totul, să estompeze scandalul, să stârnească altul cu priză mai mare la public și acesta să fie lăsat la stadiul de invenție jurnalistică. Ar fi căzut câteva capete, cel mult. Niciunul important. Dumitru Calu îi avea pe toți în mână. De ce strânsese fișe? Să se apere? Nimeni nu-l mai luase în seamă, lumea avea alte probleme, de când cu criza, pe oameni îi durea în cur de foștii comuniști și de învârtelile lor. Să dea combustibil gărzii care urma să vină la putere? Cu ce scop? Oricum cine venea la putere pe un fond de criză avea să călărească pe un asemenea val de simpatie că putea să facă ce dorea, nu mai avea nevoie de combustibilul lui

Dumitru Calu. Cumva el însuși se aștepta să revină, după trei decenii de pensie, în care probabil se plictisise de moarte? Era totuși prea bătrân, sigur nu-și pierduse mințile într-atât încât să se creadă indispensabil.

Pe căi numai de el știute, aflase de intenția lui Emil Sorescu de a scrie o carte despre foștii care au ajuns actualii. Emil Sorescu era singurul care ar fi putut face asta, cu credibilitate. Îl știa de când îi fusese subaltern. Emil Sorescu era primejdios.

L-a chemat la el. Nu te băga în povestea asta, i-a spus, o să-ți rupi gâtul.

Mă bag, pentru că sunt unii care prea se cred invincibili, i-a răspuns.

Sunt de acord, dar belește-i doar p-ăia.

P-ăia și vreau să-i belesc.

Au discutat mult în contradictoriu. Victor Stamate nu e sigur, doar presupune. Dumitru Calu i-a dat fișele. Alege numele care îți trebuie, i-a spus, discutăm după aia.

Emil Sorescu a ales toate numele, a făcut un xerox, i-a înapoiat fișele. Scriitorul nu era prost. Dumnezeu știe unde le ținea, poate avea mai multe copii, poți să cauți în computerul lui până la sfârșitul lumii, nu vei găsi nimic. Au căutat și n-au găsit nimic. O fi depus dintre ele la bancă, le-o fi dat iubitei. Poate n-or să dea de ele niciodată.

Dar Emil Sorescu era orgolios, a spus ce vrea să facă. A vrut să se știe. Să se dea mare? Să demonstreze că el e cel mai tare? Să ispășească?

Aiurea! Din prostie. Ziarista avea dreptate, nu anunți ceva ce n-ai înfăptuit încă. Iar el abia începuse să scrie. Poate voia să testeze terenul și, dacă era prea tare cutremurul, să se oprească? Cine mai știe?

Când a aflat că a fost tras pe sfoară, Dumitru Calu a înnebunit. Nimeni nu-l trăsese vreodată pe sfoară. Foști și actuali veneau să discute cu el ca la Mecca, vorba lui era sfântă. Era suficient să dea un telefon și obținea ce-și dorea. Rămăsese o legendă, nici măcar nu trebuia să se mai știe ce făcuse. Era uluitor ce se întâmpla acum.

A pornit tăvălugul.

În seara aceea de 5 decembrie, Dumitru Calu l-a sunat o ultimă oară pe Emil Sorescu. Au discutat aproape o oră. Sigur bătrânul i-a cerut să se oprească și i-a cerut

TOATE fișele înapoi. Victor Stamate cam bănuiește ce i-a răspuns scriitorul. L-a sictirit pur și simplu. Era prima oară în viața când putea s-o facă.

Omul din centrul universului se văzuse cu reporterița Ileana Caragea. Nemulțumit că ea difuzase un interviu în care Sorescu vorbea despre acele fișe. Nu dezvăluia conținutul lor, dar le filmase și le-a arătat, deci ele existau, nu erau fabulație. Lumea putea pune bază pe filmulețul acela. I-a cerut ziaristei să înceteze să mai vorbească pe post despre acele fișe. Nu credea că va fi ascultat, cine știe ce interese are patronul ei. Poate vrea să-i distrugă pe toți care au fost. Ar trebui să știe că n-are nicio șansă.

Omul din centrul universului e foarte bolnav. Mai are de trăit câteva ore. Din seara următoare discuției cu ziarista, a fost luat de acasă. Victor Stamate nu știa de cine, dar sigur va fi fost cineva de încredere, și dus la o clinică privată, legat la aparate, pus în comă profundă. E destul să oprească cineva un singur aparat și moare. Probabil asta se va și întâmpla. Dar trebuie să vină o hotărâre de undeva, n-a venit încă.

În seara aceea, sigur au curs amenințări de la unul la altul, între Emil Sorescu și Dumitru Calu. Omul din centrul universului abia era în stare să se miște prin casă. Avea însă o listă enormă de oameni pe care îi putea suna. Oricând. La orice oră. Cu orice rugăminte. Exact asta a făcut.

La o vreme după ce plecase Radu Bazilescu, Emil Sorescu a fost vizitat de un bărbat. Sigur un bărbat, pentru că a deschis o sticlă de vin să bea cu el, dacă ar fi fost o femeie i-ar fi oferit altceva. Un bărbat pe care scriitorul l-a primit în casă, îl cunoștea bine. Nu știa că nu venise singur, însoțitorul acestuia rămăsese în stradă, pândea casa ori aștepta un semnal. Emil Sorescu îl cunoștea atât de bine pe bărbatul primit în casă, că nu se formaliza, putea să stea cu el în bucătărie. Probabil s-a dus să scoată o sticlă cu vin din cămară, celălalt a venit după el și au rămas acolo, în bucătărie. Ca și altă dată. Sau ca pe vremuri. Sorescu a mai scos două pahare. Au desfăcut sticla. Se pregăteau de taclale, cum o mai făcuseră.

Atunci a sunat telefonul. În lista convorbirilor e un apel la vreo două ore după discuția cu omul din centrul

universului. Cineva care a telefonat de la un telefon public. Victor Stamate a verificat: telefonul public e la colțul străzii. Atât de aproape, că îl poți vedea de pe fereastra casei. Dar și din cabină se putea supraveghea casa, mai ales bucătăria. Telefonul a sunat destul, probabil că, prins de discuția cu prietenul sau cunoștința, în fine, cu oaspetele venit în vizită, scriitorul s-a urnit cu greu spre măsuța din sufragerie, unde, sub scară, se afla aparatul care zbârnâia în draci. Emil Sorescu a ridicat receptorul, a întrebat cine e, a așteptat vreo două, trei secunde, probabil a auzit respirația cuiva la capătul firului. Apoi Sorescu a închis. Sigur a exclamat, când a revenit în bucătărie:

— Niște idioți!

Celălalt, cine va fi fost, avusese timp să toarne ceva în sticla cu vin. Emil Sorescu a umplut paharele. Au ciocnit. Furios de telefonul care-l deranjase degeaba și însetat, Emil Sorescu a băut zdravăn.

A sfârșit în câteva clipe cu capul pe masă.

Celălalt, cine va fi fost, a mai stat o vreme să fie sigur. A așteptat. Când a început să se răcească trupul lui Sorescu, s-a ridicat, și-a clătit paharul la chiuvetă, l-a șters, l-a lăsat gol pe masă. Admirabil să încurci o echipă de anchetatori.

I-a fost simplu-simplu să șteargă toate amprentele, nu intrase decât în bucătărie. Sigur amprentele lui nu se află în nicio bază de date. Dar precauția e mama siguranței.

Nu știu dacă s-a întrebat cineva de ce nu există în bucătărie nicio amprentă, nici măcar ale lui Emil Sorescu. Doar ale menajerei, și acestea doar pe sticlă și pe un pahar. Nicăieri altundeva, deși vine de trei ori pe săptămână și ar trebui să se încalece unele pe altele! Cârlanii ăștia pe care îi tot trimitem la anchete ar trebui să mai facă școală. Nu s-a întrebat unul de ce n-au găsit nimic.

Victor Stamate s-a oprit din explicații. S-a lăsat cu scaunul pe spate. Și-a privit șeful care nu scosese o vorbă tot timpul. L-a privit și pe Micuțul care insistase să fie de față și asistase tăcut, foindu-se nemulțumit. Îl lăsase pe Victor Stamate să ducă ancheta după capul lui și nu arestase pe nimeni. Chiar dacă li se transmisese imperios că e bine să uite de ancheta asta.

Victor Stamate nu știa dacă făcuse o analiză minuțioasă. A întrebat.

— E minuțioasă, a spus într-un sfârșit șeful.

— Și?

— Și? i-a replicat șeful.

— Ce urmează?

— Clasezi cazul. Sunt convins sută la sută că lucrurile s-au petrecut cum spui. Dar nu poți demonstra. Nimeni n-o să te ajute. Presiunile au fost enorme să închidem cazul. Îl închidem. Emil Sorescu s-a sinucis. Nu te întreabă nimeni de motive. Sau a murit de moarte bună.

Victor Stamate se aștepta.

Bine, cel puțin, că șeful nu-i spusese c-a fost un bou că s-a străduit atâta.

— Am o curiozitate, mai spuse șeful învârtind un pix verde pe care îl tot plimbase dintr-o mână în alta: cum ai ajuns la concluziile astea?

— Poftim?

— Vrei să repet?

— Nu. Briciul lui Occam.

— Mai clar.

— Explicația cea mai simplă este, de obicei, cea mai bună.

Șimon
Ianuarie 2013

Dosar de receptare critică

Într-o vreme care cultivă cu ciudată larghețe „cărămizile" romanești, un adept al laconismului narativ riscă să facă figură de sadic. Rareori m-a însetat în așa hal o anchetă, o intrigă polițistă, un roman detectivistic, așa cum mi s-a întâmplat cu „*Case close*"-ul lui Stelian Țurlea.

Avem un romancier român de mare succes, premiat, umblat și tradus prin lume, seducător septuagenar cu faimă de sultan în harem, de două ori văduv și care-i găsit mort în circumstanțe fals-suicidare. Caruselul își începe febril rotirea; anchetatori dezabuzați, profesoare exaltate, lesbiene pitorești în ferocitatea pasiunii lor, crâncene bețiii feminine, George Arion și premiile „Flacăra", procurori avizi de arestări, vedete reporticești de la știrile TV, gazetari roși de invidie pe viață, surorile Ileana și Ilona dintr-un roman anterior… Iar deasupra tuturor Dumitru Calu, adică – ei, da – ofițerul recrutor al faimosului romancier căruia i s-a regizat sinuciderea. Și care se etalează ca adevăratul autor al misterioasei narațiuni însușite de marele romancier cu viață de mare agent sub acoperire.

Gata, mai multe nu spun, pentru că de aici încolo Stelian Țurlea începe o efervescentă interacționare cu cititorul. Pariați fiecare pe câte-o variantă… că tot nu veți ghici ghicitoarea. (La urma urmei, oare nu trăim într-o țară a „cazurilor închise"?)

Dan C. Mihăilescu

- text pe coperta a patra a primei ediții

În ciuda faptului că este un autor prolific și a mai publicat vreo două romane, cu iz polițist, tot la Editura Cartea Românească, nu m-am apropiat până acum de volumele lui Stelian Țurlea. Însă *Caz închis,* cel mai recent roman semnat de scriitorul român, apărut la editura amintită, mi-a atras atenția mai ales prin aprecierile lui Dan C. Mihăilescu de pe coperta a patra, care mărturisea că rareori s-a simțit însetat așa mult de o anchetă, o intrigă polițistă, un roman detectivist, așa cum s-a întâmplat cu *Caz închis.*

În puțin peste 150 de pagini, Stelian Țurlea oferă un *mistery*-detectivist care are în centru moartea lui Emil Sorescu – un scriitor cunoscut, controversat – care e găsit de menajera lui într-o dimineață, în compania unei sticle și a unui pahar mirosind a ceva ce amintește de migdale. Victor Stamate, anchetatorul cazului, desprins parcă dintr-un film noir – părăsit de soție, plafonat profesional, având senzația că duce la capăt munci de rutină și că e trecut pe o linie moartă de superiori, nu e convins că are de-a face nici cu o sinucidere și nici cu o moarte accidentală (în fond, cine se sinucide în pragul încheierii unei opere care se anunță clar

răsunătoare?). Dar o alternativă nu este ușor de demonstrat, cu atât de puține indicii la dispoziție.

Cititorii oricum nu vor lua prea mult contact cu mersul anchetei ca atare, atâta timp cât atenția lor va fi concentrată asupra explorării unor biografii ale unor personaje care, în aparență, nu au neapărată legătură cu cazul, deși s-au intersectat cu existența lui Emil Sorescu. Intrarea în scenă a acestor personaje numeroase are o funcție multiplă: pe de o parte nuanțarea, printr-o tehnică a oglinzilor, a misterului și controverselor care planează în jurul figurii scriitorului decedat și, pe de altă parte, creionarea unor posibili suspecți care ar fi avut motive să îl ucidă pe Emil Sorescu. Așa cum se poate recompune din biografiile acestor personaje, Emil apare drept un personaj incomod, un afemeiat, un seducător fără pereche, un arogant introvertit fascinat parcă de imaginea cvasimonstruoasă pe care o degajă: pe de o parte un seducător căruia nimeni nu-i rezistă, pe de altă parte un generator de invidii, frică și suferință. Dintre personajele care intră în vizorul autorităților – Florin Vifor este jurnalistul unui tabloid, fără prea multă imaginație sau aspirații de scriitor, devenit un invitat permanent în casa lui Emil Sorescu. Prezența lui Florin este remarcată și amintită anchetatorilor și de Nicole Vrăbiescu, menajera însetată de alcool, care își găsește angajatorul mort într-o dimineață. Florin nu poate fi eliminat din cercul de suspecți, atâta timp cât furia sa fusese remarcată în raport cu încăpățânarea lui Emil de a ascunde informații despre mama tânărului jurnalist, persecutată în perioada scandalului din anii ’80, meditația transcendentală. O altă suspectă este Ana Știrbu, profesoara care a trăit o aventură romantică alături de victimă, dar care a rămas frustrată și marcată pe viață pentru că Emil nu a cerut-o de nevastă. Nu în ultimul rând, nu se poate trece cu vederea figura lui Radu Bazilescu, profesorul și criticul literar, înconjurat de o liotă de aplaudaci, cel care a legat o aparentă prietenie cu valențe antice, exemplară cu Emil, dar care a rămas ros de o invidie profundă și longevivă până la moartea lui Sorescu. Presat de procurorul poreclit Micuțul care nu e deranjat de la a aresta persoane fără prea multe dovezi și de a găsi rezolvări cât mai necomplicate, Victor va găsi totuși resursele pentru a dezvălui câteva articulații motivaționale ale crimei în care se amestecă trădări și practici sinistre ale unei epoci defuncte care își trimite ecourile amenințătoare în prezent. Două personaje esențiale pe care nu le voi aminti aici vor aduce în joc elementele decisive pentru raționamentul detectivului.

Sunt lucruri interesante și provocatoare în romanul lui Stelian Țurlea: pe de o parte, întregul caz are un fundal cotidian plauzibil care antrenează și implică și un background istoric românesc cât se poate de credibil. Pe de altă parte, dezvăluirea ipotezelor crimei și a posibililor suspecți nu se realizează prin urmărirea directă a eforturilor anchetatorilor, ci mai degrabă prin acel inventar biografic în care sunt strecurate răzleț piese relevante

pentru deconspirarea misterului. Nu în ultimul rând, romanul lui Stelian Țurlea vorbește, prin intermediul unei povești polițiste, despre moștenirea împovărătoare a postcomunismului, despre o lume în care mușamalizarea și presiunile de orice fel sunt pârghii esențiale în protejarea figurilor compromise și au prioritate în fața adevărului. În povestea lui Stelian Țurlea, cazurile închise sunt cazuri în care explicațiile trebuie să fie în primul rând comode și inofensive pentru anumite personaje cheie și mai apoi, dacă rămâne loc și timp, se poate lua în discuție și problema adevărului lor… Dacă nu, cazul se închide oricum.

Sever Gulea,
Tiuk, 28 iulie 2013

Într-un roman de mici dimensiuni, *Caz închis,* Stelian Țurlea cheamă în scenă o sumedenie de personaje din diverse categorii sociale și de vârste diferite și le implică într-o poveste captivantă, de o stringentă actualitate, istorisită cu febrilitate și durere. Emil Sorescu, un scriitor faimos, considerat „un bun național", moare în condiții misterioase. Sinucidere? Crimă? Infarct? Polițiști, procurori, jurnaliști, apropiați ai defunctului autor pornesc investigații laborioase pentru aflarea adevărului. În cursul lor, personalitatea celui dispărut subit își dezvăluie fețetele multiple, de multe ori contradictorii și repugnante. Autor de mare talent, afemeiat notoriu, colaborator al vechiului regim, dar și vehement critic al lui, însetat de glorie și de onoruri, insuportabil în relațiile cu oamenii de care doar se folosește și apoi îi abandonează fără scrupule, Emil Sorescu rămâne o enigmă în ochii contemporanilor săi. Paradoxal, el, care se socotește centrul Universului este, la rândul lui, o marionetă în mâinile recrutorului său de la Securitate, un torționar care, chiar și la anii senectuții, înrâurește destinele multora. A fost ucis scriitorul la comanda acestuia, pentru a nu deconspira, într-un nou roman, vasta rețea de securiști din eșalonul doi infiltrați în structurile Puterii după Decembrie '89? I-au provocat moartea copiii pe care nu i-a recunoscut și care speră să-l moștenească? A fost el victima unui rival în ale scrisului, invidios pe cariera sa? Nu cumva celebra expresie „*cherchez la femme*" e valabilă și în acest caz, din moment ce o amantă de-a lui urmărește cu disperare legalizarea relației?

Chiar dacă din multiplele variante posibile ale morții lui Emil Sorescu romanul prezintă una singură, verosimilă și de un impact devastator, nu pot fi neglijate nici celelalte, la fel de credibile. Totul depinde de unghiul din care privești întâmplările și de sinceritatea martorilor. Și totuși, la ordine venite de sus, cazul e clasat, din lipsă de probe exacte. Anchetatorul principal nu poate dovedi nimic, deși e convins că marele autor a fost asasinat pentru a fi redus la tăcere.

Ca și în celelalte romane ale sale, excepționala înzestrare de ziarist a lui Stelian Țurlea este evidentă. Stilul limpede, frazele scurte, nervoase, fac

relatarea lui agreabilă, tensionată, ne oferă impresia că parcurgem un reportaj bine documentat despre lumea în care trăim. Fiindcă, din păcate, narațiunea sa nu e doar o ficțiune, un joc al imaginației cu personaje surprinse în întâmplări dramatice, ci o radiografie exactă a unui timp greu de înțeles, din moment ce a fost guvernat de minciună.

George Arion,
„Jurnalul Național", august 2013

Este important ca, din când în când, să părăsești literatura de ficțiune pură, de imaginație și de magie, pentru a te reîntoarce la tipul de roman preferat. Printre favoritele mele, alături de literatura de călătorie și de memorii, cărțile polițiste ocupă încă (deși am renunțat de ceva timp la acest gen de lectură) un raft important al preferințelor mele. Imediat ce am citit câteva cuvinte despre cel mai recent roman al lui Stelian Țurlea, mi-am dat seama că mă aflu lângă o carte pe care o voi aprecia mult și care, în același timp, mă va relaxa între două lecturi mai grele. Un roman polițist, amplasat într-o lume reală profund românească, undeva la granița dintre politică și monden (unde recunoaștem personaje, suntem indignați de ele sau le simpatizăm, trăim încă într-un trecut comunist sau care are doar repercusiuni importante în viața personajelor).

Stelian Țurlea nu lasă timp interpretărilor (cartea are doar, din păcate, puțin peste 160 de pagini) și ne dezvăluie, într-un prolog scurt, în ce lume ne vom scălda câteva ore: Emil Sorescu, un scriitor celebru, participant asiduu la viața socială mondenă a Bucureștilor, dornic de a-și cultiva cu frenezie propriul cult al personalității (dar care ascunde ceva secrete de pe vremea comuniștilor, pe când era un „securist" important), a murit în noaptea de 5 spre 6 decembrie 2011, fără să se cunoască dacă este sinucidere sau asasinat, fără să aibă cu adevărat dușmani veritabili, fără să se afle într-un punct al vieții în care să existe un temei pentru o moarte suspectă, violentă.

De altfel, polițistul incorigibil ce se va ocupa de caz, Victor Stamate, un vulpoi bătrân, dar aflat la rândul său în anonimat de ceva vreme și având propriile tare profesionale și personale, gândește încă de la preluarea anchetei: „Și, totuși, de ce s-ar sinucide un om în plină glorie? Care are tot ce-și dorește? Că e singur? Că n-are o femeie care să-l cicălească? E bolnav incurabil și lumea nu știe? E șantajat? Nu mai are ce scrie și vrea să dispară în triumf? Îl urmărește vreun necaz nerezolvat de demult? Și-a pierdut mințile, cum li se întâmplă unora când se satură de prea mult bine?"

Pentru a desluși misterul, Stelian Țurlea construiește un alt fel de roman polițist: nu urmărește desfășurarea anchetei sau nu își desfășoară acțiunea în jurul făptuitorului, dacă acesta există, ci fiecare personaj amestecat în poveste își spune propria versiune a zilei morții, precum și a zilelor ce urmează, la persoana întâi, lăsându-ne pe noi, cititorii, să ne

imaginăm adevărata cauză a morții. De la servitoarea amabilă la ziarista băgăreață, de la polițistul corect la procurorul dornic de „rețineri", de la protejatul maestrului la profesoara îndrăgostită, de la scriitorul de aceeași vârstă, invidios pe succesul „prietenului" său la copilul din flori, pare că fiecare personaj are rostul său în poveste și deține o cheie care va ajuta la lămurirea misterului.

Emil Sorescu nu era un om iubit, ci mai mult un om temut pentru ceea ce făcuse în trecutul comunist, o persoană admirată acum pentru realizările din literatură. Temut și apreciat, admirat și deopotrivă deținător al unor secrete importante, moartea sa pare a fi fost chiar dezirabilă atunci când a dezvăluit că scrie „cartea vieții sale", cea în care va aduce în prim-plan (și, se pare, direct în oprobriul publicului) pe foștii lucrători ai Securității, cei care au ajuns, după 1989, direct pe funcții importante și care conduc România chiar și după prăbușirea comunismului. Ileana Caragea, ziarista ce caută fără frică prin gunoaiele politicii subterane, gândește: „Poliția înclina să creadă că s-a sinucis, dar nici eu și nici cerberul numit Victor Stamate nu credem asta. Ar fi absurd din partea unui om de o vitalitate uimitoare și care declarase că tot ce-și dorește mai mult e să-și termine și publice cartea la care lucra. Era convins că o să stârnească un uragan. Voia să-l stârnească. Nu-mi vorbise numai mie despre carte, spusese multora, orașul vuia în așteptare. Nu-mi fusese greu să aflu că lumea știa că pregătește o bombă, doar că nimeni nu știa ce fel de bombă. De ce o făcuse? Să-i sfideze pe toți? Din orgoliu? Îi plăceau jocurile periculoase? Toată viața acționase la limită, provocând destinul. Era în glorie și s-a apucat să-l critice pe Marele Conducător, sfidând pușcăria și moartea. Câștigase. S-a schimbat regimul și a fost primul care a mărturisit public că a lucrat pentru Securitate. În loc de oprobriu, a fost admirat. Ce urmărea de astă dată? De ce am căzut eu în plasa lui? Sau a lor?"

Există fragmente ale cărții care discută, cu evident talent, despre condiția scriitorului în această „realitate românească". Iată doar un singur exemplu din una dintre discuțiile între Radu Bazilescu, autorul cu o singură capodoperă, din tinerețe, care a rămas în memoria cititorilor de peste patruzeci de ani, și „mortul" Emil Sorescu, scriitorul căruia îi apare în fiecare an un nou roman de succes: „Asta e problema cu scriitorii care fac presă: vor să schimbe și lumea, spusese Emil Sorescu. Scriitorul trebuie să-și vadă de creația lui, nu să administreze ori să conducă. Și să fie lăsat. E aiurea să se transforme în lider de opinie."

Dacă romanul polițist este plin de suspans și adevăratul criminal s-a „plimbat", în imaginația mea, de la un personaj la altul, am apreciat la Stelian Țurlea amplasarea acțiunii în realitatea românească, în perioada de tranziție eternă de la infernul comunist la democrația capitalistă, de la foștii torționari securiști la noua aristocrație îmbogățită, cea care provine de fapt

din fosta clasă a nomenclaturiștilor din perioada anterioară. Nu putea exista o amplasare mai fericită într-un roman polițist românesc de calitate!

Jovi Ene,
Recenzii despre filme și cărți, 13 august 2013

Stelian Țurlea | *Caz închis*

„Într-un roman de mici dimensiuni, *Caz închis,* Stelian Țurlea cheamă în scenă o sumedenie de personaje din diverse categorii sociale și de vârste diferite și le implică într-o poveste captivantă, de o stringentă actualitate, istorisită cu febrilitate și durere.”

George Arion

„Într-o vreme care cultivă cu ciudată larghețe «cărămizile» românești, un adept al laconismului narativ riscă să facă figură de sadic. Rareori m-a însetat în așa hal o anchetă, o intrigă polițistă, un roman detectivistic, așa cum mi s-a întâmplat cu «*Case closed*»-ul lui Stelian Țurlea.”

Dan C. Mihăilescu

„În povestea lui Stelian Țurlea, cazurile închise sunt cazuri în care explicațiile trebuie să fie în primul rând comode și inofensive pentru anumite personaje cheie și mai apoi, dacă rămâne loc și timp, se poate lua în discuție și problema adevărului lor… Dacă nu, cazul se închide oricum.”

Sever Gulea

Un scriitor celebru, premiat și plin de onoruri, este găsit mort în vila în care trăia singur de două decenii. Asasinat? Sinucidere? Moarte naturală? Un polițist hârșit și trecut prin multe nu înțelege cum un om care avea tot ce-și dorea își poate pune capăt vieții, când anunțase că e nerăbdător să înceapă alte proiecte. Dar se pare că mulți îi voiau răul, din diferite motive. Toți sunt suspecți, niciunul nu pare să fie vinovat. Autoritățile vor să scape de povară și să închidă repede cazul.

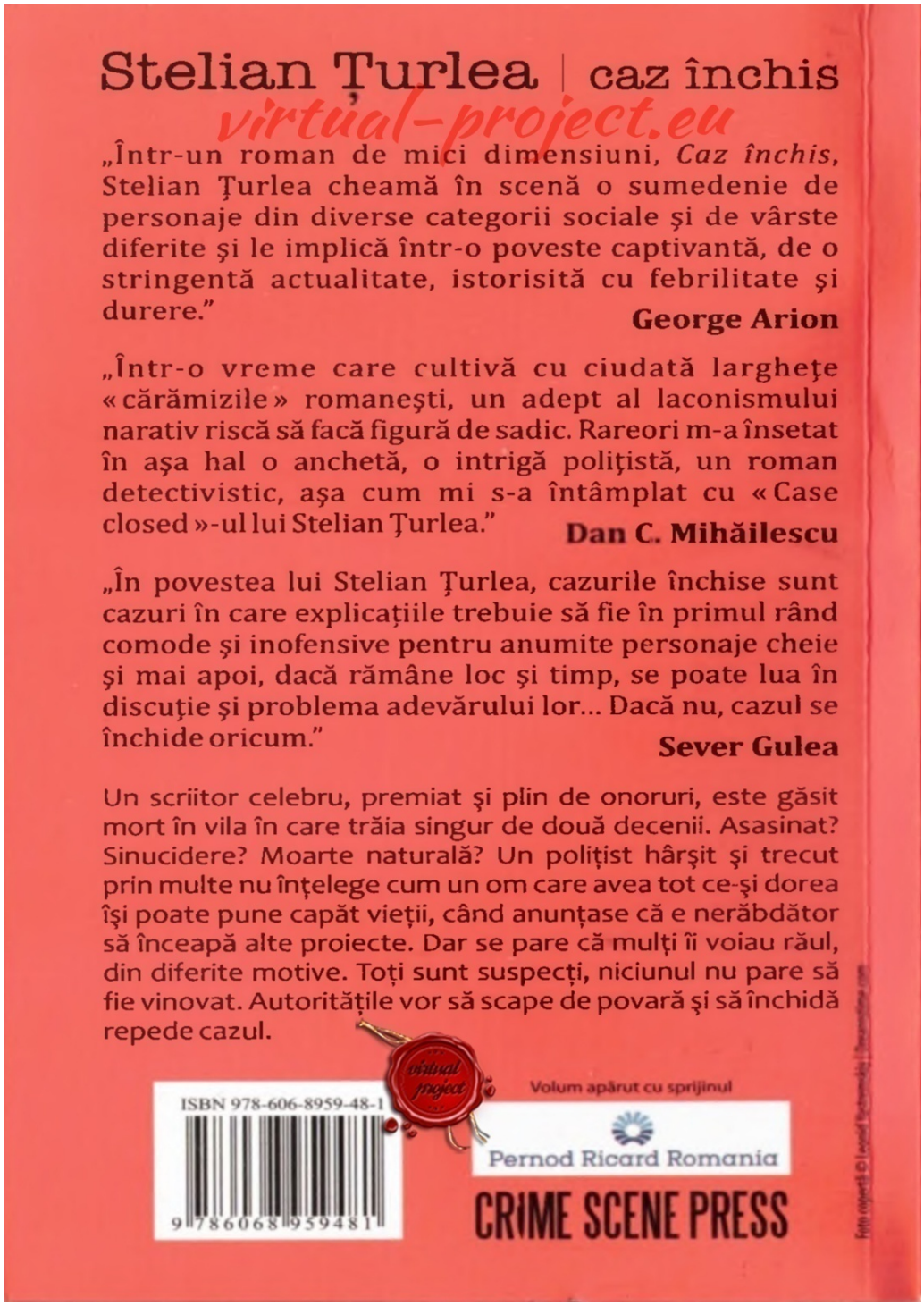
Stelian Ţurlea | caz închis
virtual-project.eu
„Într-un roman de mici dimensiuni, *Caz închis*, Stelian Ţurlea cheamă în scenă o sumedenie de personaje din diverse categorii sociale şi de vârste diferite şi le implică într-o poveste captivantă, de o stringentă actualitate, istorisită cu febrilitate şi durere."
George Arion
„Într-o vreme care cultivă cu ciudată largheţe «cărămizile» romaneşti, un adept al laconismului narativ riscă să facă figură de sadic. Rareori m-a însetat în aşa hal o anchetă, o intrigă poliţistă, un roman detectivistic, aşa cum mi s-a întâmplat cu «Case closed»-ul lui Stelian Ţurlea."
Dan C. Mihăilescu
„În povestea lui Stelian Ţurlea, cazurile închise sunt cazuri în care explicaţiile trebuie să fie în primul rând comode şi inofensive pentru anumite personaje cheie şi mai apoi, dacă rămâne loc şi timp, se poate lua în discuţie şi problema adevărului lor... Dacă nu, cazul se închide oricum."
Sever Gulea
Un scriitor celebru, premiat şi plin de onoruri, este găsit mort în vila în care trăia singur de două decenii. Asasinat? Sinucidere? Moarte naturală? Un poliţist hârşit şi trecut prin multe nu înţelege cum un om care avea tot ce-şi dorea îşi poate pune capăt vieţii, când anunţase că e nerăbdător să înceapă alte proiecte. Dar se pare că mulţi îi voiau răul, din diferite motive. Toţi sunt suspecţi, niciunul nu pare să fie vinovat. Autorităţile vor să scape de povară şi să închidă repede cazul.
ISBN 978-606-8959-48-1
9 786068 959481
Volum apărut cu sprijinul
Pernod Ricard Romania
CRIME SCENE PRESS

Table of Contents

Prolog
I. Nicole
    1.
    2.
    3.
II. Victor
    1.
    2.
III. Micuțul
IV. Ileana
    1.
    2.
    3.
    4.
V. Florin
    1.
    2.
    3.
VI. Ana
    1.
    2.
    3.
VII. Florin
VIII. Radu
IX. Ileana
    1.
    2.
    3.
    4.
X. Denisa
    1.
    2.
XI. Ileana
    1.
    2.
    3.
X. Grigore
XVI. Victor
Dosar de receptare critică

Table of Contents

Prolog 6
I. Nicole 9
1. 9
2. 12
3. 15
II. Victor 22
1. 22
2. 26
III. Micuțul 31
IV. Ileana 34
1. 34
2. 37
3. 41
4. 42
V. Florin 45
1. 45
2. 50
3. 52
VI. Ana 56
1. 56
2. 59
3. 62
VII. Florin 68
VIII. Radu 71
IX. Ileana 79
1. 79
2. 86
3. 89
4. 90

X. Denisa 93
1. 93
2. 94
XI. Ileana 100
1. 100
2. 100
3. 105
X. Grigore 110
XVI. Victor 114
Dosar de receptare critică 122